

T.C
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANA BİLİM DALI
KÜRESEL TİCARET YÖNETİMİ VE HUKUKU YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

INCOTERMS 2020’NİN INCOTERMS 2010 İLE FARKLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
AZRA BETÜL ERİK

GAZİANTEP – 2021

T.C
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANA BİLİM DALI
KÜRESEL TİCARET YÖNETİMİ VE HUKUKU YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

INCOTERMS 2020’NİN INCOTERMS 2010 İLE FARKLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
AZRA BETÜL ERİK

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ÖMER ÖZKAN

GAZİANTEP – 2021

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum ‘INCOTERMS 2020’nin INCOTERMS2010 ile Farklarının İncelenmesi’ başlıklı çalışmanın tarafımca, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve onurumla doğrularım.

11/01/2021

Azra Betül ERİK

ÖNSÖZ

Bu tez Incoterms 2020'nin 2010 versiyonundan farklarını açıklamak için hazırlanmıştır. Bu tez çalışmamın her aşamasında bana destek olup yol gösteren bir çok kişinin katkısı vardır. Öncelikle yüksek lisans eğitimimi başlatmamdan bitirme sürecime kadar bana inanarak yardım ve desteğini esirgemeyen, bilgilerini benimle paylaşan Sayın tez danışmanım Prof. Dr. Ömer ÖZKAN' a, olumlu ve yapıcı eleştiriyi beni yönlendiren Sayın hocam Dr. Ahmet Cemal RUHİ' ye, değerli zamanını tez savunmam için ayıran Sayın hocam Dr. Tayfun ERCAN' a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Tüm eğitim öğretim hayatım boyunca hem maddi hem de manevi anlamda desteğini esirgemeyen, beni kanatları altında koruyan ve hayatımın her anında yanımda olan, duaları ile bana güç olan annem Medine TOSYAGÜLÜ'ne sonsuz sevgi ve saygı ile teşekkür ederim.

Gaziantep, 2021

Azra Betül ERİK

ÖZET

Bu çalışmamda Incoterms 2020'yi Incoterms 2010 dan ayıran yenilikler incelenmiştir. Incotermsin en güncel versiyonu olan incoterms 2020 ye ait teslim şekilleri ve getirilen yenilikler incelenmiştir. Öncelikle uluslararası teslim şekillerinin ortaya çıkmasına neden olan uluslararası ticaret kavramına ilişkin genel bilgilendirme yapılmıştır. Ardından Incoterms teriminin tanımı, amacı, tarihçesi, hukuki niteliği, kapsamındaki konular ve kapsamı dışında bırakılan konular açıklanmıştır. Bu bölümde Incoterms kurallarının uygulanabilme alanı ve sistematığı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bunun ardından ikinci bölümde tezin ana konusunu oluşturan Incoterms 2020 deki teslim şekilleri açıklanmıştır. Bu teslim şekillerinin her biri için alıcı ve satıcının ayrı ayrı yükümlülükleri belirtilmiştir. Üçüncü bölümünde ise Incoterms 2020'yi Incoterms 2010 dan ayıran hem maddi hem de şekli düzenlemeler açıklanmıştır. Bunun yanı sıra Incoterms 2020 revizyonunun nedenleri açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Incoterms 2010, Incoterms 2020, Milletlerarası Ticaret Odası, teslim şekilleri, uluslararası ticaret

ABSTRACT

In this study, innovations that distinguish Incoterms 2020 from Incoterms 2010 were examined. Delivery methods and delivery innovations for Incoterms 2020, the most current version of Incoterms, were examined. First, general information was given about the concept of international trade, which led to the emergence of international forms of delivery. Then, the definition, purpose, history, legal nature of the term Incoterms, the topics covered and the issues left out of its scope are explained. In this Section, information about the application area and systematics of Incoterms rules is given. After that, in the second section, the delivery methods in Incoterms 2020, which are the main topic of my dissertation, are explained. For each of these delivery forms, the obligations of the buyer and seller are specified separately. In the third section, both the material and form regulations that distinguish Incoterms 2020 from Incoterms 2010 are described. In addition, the reasons for the Incoterms 2020 revision are explained.

Keywords: Incoterms 2010, Incoterms 2020, International Chamber of Commerce, delivery methods, international trade

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	ivi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER.....	ix
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
ULUSLARARASI TİCARET HUKUKU VE INCOTERMS.....	4
1.1. Uluslararası Ticaret Hukuku.....	4
1.1.1.Uluslararası Ticaret Hukuku Kavramı.....	4
1.1.2.Uluslararası Ticaret Hukukunun Kaynakları.....	6
1.1.3.Uluslararası Ticaretin Yeknesaklaşma İhtiyacı.....	7
1.1.4.Uluslararası Ticari Sözleşmeler, Uluslararası Ticari Satımlar ve Uluslararası Ticari Terimler.....	8
1.1.4.1.Uluslararası Ticari Sözleşmeler.....	8
1.1.4.2.Uluslararası Ticari Satımlar.....	9
1.1.4.3.Uluslararası Ticari Terimler.....	10
1.2. Uluslararası Ticarete Teslim Şekilleri(Incoterms).....	11
1.2.1.Genel Olarak.....	11
1.2.2.Tanımı.....	11
1.2.3.Amacı.....	12
1.2.4.Tarihçesi.....	12
1.2.5.Hukuki Niteliği.....	15
1.2.5.1.Ticari Teamül Görüşü.....	16
1.2.5.2.Ticari Örf ve Adet Görüşü.....	17
1.2.5.3.Yorum Aracı Görüşü.....	18

1.2.5.4.Lex Mercatoria Görüşü.....	19
1.2.6.Incoterms'te Düzenlenen Konular.....	20
1.2.6.1.Malların Teslimi.....	20
1.2.6.2.Hasarın Geçişİ.....	21
1.2.6.3.Masrafların Dağılımı.....	22
1.2.6.4.Belgelere İlişkin Yükümlölükler.....	22
1.2.7.Incoterms Kapsamı Dışında Bırakılan Konular.....	23
1.2.7.1.Ödeme ve Ödeme Şekilleri.....	23
1.2.7.2.Mülkiyetin İntikali.....	24
1.2.7.3.Taşıma Sözleşmesi.....	24
1.2.7.4.Sigorta Sözleşmesi.....	25
1.2.7.5.Varyantlar (Değişkenler)	26
1.2.7.6.Uyuşmazlıkların Çözümü.....	26
1.2.7.7.Sözleşmenin İfası İle İlgili Diğer Konular.....	27
1.2.8.Incoterms'in Uygulama Alanı.....	27
1.2.9.Incoterms'in Sistematığı.....	29

İKİNCİ BÖLÜM

İNCOTERMS 2020 KILAVUZUNDA Kİ TESLİM ŞEKİLLERİNİN ANALİZİ....	31
2.1. Teslim Şekillerinin Gruplandırması.....	31
2.1.1.Tüm Taşıma Şekilleri İçin Kullanılan Teslim Şekiller.....	31
2.1.1.1.EXW (Ex Works)	32
2.1.1.2.FCA (Free Carrier)	35
2.1.1.3.CPT (Carriage Paid To)	40
2.1.1.4.CIP (Carriage and Insurance Paid to).....	43
2.1.1.5.DAP (Delivered at Place)	46
2.1.1.6.DPU (Delivered at Place Unloaded).....	50
2.1.1.7.DDP (Delivered Duty Paid).....	52
2.1.2.Sadece Deniz ve İç Sularda Kullanılan Teslim Şekilleri.....	56
2.1.2.1.FAS (Free Alongside Ship)	56
2.1.2.2.FOB (Free On Board)	59
2.1.2.3.CFR (Cost and Freight).....	62
2.1.2.4.CIF (Cost, Insurance, Freight).....	65

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

INCOTERMS 2020’NİN INCOTERMS 2010 İLE FARKLARI.....	70
3.1. Incoterms 2020 Revizyonunun Nedenleri.....	70
3.2 Incoterms 2020 Revizyonunun Amacı.....	71
3.3. Incoterms 2020’yi Incoterms 2010 dan Ayıran Özellikler.....	72
3.3.1.Kılavuzdaki Terimler.....	72
3.3.2.Terimlerin İçeriğinde Yapılan Değişiklikler.....	74
3.3.2.1.FCA Teriminde On-board Konşimento Düzenlemesi.....	74
3.3.2.2.CIF ve CIP Terimlerinin Sigorta Kapsamında Değişim.....	75
3.3.2.3.FCA, DAP, DPU ve DDP Terimlerinde Taşımanın Satıcının veya Alıcının Kendi Taşıma Aracı İle Yapılması.....	77
3.3.3.Kılavuzdaki Şekli Değişiklikler.....	79
3.3.3.1.Incoterms 2020’ye Giriş.....	79
3.3.3.2.Incoterms Kullanıcılarına Açıklayıcı Notlar.....	80
3.3.3.3.Masraf Paylaşımında Netlik ve Listedeki Önemi.....	81
3.3.3.4.Kılavuzdaki Maddelerin Sıralaması.....	82
3.3.3.5.DAP ve DPU Teslim Şekillerinin Yer Değişimi.....	83
3.3.3.6.Maddelerin Yatay Sunumu	83
SONUÇ.....	85
KAYNAKÇA.....	90

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Incoterms 2010 ile Incoterms 2020 Kılavuzundaki Teslim Şekilleri...	73
Tablo 2. Incoterms 2020 Kılavuzuna Eklenen Yatay Sunum.....	84

ŞEKİLLER LİSTESİ

		Sayfa
Şekil 1	EXW Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	33
Şekil 2.	FCA Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	37
Şekil 3.	CPT Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	41
Şekil 4.	FCA Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	44
Şekil 5.	DAP Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	48
Şekil 6.	DPU Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	51
Şekil 7.	DDP Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	54
Şekil 8.	FAS Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	57
Şekil 9.	FOB Incoterms Kılavuzdaki Şekli.....	60

KISALTMALAR VE SİMGELER

bkz.	Bakınız
CFR	Cost and Freight (Masraflar ve Navlun Ödenmiş Teslim)
CIF	Cost, Insurance and Freight (Masraflar, Sigorta ve Navlun Ödenmiş Teslim)
CPT	Carriage Paid To (Taşıma Ödenmiş Olarak Teslim)
DAP	Delivered At Place (Belirlenen Yerde Teslim)
DAT	Delivered At Terminal (Terminalde Teslim)
DDP	Delivered Duty Paid (Gümrük Resmi Ödenmiş Olarak Teslim)
DDU	Delivered Duty Unpaid (Gümrük Resmi Ödenmeksizin Teslim)
DPU	Delivered At Place Unloaded (Belirlenen Noktada Eşya Boşaltılmış Teslim)
EXW	Ex Works (İşyerinde Teslim) .
FAS	Free Alongside Ship (Gemi Doğrultusunda Masrafsız)
FCA	Free Carrier (taşıyıcıya masrafsız teslim) .
FOA	Free on Airport FOB Free On Board (Gemide Masrafsız)
FOB	Free On Board (Gemide Masrafsız Teslim)
FOR	Free on Rail
FOT	Free on Truck
ICC	International Chamber of Commerce (Milletlerarası Ticaret Odası)
Incoterms	International Commercial Terms (Uluslararası Ticari Terimler)
MTO	Milletlerarası Ticaret Odası.
p.	Page
s.	Sayfa

GİRİŞ

Kişilerin ihtiyaçlarını sağlaması ticaret adı altında yapılan alım satımlarla gerçekleşir. Yıllar geçtikçe artan ihtiyaç, gelişen sanayi ve teknolojinin etkileriyle dünya genelinde milletlerarası ticari faaliyet artış göstermekte ve milletlerarası ticarete verilen önem artmaktadır. Ticaret hacminin bu denli artış göstermesi ve hacminin artması malların geniş pazarlara yayılmasına olanak sağlamaktadır. Buna bağlı olarak dünya ekonomisi girişimcilere geniş bir işlevsellik olanağı sağlamaktadır. İthalat ve ihracat faaliyetlerindeki artış ülkenin refah seviyesinde de artışa destek olabilmektedir.

Bilindiği üzere milletlerarası ticaret mal veya hizmet alım-satımı sistemi üzerine kuruludur. Bu ticari satım taraflara iki taraflı borç yükler. Taraflardan satıcı mal veya hizmeti karşılığında, alıcıdan satılan malın veya hizmetin bedeli alınır.

Milletlerarası ticarete söz konusu alım satımlarla ilgili çokça uyuşmazlıklarla karşılaşılır. Bu uyuşmazlıkların temelinde satıcıdan alıcıya malların teslimi sırasında; satılan ürünün zilyetliğinin alıcıya devri, hasarın intikali, masrafların taraflar arasında bölüşümü ve belgelere ait kimin ne şekilde yükümlü olduğu sorunları bulunmaktadır. Mal alım-satımı satış sözleşmesi ile bağlayıcılık kazanır. Taraflar aralarında yaptıkları satış sözleşmesinde uyuşmazlıkların çıkmaması için gerekli hükümleri koyarlar. Ancak sözleşmede belirtilen bu hükümlerin tafraların kendi iç hukukuna göre yorumlamalarından kaynaklı olarak uyuşmazlıklara bir engel teşkil edemez. Milletlerarası ticari satımlarda uyuşmazlıkların çıkmasının nedenlerinden biri, ülkelerin farklı kanun hükümlerinin olmasıdır. Taraf ülkeler kendi tabi oldukları iç hukuk kurallarından hangisinin geçerli olacağını kararlaştırmada sorun yaşar. Bu sorunun çözümü için milletlerarası ticarete yeknesaklaşmış kurallara ihtiyaç duyulmaktadır.

Milletlerarası ticarete tarafların(ülkelerin) kendi iç hukuk kuralları ile yorumlaması durumunun önüne geçerek 1936 yılında Milletlerarası Ticaret Odası (MTO) tarafından kalıplaşmış kurallar olarak Incoterms kuralları düzenlenmiştir.

Incoterms kuralları ile milletlerarası satım sözleşmelerinde ülkelerin kendi iç hukuk kurallarına göre yorumlaması sonucu oluşan belirsizlikler ve uyuşmazlıklar en az indirilmektedir. Böylelikle taraflar açısından kurulan sözleşmedeki en fazla uyuşmazlık konusu olan sorun azami hale getirmek hedeflenmiştir

Incoterms kuralları sözleşmenin kurulumunda büyük öneme sahiptir, ancak incoterms terimleri sözleşmeye tek başına bir bağlayıcılık kazandırmaz. Milletlerarası satım

sözleşmelerinin hepsinde kullanılması zorunlu değildir. Kullanımı tarafların iradesine bırakılır. Tarafların Incoterms kurallarını uygulamayı kararlaştırmaları sonucu bağlayıcılık kazanırlar ve bağlayıcılık kazanması ile birlikte mutlak biçimde uygulanırlar.

Milletlerarası ticaretin temelinde satım sözleşmesi bulunmaktadır ve Incoterms satım sözleşmesi dışındaki sözleşme türlerinde kullanılmaz. İsminden dolayı yanlışlığa düşülüp taşıma sözleşmelerinde kullanılabileceği düşüncesi yanlış bir düşünce oluşturur. Ayrıca Incoterms kuralları milletlerarası ticarete kullanılmak amacı ile MTO tarafından oluşturulmuş olsa bile bu iç ticarete kullanılamayacağı anlamına gelmemektedir.

Incoterms kurallarını ticarete kullanmanın ihracat performansı üzerinde küçümsenemeyecek bir etkisi bulunmaktadır. Buna göre Incoterms'in stratejik boyutunun farkındalığını arttırmak ihracat performansını arttırmayı yönelik yerinde bir girişim olacaktır. Incoterms'in doğru şekilde kullanılması ihracat ve ithalatta kolaylık sağlayacak bu da kapasitenin ve genişlemenin artışına neden olacaktır. Incoterms kurallarının ticaretteki bu etkisi göz önünde tutularak taraflarında ihtiyacı doğrultusunda yenilikler getirilmektedir.

Ülkelerin gelişimi, ihtiyaçların artışı, teknolojinin gelişmesi ve konunun temelini oluşturan milletlerarası ticaretin artışı nedenleri ile incoterms kuralları sıkça revize edilmiştir. 1953, 1967, 1976, 1980, 2000, 2010 ve 2020 yıllarında yeni revizyonları yayınlanmıştır. Her revizyon ile ihtiyaçların karşılanması ve bir önceki versiyonda yaşanan sorunları minimize etmek hedeflenmiştir.

Bu tezde 1 Ocak 2020 tarihi ile yürürlüğe giren Incoterms ele alınacaktır. Bu irdilemedeki amaç Incoterms 2020 ile sağlanan yeniliklerin kullanıcılar açısından yeterlilik gösterip göstermediğini ifade etmektir. Yapılan değişiklikler Incoterms kullanıcılarının ticari faaliyetlerindeki ihtiyaçlarına cevap verebilmekte midir? Bu sorunun cevabını bulmak hedeflenmektedir. Incoterms kullanımının tüccarlar tarafından artışı, uluslararası ticari faaliyetlere hız kazandıracak ve verim artışına neden olacaktır. Uluslararası ticari terimlerdeki revizyonlar ile kullanıcıların beklentisi karşılanmalı ve Incoterms kurallarının kuruluş amacına doğru hizmet etmesi gerekmektedir.

Incoterms 2020 revizyonunun temelinde tarafların Incoterms 2010 da karşılaştıkları sorunlar ve yanlış anlaşılımlar dikkate alınarak bu sorunların azaltılması ön planda tutulur. Incoterms kurallarının temelinde tarafların ihtiyaçları göz önünde tutulmaktadır. Bir önceki Incoterms versiyonu kullanıcılarının yorumları göz ardı edilmemektedir. Bu yönde Incoterms 2020 revizyonunda da kullanıcı dostu olma anlamında yeniliklere gidildi.

Incoterms 2020 revizyonu hem maddi hem de şekli düzenlemeler içermektedir. Bu düzenlemelerin hepsini bir ortak paydada toplayacak olursak; hepsinin düzenlenmesindeki

ortak amaç olarak, Incoterms kullanıcılarının geri bildirimleri göz önünde tutularak kullanacakları doğru Incoterms teslim şeklini seçmeye kolaylık sağlamak ve Incoterms'i en doğru şekilde kullanmaya yardımcı olmak hedeflenmiştir. Yapılan düzenlemeler gelişen dünyadaki ticari faaliyetlerdeki gelişimi takip etmek ve kullanıcılar için anlaşılabilirlik kolaylık sağlanmaya çalışır.

Çalışmamın birinci bölümünde incoterms kurallarının ortaya çıkışını tetikleyen uluslararası ticaret ile ilgili genel bilgi, uluslararası ticaretin yeknesaklaşması ihtiyacı ve uluslararası ticari sözleşmeler, uluslararası ticari satımlar ve uluslararası ticari terimlerle ilgili genel bilgi verilmeye çalışılacaktır. Devamında Incoterms'in tanımı, amacı, ortaya çıkışından günümüze kadarki gelişimini kısaca açıklayan tarihçesi ve Incoterms kuralları ile düzenlenen kuralların ve düzenleme dışında bırakılan kuralların neler olduğunu belirtip, Incoterms'in uygulanma alanı ve sistematığı hakkında genel açıklamalara yer verilecektir.

İkinci bölümün merkezinde Incoterms 2020 kılavuzu yer alacaktır. Incoterms 2020 kılavuzunda bulunan teslim şekilleri önce gruplara ayrılıp sonrasında her bir terim açıklanarak, her teslim şekli için alıcı ve satıcının sorumlulukları açıklanacaktır.

Üçüncü yani son bölümde ise, Incoterms 2020 versiyonu ile hayatımıza giren yenilikler yani hem maddi hem de şekli değişiklikler belirtilecek ve Incoterms 2020'nin Incoterms 2010'dan ayıran noktalar açıklanmış olacaktır. Bu değişikliklerin kullanıcılar açısından nasıl kolaylıklar sağlayacağı ifade edilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI TİCARET HUKUKU VE INCOTERMS

1.1. Uluslararası Ticaret Hukuku

1.1.1. Uluslararası Ticaret Hukuku Kavramı

Hukuk, gerçek veya tüzel kişilerin arasında oluşan ilişkileri müeyyideler ile düzenleyen bir dalım olarak tanımlanabilmektedir¹. Hukuk açısından ve iktisadi bilimler açısından ticaret farklı tanımlar yer almaktadır. İktisadi bilimler açısından ele alındığında üretim ve tüketimdeki mal değişimleri olarak karşılık bulurken, hukuki anlamda ticaret kavramı mal değişimi ile birlikte üretim ve tüketim ilişkisiyle ilgili eylemleri de kapsamına dahil eder².

Ülkelerin arasındaki ticari faaliyetlere baktığımız zaman, ticaret kavramı için; iç ticaret ve dış ticaret olarak ikili bir ayrıma gidildiğini görülür. İç ticaret ve dış ticaret kavramlarını ulusal ticaret ve uluslararası ticaret olarak ta ifade etmek mümkündür³. Ülkeler kendi ihtiyaçlarından fazla üretim yaparak, bu fazla ürettiği malları uygun bedel karşılığında diğer ülkeye satar. Ticari faaliyetlerin temelinde bu ilişki yatar⁴.

Gelişmişlik seviyesi ne olursa olsun hemen hemen her ülke, değişik türde uluslararası işletmecilik faaliyetlerini yürüten işletmelere sahiptir. Dünyanın her yerinde üretilen ürünlerin ticaretini yapar. Uluslararası ticaret ulusal çıkar çalışması olarak düşünülebilmektedir. Ülkelerin gereksinimlerini kendi öz kaynaklarıyla karşılamasının sosyal, fiziki ve ekonomik sebeplerden dolayı mümkün değildir. Bu durumdan dolayı uluslararası ticaret ortaya çıkmıştır. Uluslararası ticaret, genel olarak, bir ülkede üretilen malın, hizmetin ya da yeraltı kaynağının başka ülke parası, hizmetinin o diğer ülkeye aktarılmasıdır⁵. Ülkelerin sınırlarını aşan uluslararası ticaret, piyasada daha büyük bir rekabet ve daha rekabetçi fiyatlandırma imkânı sağlamakta, böylece tüketiciye daha uygun fiyatlı ürünler sunmayı

¹ Kayıhan, Şaban, Yasan, Mustafa, Ticari İşletme Hukuku, 6. bs. , Seçkin Yayıncılık, 2019, s. 31

² Ercan, Tayfun, Uluslararası Ticaret Hukuku. Ankara, Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2019, s. 3

³ Şanlı, Cemal, Ekşi Nuray, Uluslararası Ticaret Hukuku, 5. bs, İstanbul, Arıkan Yayıncılık, 2007, s. 32

⁴ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s. 4

⁵ Şanlı, Cemal, Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları, 6.bs. , İstanbul, Beta Basım Yayın, 2016, s. 3

kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, tüketicilerin küresel olarak erişemeyecekleri malları ve hizmetleri elde edilebilir hale getirmektedir ⁶.

Uluslararası işletmecilik, üretim yerlerinin faaliyetlerini ülke sınırları dışında işlev göstermesi olarak tanımlanır. Uluslararası işletmecilik hareketi politik ve stratejik önemi olduğu için devletler arasında yürütülür. Uluslararası işletmelerin politik yönden devletler tarafından desteklense de işletmecilik hakları özel sektördedir ⁷.

Ulusal ve uluslararası işletmecilik arasında farklar vardır. Uluslararası işletmecilikte yöneticilerin savaşçı olması ve rekabete açık olması gerekmektedir. Uluslararası işletmecilikte büyük riskler mevcuttur. Güçlükler, belirsizlikler olduğu için yöneticiler daha yetkin olmaya itilmiştir. Güçlükler, belirsizlik, riskler, politik, ekonomik, hukuki ve kültürel çevre farkına ek olarak yabancı para piyasası ve döviz kuru farklılıklarından kaynaklanır. Bu durumlar karar alma mekanizmasında zorluklara sebep olmaktadır ⁸.

Hukuki çevre; üretim yapan işletmelerin uluslararası ortamlarda savunucu olmaktadır. Kanunlara özel hassasiyet göstermesi gereken hukuki çevre, ülkeler arasında farklılık gösterir. Kanunlara itaat edilmemesi itibar zedelenmesine ve işletmenin mali durumuna zarar verebilmektedir. Ayrıca uluslararası işletmeciliği önemli kılan gelişmeler ise teknoloji, rekabet, Standardizasyon ve iş çevresidir. Önem ile üzerinde durulması gereken konulardır.

Ticaretin gelişme ve ilerlememesi insanoğlu geçmişi kadar eski günlere dayanır. Uluslararası boyutta incelendiğinde bu süreci farklı aşamalarda incelenmesi mümkündür. Uluslararası işletmecilik tarihsel gelişim aşamaları; ticaret dönemi, sömürgecilik dönemi, ayrıcalıklar dönemi ve uluslararası dönem olarak belirlenmiştir. Günümüzü modern çağı ele aldığımızda uluslararası dönem İkinci Dünya Savaşının bitiminden günümüze kadar süren dönem olarak belirlenmiştir. Savaşların olumsuz etkileri, uluslararası şirketlerin gelişimini ilerlemesini durdurmuş ve olumsuz etkilere sebebiyet vermiştir. Ayrıca bu dönemde Global Genişleme yılları olarak geçen bir dönem olmuştur ⁹. Bu dönemde hızlı, etkili ve gelişmiş bir haberleşme ağının kurulması işletmelerin kendisinden daha uzak pazarlara ulaşmasını sağlamıştır. Geçmişten günümüze kadar uluslararası işletmelerin ekonomik, sosyal ve ekonomik olarak sosyal, siyasal ve stratejik olarak değerini korumak için ülkeler dengelerini koruyabilmek için bazı sınırlar koyulmaya başlanmıştır. Tarifeler, vergiler ve yerel kaynak kullanımı ile ilgili sınırlamalar hukuk çerçevesine bağlı kalınarak yerine getirilmiştir.

⁶ Business Dictionary, 2016, <http://www.businessdictionary.com/definition/international-trade.html> (Erişim: 04.12.2020).

⁷ Özalp, Abdurrahman, Uluslararası İşletmecilik, 6. bs., Anadolu Üniversitesi Yayını 2011, s. 15

⁸ Özalp, Uluslararası İşletmecilik, s. 76

⁹ Global Genişleme: 1945-1970 yılları arasına verilen isimdir.

1.1.2. Uluslararası Ticaret Hukukunun Kaynakları

Uluslararası ticaret hukukunun kaynakları için net bir ifade birliği olduğu söylenememektedir. Genel bir ifade ile söyleyecek olursak; hukukun genel ilkeleri ve ticari teamüller olarak bir belirtme yapmak mümkündür. Uluslararası yapılan çalışmalar sonrasında, uluslararası mevzuat, kanunlar, sözleşmeler, kararlarda kaynak durumuna gelmektedir.

Ticari teamüller, belirli sınırlar içerisindeki bir çevrede veya belirli bir meslekte (tüccarla gibi) bulunan kişilerin, düzenli olarak bir eylemi sürekli halde ifa etmeleri olarak nitelendirilebilir. Ticari teamüllerin hukuken bir yaptırımından söz etmek mümkün değildir; ancak uygulandığında çevredeki kişiler tarafından bağlayıcı nitelikte olduğu kabul edilir, kişilerde bu eylemler alışkanlık niteliği taşıyan faaliyetlere dönüşmektedir¹⁰. Sözü edilen ticari teamüller için yazılı bir kaynak bulunmamaktadır. Uygulanabilirlik şartı olarak, kabul görülen çevredeki toplum tarafından kabul görülen, tanımlanmış kurallara olması gerekir.

Uluslararası sözleşmeler ile taraf ülkeler kendi aralarında kurallara, düzenlemeler gerçekleştirebilmektedir. Bu düzenlemelerde ulusal hukuka bağlı kalmaları için bir zorunluluk aranmaz. Bu sözleşmeler standart bir şekilde sokularak, sözleşmenin tarafı olacak ülkelerin, hak ve yükümlülüklerini, sorumluluk ortaya çıkaracak eylemleri ve bunlara benzer konularda düzenleme yaparak ortadaki belirsizliği kaldırma hedefi ile uluslararası ticaret hukuku için kaynak niteliği taşımaktadır. Uyuşmazlıkların engellenebilmesi için esaslı unsurlar yer almaktadır. Standartlaşan sözleşmelerde, sözleşmenin konusu, ücreti, ifa noktası, teslim zamanı gibi konular boşluk şeklinde düzenlenmektedir. Taraflar aralarındaki anlaşmaya göre boşlukları iradeleri doğrultusunda düzenlemektedir¹¹.

Tacirlerin uluslararası ticari faaliyetlerin uyuşmazlıklarında mahkemelerden sonra tercih ettikleri alternatif çözüm yollarından biri hakemdir. Hakemlerin bu uyuşmazlıkların çözümlerinde aldıkları hakem kararları da uluslararası ticaret hukukunda kaynak niteliği taşımaktadır.

Bu bahsedilen kaynakların yanı sıra, ülkelerin hukuklarını birleştirmek amacı ile uluslararası kuruluşların ortaya çıkardığı model kanunlarda önemli kaynaklar arasındadır¹². Bunlar yeknesaklaşmış uluslararası ticaret hukukunun ortaya çıkarılması için hazırlanmaktadır¹³.

¹⁰ Gündüz, Aslan, Milletlerarası Hukuk, 10. bs. , Savaş Yayınevi, İstanbul, 2019, s.30

¹¹ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s.7

¹² İzmirli, Lale Ayhan, Milletlerarası Ticari Sözleşmelerin Müzakeresi ve Hazırlanması, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, s.43

¹³ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s.7

1.1.3. Uluslararası Ticaretin Yeknesaklaşma İhtiyacı

Her ülke üretim için yeterli ham maddeye ve öz kaynaklara sahip değildir. Bundan dolayı ihtiyaçlarını tek başına karşılayamaz. Bunun için başka ülkelerden, bölgelerden tedarik etmeye çalışır. Gerekli bu açığın karşılanması uluslararası ticaretle sağlanır. Uluslararası ticaret ülkelerin karşılıklı olarak mal ve hizmet alışverişine denilir. Genellikle ülkeler, ihracatı artırma ithalatı azaltmak için politikalar düzenler. Dış ticaret, birden fazla ülkeler arasında gerçekleşir. Bununla beraber ürünlerin ithalatı ve ihracatı yapılır. Gerçekleştirilmesi için detaylı bir mevzuat ve uygulama süreçleri gerçekleştirilir. İşlemler esnasında oluşabilecek tüm risklere karşı tedbirlerin alınması gerekir. Uluslararası ticaret üç kavramdan oluşur. İthalat¹⁴ , ihracat¹⁵ , transit ticaret¹⁶ , olarak tanımlanır. Dış ticaret tanımı olarak kabul edilen bu kavramlar çıkarılan yasal düzenlemeler ile denetim ve kontrol altında tutulmaktadır. Ödeme dengesizliklerini gidermek, dış rekabeti korumak, ekonomik kalkınma, piyasa aksayan noktalara müdahale etmek, milli gelire gelir sağlama sosyal amaçlar, siyasi amaçlar kapsayan bu bölüm ülkelerin refahı için önemli yer tutmaktadır¹⁷.

Ülkelerin, yaşam standartlarını yükseltmesi, yüksek istihdam seviyesini yakalaması için uluslararası ticaretin yeri ve önemi çok değerlidir. Karşılıklı etkileşim halinde olunması durumu ülkelerin kalkınmasını sağlarken sınırları içerisinde kalan ülkeler dünya ile bağıni koparmıştır.

Uluslararası ticaretin hacim kazanması ve malların geniş pazarlara yayılması, uluslararası ticari hayatta rol alanların ve dünya ekonomisinin yararına sonuçlar doğurmaktadır. Mal ve hizmet mübadelesi hızlanmakta; ülkelerin iktisadi, sosyal ve ekonomik gelişimi olumlu etkilenmektedir. Uluslararası ticaretin gelişmesi, gerek ticari ilişkilere dahil olan aktörlerin gerekse uygulanması talep olunacak hukuk sistemlerinin sayısını da arttırmaktadır. Bu durum, bir ticari ilişkiye birden fazla milli hukukun etki etmesinden dolayı hem uygulanacak normların tespiti açısından karışıklığa sebebiyet verebilmekte hem de taraflar arasında söz konusu normların tespiti aşamasında ihtilâflar çıkmasına neden olmaktadır.

Uluslararası ticaretin geliştirilmesi için gerçekleştirilen çalışmaların bir kısmı, özel hukuk sistemleriyle aynı seviyeye getirebilmek için uluslararası kuruluşlar tarafından

¹⁴ İthalat: Yabancı bir ülkeden mal ya da hizmet satın alma işlemidir

¹⁵ İhracat: Kendi ülke sınırları içerisinde üretilen mal ve hizmetlerin başka ülkeye satılmasıdır

¹⁶ Transit Ticaret: ülke dışı veya serbest bölgelerde faaliyet sürdürülen bir firmadan veya antrepodan satın alınan malın, yine ülke dışında faaliyet sürdürülen başka firma veya antrepoya ülke üzerinden transit gönderilmesidir

¹⁷ Aslan, s. 53.

desteklenip güncellenme çalışmaları yapılır. Bu çalışma kapsamında çalışma yapan kuruluşlardan birisi; UNIDROIT¹⁸ 1926 yılında kurulmuş olan bu kuruluş uluslararası kurallar, uluslararası sözleşmeler ve model yasaları, ilkeleri ve kılavuz ilkeler yoluyla uluslararası özel hukuku ülkeler arasında uyumlu hale getiren bu kuruluş amacına uygun faaliyetler göstermektedir¹⁹. Hukuk sisteminin farklılığının göz önüne alarak çalışmalar gerçekleştiren kurum uzun bir zamanın ardından her ülkeye uygun ticari sözleşmeleri uygulayacak kuralları ortaya çıkarmıştır.

İkincisi ise; UNCİTRAL²⁰ kurulmasında, 60'lı yıllarda, dünya ticaretinde kaydedilen önemli gelişmeler üzerine, devletlerin, bir dizi evrensel nitelikteki standart ve kurallar hazırlanması suretiyle, o zamana kadar uluslararası ticareti yöneten milli ve bölgesel nitelikteki kuralların, uyumlulaştırılması ve modernleştirilmesi gereksiniminin farkına varmaları rol oynamıştır. Hukukun uyumlu hale getirilmesi, uluslararası ticaretin kolaylaştırılması, kanunların yapılması ve kanunlara uyulmasını zorunlu hale getirip sürecin kolay işlemesi için gerekli düzenlemeleri yapan kuruluştur²¹.

1.1.4. Uluslararası Ticari Sözleşmeler, Uluslararası Ticari Satımlar ve Uluslararası Ticari Terimler

1.1.4.1. Uluslararası Ticari Sözleşmeler

Uluslararası ticari antlaşmalarda uygulanacak terimleri incelerken öncelikle “uluslararası ticari sözleşme” kavramının üzerinde durulması şarttır. Ticari sözleşme, iki veya daha fazla kişi, kurum ve kuruluş tarafından ticari nitelikte bir iş yapmak amacıyla yapılan sözleşmedir. Sözleşmeler düzenlenirken ticaret kapsamaları ve karşılıklı ilişkilerin gelişmesine ek olarak ticaret hukukunu ilgilendiren konular, uluslararası sözleşmeler tekdüze kurallara bağlanmıştır. Uluslararası alanda ticaretin tercih edilir hale gelmesi, taraflara eşit şartlarda ticaret yapma özgürlüğünün tanınması, ticari alanda karşılıklı güvenin ve iş birliğinin sağlanması, irade serbestisinin azami düzeye çekilmesi ve uyuşmazlıkların çözüm yollarının kolay ve adil hâle getirilmesi ile mümkün olacaktır.

¹⁸Açiler, Sezer, Dış Ticaret Nedir?, <https://www.iienstitu.com/blog/dis-ticaret-nedir> (Erişim: 08.12.2020)

¹⁹UNIDROIT: Özel Hukukun Yeknesaklaştırılması için Uluslararası Enstitü, Wikipedia, 2020, UNIDROIT, <https://en.wikipedia.org/wiki/UNIDROIT> (Erişim: 04.12.2020)

²⁰UNCİTRAL: Birleşmiş Milletler Milletlerarası Ticaret Hukuku Komisyonu

²¹Wikipedia, United Nations Commission on International Trade Law, 2020, https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_Commission_on_International_Trade_Law (Erişim: 04.12.2020)

Tarafların ticari unvanları, sözleşme niteliği ve kalitesi, sözleşmenin konusu-mal satımı-satılan malın miktarı, sözleşme bedeli, bedelin ödenme şekli harçlar ve masraflar, malın teslim yerleri, denetim hakkı, garanti ve tazminat, ticari evrak, sigorta gibi maddeler vardır. Karşılık yapılacak bir sözleşmede bulunması gereken hususlar farklılık gösterebilir ancak genel itibariyle bulunması gereken hususlardan bahsedilmiştir²².

1.1.4.2. Uluslararası Ticari Satımlar

Dünya geneli 89 ülkenin taraf olduğu CISG²³ uluslararası ticari faaliyetlerdeki satım sözleşmelerini ilgilendirir. Bir nevi satım ilişkilerinde uluslararası ticarete ortak bir dili simgeler²⁴. Satım hukukunun kuralları genellikle ülkelerde tamamen aynı olarak düzenlenmesine de birbirlerine çok benzerdirler.

Mal ve hizmeti sözleşme şartlarına uygun olarak alıcıya ulaştırılırken, alıcı da mal veya hizmetin bedelini satıcıya öder. Karşılıklı görüşmeler sonucunda karşılıklı çıkarların korunduğu ve hukuki temellere dayanarak güvenceye alındığı şartlardır²⁵.

Satım sözleşmelerinin, Türk Borçlar Kanunu 207. Maddesinde²⁶ ne anlama geldiği ifade edilmektedir. Satıcının satılan şeyin mülkiyetini alıcıya devretmesi bunun karşılığı olarak alıcının da satıcıya bir bedel ödemesi olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası ticaret için bu tanıımı tarafların milliyetine bakılmaksızın farklı devletlerde ve genellikle hazır olmayan taraflar arasında kurulan para karşılığında bir malın değiştirilmesi olayı olarak ifade etmek mümkündür.

²² Bingöl, Cihat, Uluslararası Ticari Sözleşmelerde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar, Legal Hukuk Bürosu, Endaze 2013, s.1

²³ CISG: Milletlerarası mal satımına ilişkin sözleşmeler hakkında birleşmiş milletler antlaşması. 7 Nisan 2010 tarihinde Türkiye'nin taraf olması kabul edildi, 01 Ağustos 2011 de yürürlüğe girdi. CISG metni için bkz. <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-e-book.pdf>

²⁴ Zeytin, Zafer, Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri Hukuku CISG, 3. bs., Ankara, Seçkin Yayınevi, 2019, s. 29

²⁵ OİAB, Dış Ticari Sözleşmeler, 2020, <https://www.oaib.org.tr/tr/bilgi-merkezi-sikca-sorulan-sorular-dis-ticarete-satis-sozlesmeleri-hakkinda-bilgi-verebilir-misiniz.html> (Erişim: 08.12.2020)

²⁶ 6098 S.İ Türk Borçlar Kanunu 207. Madde; Satış sözleşmesi, satıcının, satılanın zilyetlik ve mülkiyetini alıcıya devretme, alıcının ise buna karşılık bir bedel ödeme borcunu üstlendiği sözleşmedir. Sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça veya aksine bir âdet bulunmadıkça, satıcı ve alıcı borçlarını aynı anda ifa etmekle yükümlüdürler.

1.1.4.3. Uluslararası Ticari Terimler

Günümüzde, globalleşen dünyada ülkeler arasındaki mal ve hizmet ticareti büyük değerlere ulaşmıştır. Yılmaz ve ark, 2011 yılında yapmış oldukları bir araştırmada ülkelerin mal alımı ve satışı üretim yapan ve satışta bulunan üreticilerin kullanacakları uluslararası teslim şekillerini içeren incoterms kanunları uluslararası ticarete önemli yer tutmaktadır. incoterms kuralları, ihracat görevi üstlenen firmaların vermiş oldukları tekliflere, fiyatlandırmayı, malın teslim edileceği yeri, teslim süresini kadar olan kapsamlı sorumlulukları ile bu doğrultuda hazırlanan alım ve satım sözleşmelerinin takibini içeren süreçlere yardımcı olur. incoterms, gönderilen malın, ithalatçı firmaya kadar teslim sürecine kadar olan riskleri de içerisinde barındıran bütünsel bir yapıdır. Bu gibi nedenlerden ötürü incoterms kurallarına sadık kalınmalı, bu kuralları eksiksiz ve tam olarak yerine getirilmesi gerekir. Ticari risklerin yönetilmesi açısından hayati bir önem taşımaktadır. Aksi takdirde yanlış anlaşılması durumunda firmaların ya da üreticilerin dış ticaret sürecinde telafisi imkânsız zararlarla karşılaşılabilir²⁷.

Incoterms uluslararası ticarete bulunması gereken sözleşmelerde kullandıkları ifadenin ve terimlerin farklı şekillerde yorumlanması nedeniyle ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların önüne geçmek için Uluslararası Ticaret Odası (ICC) tarafından ticari olarak teslim kısaltmaları olarak tanımlanmıştır.

Ticari terimler geniş bir alanda kendini hissettirmiştir. Ticari satış sözleşmelerinin nitelikleriyle birlikte değerlendirilmelidir. Çünkü ticari terimler, sözleşme hazırlanması safhasında tarafları ayrıntılı düzenlemelere girme zahmetinden kurtarmış olup, uyuşmazlıkların önüne geçecektir. Uygun ve tekdüze yorumlara ulaşılmasını sağlayacaktır. Ticari terimler; belirsizlikten uzak olmalıdır, yalın bir anlatım oluşturulmuş bir şekilde ticari hayatta rol oynayanlara ışık tutmaya çalışmıştır.

Uluslararası ticaretin ulaşmaya çalıştığı sadece anlaşmazlıklar aşamasında veya sözleşmelerin hazırlanması aşamasına münhasır kalmamalıdır. Sözleşmelerin hazırlanması safhasında üretkenliğe taraflara sürat kazandırmaya ek olarak sözleşmelerin tatbiki, yorumu ve olası uyuşmazlıkların çözümü safhalarında da azami düzeyde yeknesaklığı sağlamalıdır.

²⁷Yılmaz, Mutlu, Özken, Ahmet, Şahin, Necmettin, Incoterms 2000 ve 2010'un Mukayeseli Analizi ve Türkiye Uygulamalarındaki Eksiklikler, Yaşar Üniversitesi Dergisi, 2011, s. 3814-3825.

1.2. Uluslararası Ticarete Teslim Şekilleri(Incoterms)

1.2.1. Genel Olarak

Uluslararası ticaretin temelinde, devletler arasında mal alım satımı vardır. Milletlerarası ticaretin kapsamı gün geçtikçe artmaktadır. Ticari faaliyetlerin bu denli artışı yanlış anlaşılmalara ve uyuşmazlıkların artışına sebep olur²⁸.

Ticari satış sözleşmelerine taraf olan devletlerin iç hukuk kuralları birbirinden farklıdır. Bu da uyuşmazlıkların en temelinde yatan sebep olarak söylemek mümkündür. Taraflar sözleşmedeki düzenlemeleri kendi iç hukukuna göre yorumlamaları uyuşmazlıklara sebebiyet verir. Bunun için tarafların bu uyuşmazlıklarını en aza indirebilmek için kalıplaşmış kurallara ihtiyaç duyulmaktadır.

Uyuşmazlıkları en aza indirebilmek için ihracat ve ithalata ilişkin terimler oluşturuldu. Milletlerarası Ticari Terimler olarak isimlendirilen incoterms kuralları gelişen ticari faaliyetlere göre Milletlerarası Ticaret Odası tarafından oluşturuldu.

“Milletlerarası Ticari Terimler” genel olarak ticari işlemlerde kullanılan ticaret terimlerinin yorumlanabilmesi ve anlaşılması için düzenlenen uluslararası kurallardır²⁹.

Bu bölümün devamında Incotermsin detaylı açıklaması yapılacaktır.

1.2.2. Tanımı

Incoterms kelimesi “International Commercial Terms” in ilk hecelerinin alınması ile oluşturulmuştur³⁰. Kelime olarak milletlerarası ticari terimler anlamına gelmektedir. Incoterms Milletlerarası Ticaret Odası (MTO) (International Chamber of Commerce) (ICC)’nın tescilli bir markasıdır. ICC’nin tarafından, malların taşınması, teslimi gibi aşamalarda, tarafların sorumluluklarının ve yapılan işlemlerin maliyetlerinin taraflar arasında dağılımını belirleyen kurallardır³¹. Incoterms; ödenecek ücreti, hangi para biriminin kullanılacağını, hangi tür ürünlerde kullanılacağı gibi konular ile ilgili bilgi içermez. Tek başına sözleşmeyi kuramaz.

²⁸ Erdem, Ercüment, Milletlerarası Ticaret Hukuku, 2. bs., İstanbul, On iki levha yayınevi, 2020, s. 52

²⁹ Kim, Sang-Man, Study on the Major Changes in the Incoterms 2020 Received: Law Journal, 2019, s. 23

³⁰ Zeytin, Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri Hukuku, s.423

³¹ Erdem, Ercüment, Incoterms 2010, Galatasaray üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2010, s. 219-235

Incoterms te belirtilen milletlerarası ticari satımlarda kullanılan teslim şekillerinin isimlerine göre kısaltmalar belirlenerek hazırlanmıştır. Kısaltmalar taşıma şekillerinin İngilizce isimlerinin baş harflerinin yan yana getirilmesiyle birlikte 3 harften oluşmaktadır. Örneğin; FAS, CIF and FOB.

1.2.3. Amacı

ICC milletlerarası ticaretin gelişmesini, ilerlemesini amaç edinmiştir. Bunun doğrultusunda yenilikler ve düzenlemeler getirmiştir. Milletlerarası ticari terimler ICC'nin ticarete kullanılan terimleri açıklamak için gerçekleştirdiği düzenlemelerdir³². Bu kurallar ile satıcılar ve alıcılar arasında gereksiz masrafa girmeleri, zamanı boşa harcamaları, aralarında oluşabilecek uyuşmazlıkları minimuma indirmek hedeflenir³³. Bu kurallar tarafların atıf yapması ile sözleşmelerin dayanacağı kanuni temeller daha sağlıklı olabilmekte ve küresel faaliyetler daimilik ve kesinlik kazanmaktadır³⁴.

Milletlerarası ticarete ihtiyaçların fazlalaşması, ticari faaliyetlerin geniş pazar alanlarında yayılım göstermesi, olanakları ve imkanların artması, gelişen teknolojik faaliyetlere ayak uydurulabilmesi için Incoterms kuralları revizyona tabi tutulmuştur. Bu ihtiyaçlar sebebiyle birçok kez revize edilmiş ve gereksinimleri karşılamak hedeflenmiştir.

1.2.4. Tarihçesi

Incoterms kuralları, ticaretin gelişimi ve ihtiyaca ile paralel şekilde şekil de revizyonlara uğramıştır. Yani gelişen dünyaya uyum sağlamaya çalışılmıştır. Örnek verecek olursak; Incotermsin 1980 revizyonu, artan konteynır fazlalığının nedeniyle değişiklikler getirildi, 1990 revizyonu inter-modal taşımacılığın gelişmesinin kanıtıydı³⁵.

Ticari terimlerin belli bir kalıba sokulup düzenlenmesi çalışmaları 1860 yılında Brüksel'de kurulan Milletlerarası Hukuk Derneği (International Law Association) çalışmaları ile başlamıştır. Derneğin ilk çalışmaları CIF teslim şekilli satışlarda hasarın geçişi ile ilgili

³²Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 52

³³ Zeytin, Mal Satım Sözleşmesi s,423

³⁴ Taşçı, Zeliha ‘‘Incoterms 2010 ile Incoterms 2000 Broşürlerinin arasındaki Farkların İncelenmesi’’, (İstanbul Ticaret Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2017, s. 23

³⁵The History of Incoterms, <https://www.icontainers.com/us/2018/10/16/history-of-Incoterms/> (Erişim Tarihi :05.11.2020)

düzenlemeler oluşturmaktır³⁶. CIF ile ilgili düzenlemeler görüş ve eleştiriler dikkate alınarak hazırlanan taslak ile 28 Ağustos 1928'de Varşova'da gerçekleşen toplantıda “CIF sözleşmelere ilişkin Milletlerarası Kurallar 1928 (International Rules Relating to Cif Contracts 1928)” veya “1928 Varşova Kuralları (Warshaw Rulees 1928)” adı altında kabul edildi. Daha sonrasında yapılan eleştiriler üzerine, eleştiriler dikkate alınarak 1932'de Oxford da yapılan konferansta “1932 Varşova – Oksford Kuralları (Warshaw – Oxford Rules 1932)” olarak anılan CIF sözleşmelere ilişkin milletlerarası kurallar kabul edildi³⁷. Bu kurallar ile CIF satışlarına yönelik satıcının uyuşmazlık konusu yaratan borçları, yükleme yapılacağı yer ve zaman, taşımada oluşabilecek hasarın kime ait olduğu, sigorta sorumluluğu, malların kontrolü, malların teslimi, malların teslim edilememesi, sözleşmenin gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirilememesi durumunda alıcı ve satıcının sahip oldukları haklar gibi konulara yer verilmiştir.

Milletlerarası Hukuk derneğinin çalışmaları ile paralel olarak ICC' de çalışmalar yapmıştır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında, 1919 yılında ekonomik refah seviyesine ulaşabilmek amacı ile sanayiciler, tacirler ve finansörler' in oluşturduğu topluluklar ICC'yi kurmuşlardır. Bu toplulukların ICC'yi kurarken amaçları uluslararası ticarete kolaylıklar sağlamaktır. Tacirler tarafından kullanılan ticari terimlerin anlaşılmasına yönelik çalışmalar yapmışlardır. Bu terimlerin her ülkede farklı yorumlanmasını engellemek, belirsizlikleri ortadan kaldırmak için 1923 yılında 6 teslim şekli yayımlandı. Bu teslim şekilleri: FOB, FAS, FOT, FOR, Free Delivered CIF ve C&F³⁸.

Uluslararası ticaretlerde teslim şekillerinde 1936 yılına kadar yazısız örf ve adetler çevresinde sınırlıdır. Örf ve adetlerin farklı yorumlanması ve her ülkenin geleneklerinin, örf ve adetlerinin farklı olması sorunları ortaya çıkarmıştır. Bu sebeple ülkelerin eşit şekilde kullanması ve anlaşılabilir, sabit bir yorum çıkarılan herhangi bir ülkeye bağlı olmayan genel bir kuruma gereksinim duyulmuştur. Bunun üzerine bugün bilinen şekliyle Incoterms Kuralları 1936 yılında ICC tarafından ilk haliyle yayımlanmıştır³⁹. Yayımlanan bu kurallar “Incoterms 1936” olarak adlandırılmıştır. Uluslararası satışlarda malların teslim anı, masraf sorumluluğu, hasar geçişleri gibi unsurlar açısından alıcıların ve satıcıların sorumluluklarına

³⁶ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 52

³⁷ Özkan, Ömer, Incoterms 2010 ile Getirilen Yenilikler, Akademik Bakış Dergisi, 2012, s.1

³⁸ Caner, Oğuz, Incoterms 2010 (ICC Rules For TheUse Of Domestic and InternationalTrade Terms), İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2012, s. 225

³⁹ Incoterms Rules History, <https://iccwbo.org/resources-for-business/Incoterms-rules/Incoterms-rules-history/> (Erişim Tarihi: 05.11.2020)

düzenleme getirilmiştir. Bu düzenleme ile birlikte yayımlanan terimler: FAS, FOB, C&F, CIF, EX Quay⁴⁰.

Incoterms kuralları daha sonra ticari faaliyetlerdeki gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar sebebiyle 1953, 1967, 1976, 1980, 1990, 2000, 2010 yıllarında ve son olarak 2020 yılında revize edilmiştir. Günümüzde 01.01.2020 tarihi ile yürürlüğe giren, son versiyonu olan incoterms 2020 kullanılmaktadır.

İkinci Dünya savaşı nedeniyle bir süre incoterms kurallarında yenilikler yapılamamıştır. ICC bünyesindeki Ad-Hoc Kurulu, on yedi ülkeden gelen temsilciler ile 1939 senesiyle 1945 süresince sürmüş olan II. Dünya Savaşı'nın meydana getirdiği deniz aşırı teslimat, harp sigorta rizikosuna gibi teslimat biçimlerinde süren gelişmeleri göz önünde bulundurarak 1953 senesinde Viyana şehrinde toplanmıştır⁴¹. Kongre'de, Incoterms 1936 kuralları'nın alanı genişletilmiş ve kuralları değiştirilmiştir. Yapılan bu düzenlemeler 1953 yılında yayımlanmıştır. Bu yeni düzenleme de 3 yeni ticaret kuralı başlatılmıştır. Bu kuralları deniz dışı taşımacılıklarla ilgili: DCP, FOR VE FOT şeklindedir. 1967 yılında yanlış yorumlarla ilgili düzenlemeler yapılmıştır. DAF (sınırdaki teslimat) ve DDP (varış noktasındaki teslimat) olarak 2 terim eklenmiştir. 1974 yılında havayolu taşımacılığında artışlar saptanmış ve havayolu taşımacılığındaki yanlış yorumlamaları engellemek amacıyla için incoterms kurallarına FOB Airport terimi eklenmiştir⁴².

Konteyner trafiğindeki yoğunlaşma nedeniyle 1980 yılında yapılan revizyonla incoterms kurallarına FRC terimi eklenmiştir. Bu terim gemi tarafından taşınması mümkün olmayan, konteyner sahaları gibi kıyıdaki alım noktasındaki mallar için kullanılmıştır.

Sonraki revizyon 1990 yılında yapılmıştır. Incoterms 1990 kurallarında terimlerin kullanılmasının elektronik bilgi değişimleri (EDI: Electronic Data Inter change) metoduna uyarlanabilmesi için revize yoluna gidilmiştir⁴³. Bu revize ile birlikte taşımlarda hangi ulaşım yönteminin kullanıldığına bakılmaksızın tüm taşıma çeşitlerine uyabilecek biçimde kullanılan terimlerde birleştirilmeye gidilmiştir. 1953 yılında kullanılmaya başlanan FOT yani vagon teslimatı ve 1976 yılında kullanılmaya başlanan FOB Airport terimleri 1990 yılındaki revize ile birlikte kaldırılmışlardır ve genel bir terim olarak FCA terimi kullanılmaya başlanmıştır⁴⁴. C&F terimi ise CFR'ye çevrilmiş, DDU ve CIP terimleri yeni terimler olarak kullanılmaya

⁴⁰ <https://iccwbo.org/resources-for-business/Incoterms-rules/Incoterms-rules-history/>

⁴¹ Taşçı, Incoterms 2010 ile Incoterms 2000 Broşürlerinin arasındaki Farkların İncelenmesi, s.23

⁴² <https://iccwbo.org/resources-for-business/Incoterms-rules/Incoterms-rules-history/>

⁴³ <https://iccwbo.org/resources-for-business/Incoterms-rules/Incoterms-rules-history/>

⁴⁴ Özkan, Incoterms 2010 ile Getirilen Yenilikler, s. 2

başlanmıştır. Incoterms 1990 Kurallarıyla gelmiş olan yeniliklerden bir tanesi de terimlerin daha basit biçimde anlaşılması için C,D,F,E olarak dört sınıfa ayrılmasıdır.

2000 yılındaki revizyon hazırlanırken daha anlaşılır ve FAS ve DEQ kuralları gümrük otoritesinin ithalatçısı ve ihracatçısı konularına uygun hale getirilmiştir. Ayrıca FCA kuralındaki yükleme boşaltma yükümlülüklerinin dağılımı hususlarında yeni düzenlemelere gidilmiştir⁴⁵.

Çağdaş ticaret ortamının yansımalarına göre 2010 yılında tekrar bir revizyon yapılmıştır. Bu revizyonla DAF, DES ve DDU kuralları kaldırılmış yerine DAP(Deliver at aPlace) ve DEQ(Delivered Ex Quay) yerine DAT(Deliver at a Terminal) gelmiştir. D teslim şekilleri ailesinde yapılan bu düzenlemeyle DAT ve DAP kuralları ortaya çıkmıştır.

1.2.5. Hukuki Niteliği

Hukuk, teorik ve uygulamada bir düzen sağlama, anlaşılabilirlikte kolaylık sağlama, hangi kuralın diğerinden üstün olduğunu düzenlemektedir. Örneğin örf-adet hukuku yazılı olmamasına rağmen, hâkim konuyla ilgili kanun maddesinde bir boşluk ile karşılaştığı durumda takdir yetkisine göre örf-adet hukuki ile doldurabilmektedir. Tabi bu durum hukukun ve kanunları sınırları içerisinde gerçekleşmektedir. Aslında hukukta örf-adet hukukunun kanunların tamamlayıcısı olarak nitelendirmek mümkün olmaktadır. Bir sorun ile karşı karşıya kalındığında sorunun çözümlenebilmesi için, hukuki kurallar arasından hangi hukuki niteliğe sahip olduğunu tespit etmek gerekmektedir⁴⁶. Sözleşmede hâkim olan kurallarla ulusal hukuk kurallarının aralarındaki öncelik ilişkisinin tespiti oluşacak sorunların çözümünde önem arz etmektedir⁴⁷. Bu bilgiler ışığında incoterms kurallarının da hangi hukuki niteliğe sahip olduğunun belirlemekte fayda vardır.

Incoterms kurallarının hukuki niteliğini açıklayabilmek için, öncelikle incoterms kurallarının ortaya çıkmasında önemli role sahip olan Milletlerarası Ticaret Odası (ICC)'nin hukuki niteliğini belirtmek gerekir.

Milletlerarası Ticaret Odası, 1919'da ABD'nin Atlanta şehrinde; Belçika, Fransa, İngiltere, İtalya ve ABD'nin önderliğinde yapılan uluslararası konferansta kurulması için

⁴⁵ Caner, Incoterms, s.225

⁴⁶ Karan, Hakan, Milletlerarası Ticari Tahkimin Hukuki Mahiyeti ve Bu Alandaki Kanunlaştırmalara Etkisi, Milletlerarası Ticari Tahkimin Hukuki Mahiyeti, İzmir, 2001, s. 201.

⁴⁷ Hermann, Adolf, International Trade Terms (Standard Terms for Contracts for the International Sale of Goods), London, 1984, s. 2.

adımları atılmıştır⁴⁸. ICC'nin amacı; milletlerarası ticaretin büyümesine geniş pazarlara yayılım sağlamasına katkı sağlamaktadır. ICC kendi başına milletlerarası hukuk kuralları veya kişileri ve devletleri bağlayıcı etkiye sahip kuralları oluşturma yetkisine sahip değildir. Ortaya çıkardığı kurallar tavsiye niteliği taşımaktadır. Herhangi bir bağlayıcı ya da yaptırımı yoktur⁴⁹.

Incoterms, tarafların sözleşmede belirtilmesi için ortak bir iradeleri olmadıkça herhangi bir bağlayıcı nitelik kazanmaz. Bu cümleden de anlaşıldığı gibi hukuki niteliği itibarıyla incoterms kuralları ihtiyati kurallardır⁵⁰. Ancak taraf ülkenin uygulanması zorunlu ulusal hukuku, Incoterms kuralları sözleşmede belirtilip geçerli bir hal almış olsa dahi, bu kuralları geçersiz kılıp, üstün olmaktadır⁵¹. Eğer sözleşmede geçerli olarak kullanılan Incoterms terimi var ise, taraflardan biri bunu bilmediğini veya farklı yorumladığını ifade edememektedir. ICC'nin oluşturduğu Incoterms kuralları hakkında ise doktrinde kabul görülen net bir görüş yoktur. Incoterms ile ilgili doktrinde pozitif hukuk normu olduğu, örf – adet olduğu, ticari teamül olduğu, lex mercatoria olduğu, genel işlem şartı olduğu gibi görüşler bulunmaktadır⁵².

1.2.5.1. Ticari Teamül Görüşü

Bir görüşe göre incoterms kurallarının ticari teamül niteliğinde olduğu savunulmaktadır⁵³. Ticari teamül, örf-adet olarak kabul edilmemektedir. Oluşan uyuşmazlıkların çözümünde dikkate alınmasa da tarafların yorum yapılırken yararlandığı ve genel kabul görmüş kurallardır⁵⁴. Kısacası eylemsel alışkanlık olarak da tanımlamak mümkündür⁵⁵.

Bir şeyin ticari teamül olarak kabul edilebilmesi için, bulunduğu çevrede uzun süredir standartlaşmış bir durum haline gelmesi gerekmektedir. Yani ticari teamülün özellikleri

⁴⁸ Ülgen, Hüseyin Helvacı, Mehmet, Ertan, Füsun, Kaya, Arslan, Ticari İşletme Hukuku, İstanbul, Vedat Yayıncılık, 2019, s.30

⁴⁹ Sevinç, Aslıhan, Uluslararası Ticari Terimler (INCOTERMS), (İstanbul Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi), 2019, s.10

⁵⁰Kazma, Burçin, Incoterms 2000, Incoterms 2010 Değişiklikleri ve Türk Ticaret Hukuku'nda Incoterms, İstanbul, 2011, s. 4

⁵¹ Sunay, Nesrin, "Incoterms 2010 Kuralları Hakkında Genel Bilgi ve Bu Kurallar Kapsamında "Dat" Ve "Dap" Ticari Terimleri". *Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi* 2012, (127), s. 4

⁵² Sevinç, Uluslararası Ticari Terimler, s. 14

⁵³ Özdeş, Büşra, CISG ve INCOTERMS 2010 Kapsamında Gönderilecek Borçlarda Hasarın Geçiş, (İstanbul Ticaret Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi), 2012, s.58

⁵⁴ Domaniç, Hayri, Ticaret Hukukunun Umumi Esasları, İstanbul Üniversitesi yayını, İstanbul, 1972, s. 10

⁵⁵ Ülgen, Helvacı, Ertan, Kaya, Ticari İşletme Hukuku s. 99

arasında “uzun süre uygulanabilir olma” özelliği bulunmaktadır. Incoterms’in ortaya çıktığı andan itibaren revize edilerek günümüze kadar değişikliğe uğraması bu özelliği taşımadığının bir kanıtıdır⁵⁶.

Ticari teamülün işlevleri; sözleşmede oluşan boşluğu tamamlamak ve sözleşmede bulunun hükümlerin taraflarca yorumlanabilmesine katkı sağlamaktır⁵⁷. Ticari teamüller hem iç hukukta hem de uluslararası hukukta kullanılabilmektedir.

Alman doktrinde bulunan bir görüşte; Incoterms kurallarını ticari teamül olarak nitelendirmektedirler. Bu görüşe göre sözleşmede kullanma şartı aranmaksızın Incoterms kuralları mutlak şekilde uygulanmalıdır ve ticaretle ilgilenen tacir sıfatına sahip herkes ticari teamül kurallarına mutlak şekilde uygulamak zorundadır. Tarafların bu konuda bir onay vermesine ihtiyaç duyulmamaktadır. Diğer bir görüşte, Incoterms kuralları ikiye ayrılmakta ve bu ayrıma göre çekirdek gruba girenler daima uygulanabilir teamül niteliği taşıyanlardır, diğer grup ise çekirdek gruba dahil edilmeyen yan grup ticari teamül niteliğine haiz olmamaktadır⁵⁸.

Ayrıca bizim hukukumuzda Alman hukukundan farklı olarak; ticari teamül olarak nitelendirebilmek için ispat şartı aranmaktadır. Incoterms kurallarının tarafların kararlaştırması ile sözleşmede uygulanması halinde doğrudan uygulanabilir olması, taraflar için ispat konusunda bir sorumluluk yüklememektedir. Bu da Incoterms için ticari teamül niteliğine sahip olmadığının diğer bir göstergesini oluşturmaktadır.

1.2.5.2. Ticari Örf ve Adet Görüşü

Örf – adet kuralları eski dönemlerden günümüze kadar gelen yani uzun dönemler boyunca insanlar arasında tekrar edilen ve yapıldığı çevrede herkes tarafında algılanan yerleşmiş davranışlar olarak tanımlanabilmektedir. Örf-adet kuralları hukuk kuralı niteliği taşımaktadır. Türk Medeni Kanunumuzun 1. Maddesinde⁵⁹; hakimlerin, uyuşmazlıkla ilgili konuyu içeren kanun maddesinde boşluk bulunması halinde örf-adet hukukuna başvurmak

⁵⁶Incoterms, 1953, 1967, 1976, 1980, 1990 yıllarında gerçekleştirilen revizyonlardan sonra 2000 yılında gerçekleşen değişiklik ile son halini almıştır

⁵⁷ Kuyucu, Ashhan, Incoterms (Uluslararası Ticari Terimler), Filiz Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul, 2011, s.16

⁵⁸ Doğan, Fatih, Incoterms 2000 : Tarihi Gelişimi-Geçerlilik Kaynağı Münferit Kızlar-Son Değişiklikler, 2002, s.344

⁵⁹ Türk Medeni Kanunu Madde 1: Kanun, sözüyle ve özüyle değindiği bütün konularda uygulanır. Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir. Hâkim, karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

durumunda olduğu belirtilmektedir. Hakim, ortaya çıkan uyuşmazlıkla ilgili sorunu çözebilmek adına, örf-adet hukukunu araştırıp olaya uygulayacaktır⁶⁰.

Bir kuralın örf-adet hukuku niteliği taşıması için; istikrarlı ve sürekli olarak tekrarlanıyor olması, uygulandığı toplum tarafından o davranışı sergilemenin bir zorunluluk olarak kabul edilmesi, gerekir⁶¹. Süreklilik unsuru maddi unsur, zorunluluk unsuru ise manevi unsur olmaktadır. Ayrıca bu alışla gelmiş olan davranış örf-adet hukuku olabilmesi için, kamu düzeni, ahlak ve hukuk kurallarına aykırı bir davranış olmamalıdır. Bu unsurların hepsi birlikte bulunması gerekmektedir. Sadece süreklilik unsurunun olması örf-adet hukuku niteliği taşıması için yeterli bir neden değildir.

Tacirler tarafından bilinen ve uygulanan kurallara ise, ticari örf ve âdet denilmektedir. Türk Ticaret Kanunu'nun 1. Maddesinde⁶², ilgili konuda ticari bir kuralın bulunmayan ticari nitelik taşıyan işlerde, ticari örf ve âdet kurallarına göre karar verilebileceği belirtilmektedir⁶³.

Incoterms kurallarının uygulanabilir olması için, tarafların satış sözleşmelerinde kararlaştırdıkları Incoterms terimine doğru şekilde atıf yapmaları gerekmektedir. Taraflar hangi Incoterms versiyonunu ve hangi Incoterms terimini kararlaştırdıklarını açıkça belirtmelidirler. Bir uyuşmazlık ortaya çıkması durumunda, hâkim, uygulanacak hukuku seçtikten sonra geçerli hukuk içerisinde seçilen Incoterms terimi ile ilgili bir hüküm bulunması halinde bu hükmü uygulayacaktır. Yani buradan da anlaşıldığı gibi, hakimler resen uygulama yapamayacağı için Incoterms kuralları örf-adet hukuku kuralı niteliği taşımamaktadır.

1.2.5.3. Yorum Aracı Görüşü

Milletlerarası Ticaret Odası, incoterms kurallarını birer yorum aracı olarak görmektedir. Kullanıcılara bu kuralın uygulanabilmesi için bir seçme hakkı vermektedir⁶⁴. MTO'nun kanun yaratma gibi bir yetkisi yoktur. Daha önce bahsettiğimiz gibi, Incoterms kurallarının bir bağlayıcılığı da yoktur. MTO'nun ortaya çıkardığı bu kurallar, sadece tavsiye,

⁶⁰ Demir, Abdullah, Hukuk Başlangıcı ve Hukuk Metodolojisi, Ankara, Adalet yayınevi, 2013, s. 61

⁶¹ Demir, Hukuk Başlangıcı ve Hukuk Metodolojisi, s.62

⁶² Türk Ticaret Kanunu Madde 1: Türk Ticaret Kanunu, Türk Medeni Kanununun ayrılmaz bir cüzüdür. Bu kanundaki hükümlerle, bir ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen herhangi bir müesseseyi ilgilendiren muamele, fiil ve işlere dair diğer kanunlarda yazılı hususi hükümler, ticari hükümlerdir. Hakkında ticari bir hüküm bulunmayan ticari işlerde mahkeme, ticari örf ve adete, bu dahi yoksa umumi hükümlere göre karar verir.

⁶³ Demir, Hukuk Başlangıcı ve Hukuk Metodolojisi, s. 63

⁶⁴ Doğan, Incoterms 2000, s. 344

öneri niteliği taşır. Sözleşmede belirtilmeyen Incoterms teriminin uyuşmazlık oluşması halinde yorum aracı olarak kullanabilme imkânı yoktur. Incoterms sözleşmede geçerli olacak şekilde atıf yapılması halinde bağlayıcılık kazanmaktadır. Hakimler, sözleşmede geçerli olacak şekilde kullanılan incoterms terimini tarafların birbirlerinden farklı şekilde yorumlamaları halinde yorum aracı olarak kullanabilmektedir.

1.2.5.4. Lex Mercatoria Görüşü

Lex Mercatoria Latince bir kelimedir. Türkçe karşılığı; lex kelimesi hukuku, mercatoria kelimesi ise ticaret anlamı taşımaktadır⁶⁵. Milletlerarası ticari faaliyetlerle ilgili genel hukuk esaslarını düzenleyen kanuni kurallar olarak tanımlama yapılabilir. Küresel ticaret kapsamında bağımsız bir hukuk sistemi olarak ta ifade edilebilmektedir. Lex Mercatoria ile ilgili 3 farklı yaklaşım vardır⁶⁶.

Birinci görüşü göre, Lex Mercatoria hukuktan ayrı bir kavramdır der. Diğer görüşe göre, küresel ticaret için olan kurallar olsa da iç hukuktan ayrı tutulmaması gerektiğini, birbirlerinin bir parçası olarak kabul edilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Üçüncü ve son olan görüşe göre, tam olarak bağımsız olduğunu belirtmemelerde, küresel ticarete özgü normlar şeklinde ifade etmektedirler⁶⁷.

Hukuktan ayrı bir kavram olduğunu kabul eden görüşe göre, Lex Mercatoria'nın bağlayıcı olduğunu ve bu bağlayıcılığının herhangi bir hukuksal mekanizmadan kaynaklanmadığını savunur. Lex Mercatiranın bağlayıcılığı kendinden kaynaklandığını ifade eder⁶⁸.

İkinci görüşte, uluslararası nitelikte olan anlaşmalar ve hükümler, iç hukukta uygulanmalı ve yorumlamada kullanılmalıdır.

Üçüncü görüş, Lex Mercatoria sadece uluslararası ticaret için ortaya çıkarılan kurallardır. Bu kurallar iç hukuk kurallarından tamamen ayrı bir nitelikte değildir. Ama bağlayıcı olmasının nedeni iç hukuk ile olan ilişkisi değil, kendi kendiliğinden kaynaklanmaktadır⁶⁹.

⁶⁵ Özdemir, Didem, Milletlerarası Ticarî Tahkimde Esasa Uygulanacak Hukuk Olarak Lex Mercatoria, Gazi Üniversitesi Hukuk Dergisi, 2003, s.4

⁶⁶ Wikipedia, Lex Mercatoria, 2020, https://en.wikipedia.org/wiki/Lex_mercatoria

⁶⁷ Ayoğlu, Tolga, Uluslararası Ticari Sözleşmelere Uygulanan Genel Prensipler, Maddi Hükümler ve Ticari Adet - Teamüller Olarak Lex Mercatoria, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2011, s. 30

⁶⁸ Ayoğlu, Uluslararası Ticari Sözleşmelere Uygulanan Genel Prensipler, s. 32

⁶⁹ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s.41

Lex Mercatoria ile ilgili görüşleri kısaca açıkladıktan sonra, Incoterms kurallarının Lex Mercatoria olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği tam olarak netleştirilebilen bir konu değildir. Incoterms kurallarını Lex Mercatoria olarak nitelendirenler, Incoterms kurallarının Lex Mercatoria ile aynı özellikleri sahip olduklarını ve aksini düşünölebilecek bir ihtimal olmadığını kabul ederler. Ancak taraflar sözleşmede incoterms kurallarına geçerli şekilde atıf yapmadıkları durumlarda incoterms kuralları bir sonuç doğurmayacaktır. Taraflar kendi iradeleri ile istedikleri Incoterms terimini kararlaştırıp sözleşmede atıf yaparak bağlayıcılık kazandırma konusunda özgürlerdir. Sözleşmede atıf yapılmaması halinde Incotermsin etkisinden söz edilemez. Lex Mercatoria niteliği taşıması durumunda Incoterms terimleri her halükârda bağlayıcı nitelik taşıması gerekmektedir. Her durumda bağlayıcı nitelik taşıması Incoterms'in kullanımı ve amacı açısından uygun bir durum olmamaktadır. Ayrıca Incoterms kurallarının ortaya çıkaran MTO'nun bağlayıcı nitelikte kurallar oluşturma yetkisi yoktur⁷⁰.

1.2.6. Incotermste Düzenlenen Konular

Incoterms kapsamı tarafların satılan malların teslimine ilişkin hak ve yükümlölükleri ile sınırlıdır. Incoterms kurallarında satıcı ile alıcı arasında satım sözleşmesindeki ilişkilerle ilgilenir. Ancak satım sözleşmesindeki tüm unsurları kapsamaz⁷¹.

Incoterms'in kapsadığı konuları 4 gruba ayrılmaktadır, malların teslimi, hasarın geçişi, masrafların dağılımı ve belgelere ait yükümlölükler.

1.2.6.1. Malların Teslimi

Teslim kavramının hukukun birçok alanında bir den fazla anlamı bulunmaktadır. Buradan hukukun eşyaya ilişkin alanlarında önemli rol üstlendiğini anlayabilmek mümkündür. Incoterms kuralları kapsamında, hasar ve ziya riskinin satıdan alıcıya intikal* ettiği anı belirtmektedir. Incoterms 2020'de malların teslimi konusu A2/B2** maddelerinde düzenlenmiştir. Daha önceki versiyonu olan Incoterms 2010 da malların teslimi konusu

⁷⁰ Erdem, Incoterms s. 332

⁷¹ Erdem, Incoterms s. 219-235

* İntikal; Sözlükte “yer değıştirmek, bir yerden bir yere göçmek” anlamına gelmektedir. Hukuki kullanımında ise bir hakkın bir kişiden başka bir kişiye geçmesini ifade etmektedir.

** Incoterms kuralları, A1/B1 den A10/B10'a kadar numaralandırılmış 10 maddeden oluşan kurallar dizisi ile söz konusu kuralları düzenler. A maddeleri satıcının, B maddeleri is alıcının yükümlölüklerini teslim eder.

A4/B4 maddelerinde düzenlenmişti. Ancak gerçekleşen revizyon ile malların teslimi yukarı maddeye getirilerek öncelikli bir konuma getirilmiştir. ICC teslim kavramının önemini vurgulamaya çalışmaktadır⁷².

Incoterms terimleri satım sözleşmelerinde kullanılırken tek başına teslim yeri olarak belirli yer veya liman belli etmezler. Ancak terimin yanına eklenen yer veya liman ismi ile teslim yeri belirtilmektedir. Örneğin; FOB San Francisco. Bu teslim yeri veya limanı EXW ve FCA terimlerinde satıcıya yakın ve DAP, DPU ve DDP terimlerinde alıcıya en yakındır⁷³.

Malların teslimi maddesi hasarın geçişi, masraf dağılımı gibi konular açısından büyük önem arz etmektedir.

1.2.6.2. Hasarın Geçişi

Milletlerarası ticarete uyumsuzluklara en çok neden olan konulardan biri hasarın satıcıdan alıcıya geçişinin gerçekleştiği andır. Bu konu Incoterms'te üzerinde durulan ve açıkça düzenlenen bir konudur. A2 de belirtilen teslim yeri veya limanı hasarın satıcıdan alıcıya geçtiği yeri belirtir⁷⁴.

Incoterms kurallarında A3 /B3 maddelerinde hasarın geçişi ile ilgili düzenlemeler bulunmaktadır⁷⁵.

Malların teslim noktası ve hasarın geçişi kavramları birbirleri ile yakından ilişkilidir. Hasarın geçişi genelde malların teslim noktasındaki teslimi ile gerçekleşir. Incoterms 2020 m A3/B3'e göre kural olarak, satıcı malları teslim edene kadar bütün ziya ve hasara katlanır. Teslim noktasından sonra alıcı mallarda oluşan herhangi bir ziya ve hasarın tazminini satıcıdan isteyemez.

Alıcının teslimin yapılması için gerekli işlemleri yapmaması ve malların tesliminin gerçekleşmemesi ihtimali kapsamında, belirli durumlarda hasarın teslimden önce alıcıya geçeceği de düzenlenir⁷⁶.

Incoterms 1980 revizyonunda masraf dağılımı, hasarın geçişine bağlı iken 1990 revizyonunda yeni bir düzenleme getirildi ve bu düzenleme daha sonraki revizyonlarda da sürdürüldü.

⁷² Zeytin, Mal Satım Sözleşmesi, s. 150

⁷³ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s.68

⁷⁴ Taşçı, Incoterms 2010 ile Incoterms 2000 Broşürlerinin arasındaki Farkların İncelenmesi, s.23

⁷⁵ Bkz. Incoterms 2020 by Ramberg

⁷⁶ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s.68

1.2.6.3. Masrafların Dağılımı

Incoterms'te kural olarak tıpkı hasarın geçişi gibi, masraf dağılımında da malların teslimi kavramı esas alınır. Malların teslimi hasarın geçişinde de doğrudan etkili olduğu gibi masraf dağılımında da mallara ilişkin masrafların hangi noktadan itibaren satıcıdan alıcıya geçtiğini belirtir⁷⁷.

Incoterms 2020 de masrafların dağılımı her terim için A9/B9 maddesinde “Masraf Paylaşımı” başlığı altında açıkça düzenlenmiştir. Buna göre her terimin A/9 maddesinde, alıcı tarafından ödeyeceği belirtilenler dışında, malların teslimine kadarki tüm masrafların satıcıya ait olduğu belirtilmiştir. C grubu⁷⁸ terimlerde malların yüklenmesine ve taşımaya ilişkin güvenlik masrafları dahil olmak üzere taşımaya ilişkin masraflar; taşıma sözleşmesine göre satıcının yükümlü olduğuna karar verilmişse boşaltma masrafları ve taşıma sözleşmesine göre satıcının yükümlü olacağına karar verilen transit geçiş masrafları da satıcıya aittir⁷⁹.

1.2.6.4. Belgelere İlişkin Yükümlülükler

Incoterms 2020'nin A6/B6 maddelerinde açıkça düzenlenmiştir⁸⁰. Maddelerde bahsi geçen belge olağan taşıma belgeleridir. Taşıma belgeleri seçilen teslim şekline göre nitelik kazanmaktadır. Bu nitelikler maddede belirtilmektedir. Yükleme için kararlaştırılan sürede taşınmalı ve diğer tarafa varma noktasında malların talep etme hakkını vermelidir. Taşıma belgesi alıcıya, malların taşınmasında bu belgeyi bir sonraki alıcıya devrini gerçekleştirerek satma hakkını vermelidir. Taşıma belgesi devri gerçekleştirilecek şekilde birden fazla asıl olarak düzenlenebilmektedir. Tam takım asıl belgelerin alıcıya teslim edilmesi gerekir.

A7/B7 maddelerine uygun olmak koşulu ile, alıcının talebi üzerine, diğer tarafın malların ithali ve en son varma noktasına kadar taşınması için alıcının gerek duyduğu ve güvenlikle ilgili olanlar da dâhil tüm belgeleri ve bilgiyi alıcıya sağlayacağı ve bunların edinilmesinde alıcıya yardımcı olacağı düzenlenmektedir⁸¹.

⁷⁷ Zeytin, Mal Satım Sözleşmesi, s.150

⁷⁸ Incoterms in 2010 dan önceki versiyonlarında teslim şekilleri gruplandırılırken, teksim şekillerinin ilk harfine göre bir gruplandırma yapılmaktadır. C grubu olarak ifade edilen Incoterms terimleri; CPT, CIP, CFR ve CIF olarak yer almaktadır. Incoterms 2010 ve Incoterms 2020 kılavuzlarında bu gruplandırma şekli kullanılmamaktadır. Tüm taşıma şekilleri için kullanılan teslim şekilleri ve Deniz ve iç sularda kullanılan teslim şekilleri olarak iki gruba ayrılmaktadır.

⁷⁹ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s.69

⁸⁰ Bkz. INCOTERMS 2020 ByRamberg

⁸¹ Taşçı, Incoterms 2010 ile Incoterms 2000 Broşürlerinin arasındaki Farkların İncelenmesi, s.23

Satıcının sağlayacağı belgeler, tarafların anlaşması veya anlaşma yoksa mutad* olduğu üzere, basılı veya elektronik kayıt olarak olabilir.

1.2.7. Incoterms Kapsamı Dışında Bırakılan Konular

Incoterms kuralları daha önceki başlıkta saydığımız konular dışında diğer konular ile ilgili düzenlemeler içermemektedir. Taraflar Incoterms kullanarak bu konular dışındaki konular ile ilgili düzenlemeler yapamamaktadır. Incoterms ile tarafların hangi konularda yükümlülüklerini paylaşacakları kılavuzda her terim için ayrı ayrı açıklanmaktadır.

Incoterms'e konu olmayan ve kapsamı dışında bırakılan önemli konular da vardır. Daha önce belirttiğimiz gibi Incoterms milletlerarası satış sözleşmelerindeki tüm sorulara cevap veremez. Ödemenin nasıl yapılacağı, navlun giderlerinin hangi tarafa ait olduğu, mülkiyetin intikalinin ne zaman geçeceği, sözleşmeye aykırılık veya ifa edilmemesi halinde hangi başvuru yoluna gidileceği? gibi daha birçok sorunun cevabı Incoterms kapsamına girmemektedir. Bu bölümde sözleşmede önem teşkil edip Incoterms'in kapsamına girmeyen konular belirtilmiştir.

1.2.7.1. Ödeme ve Ödeme Şekilleri

Incoterms'in maddelerinde satış bedelinde kapsanan şeyler ayrıntılı şekilde işlenmiştir. Ancak yapılacak olan ödemenin nerede, ne zaman, hangi para birimi ile ve ne şekilde ödeneceği belirtilmemiştir. Uluslararası ticarete farklı ödeme şekilleri vardır. Bunları sıralayacak olursak;

- Peşin ödeme
- Mal karşılığı ödeme
- Vesaik karşılığı ödeme
- Kabul kredili ödeme
- Akreditifli ödeme, şeklinde sıralanır⁸².

incoterms kurallarında bu ödeme yöntemleri ile ilgili tavsiye niteliğinde dahi bir içerik bulunmamaktadır.

Tarafların devletlerinin yasal düzenlemeleri ve devletlerin yürürlükte bulunan bankacılık kanunları ile ilgilidir. Bu konuları tekdüzeleştirmek uluslararası ticarete pek

* Mutad; Adet haline gelmiş, yapılması alışkanlık halini almış olan. Normal.

⁸² Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s. 29-38

mümkün değildir. Her ülkelerin para birimi farklıdır ve para birimlerinin birbirlerine karşılık gelen miktarları her an farklılık göstermemektedir. Tarafların satış sözleşmelerinde malların bedeli olarak ya da diğer masrafları karşılamak için standartlaşmış bir kuralla ödeme yapmaları hakkaniyetli bir durum oluşturmamaktadır.

1.2.7.2. Mülkiyetin İntikali

Incoterms kuralları mülkiyetin intikaline ilişkin bir düzenlemeyi konu edinmemiştir. Mülkiyetin nakli taraf devletlerin hukukunda farklı hükümlere tabi tutulduğundan, bu konu düzenlemeye tabi tutulmamıştır.

Uluslararası ticari sözleşmelerde malların, satıcıdan alıcıya sevk sırasında, taşıyıcı tarafından veya mücbir sebeplerden dolayı hasar görme, kaybolma, yok olma gibi riskler taşır⁸³. Genel kural teslim ile birlikte mülkiyetin alıcıya geçişi olarak kabul edilse de⁸⁴, incoterms bu konuda bir ifade kullanmamaktadır. ICC ticari satışlarda kullanıcılara yol gösterebilme amacı ile mülkiyetin intikali ve mülkiyetin saklı tutulmasına ilişkin ülkelerin bu konudaki hukuki düzenlemelerini bir araya getirerek bir kitapçık⁸⁵ oluşturmuştur⁸⁶.

1.2.7.3. Taşıma Sözleşmesi

Taşıma sözleşmesi, sözleşmede kararlaştırılan teslim şekline göre taşıma sözleşmesini yapmakla sorumlu olan taraf ile taşıyıcı arasında düzenlenip imzalanan bir sözleşmedir. Bu sözleşme sözleşmeye konusu olan malları taşımaya ilişkin şartlarını koşullarını düzenlemektedir. Alıcı ve satıcı aralarında yaptıkları sözleşmede malların hangi yollara taşınacağını belirtebilirler. Yapılacak olan taşıma sözleşmesi de buna göre düzenlenir.

Incoterms kurallarında taşıma sözleşmesini kimin düzenleyeceği her taşıma şekli için ayrı ayrı düzenlenmiştir. Ancak sözleşmenin taraflarının kendi aralarındaki ilişkileri ve navlun sözleşmesi ile ilgili düzenlemeler ihtiva* dışı bırakılmıştır. Taşıma sözleşmesine taraf olan kişiler kendi iradelerine göre bir sözleşme hazırlayabilmektedirler. Incoterms kuralları bu taşıma sözleşmesinin içeriği ve kurulmasına dair konularda kısıtlama yapmamıştır.

⁸³ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s. 132

⁸⁴ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s. 132

⁸⁵ Fikri sinai mülkiyet hakkına ilişkin kitapçık, Bkz. <https://cms.iccwbo.org/content/uploads/sites/3/2018/01/icc-intellectual-property-roadmap-tur.pdf>

⁸⁶ Caner, Incoterms, s.229

*İhtiva: Kapsam

A6/B6 maddesi taşıma belgesini ifade etmektedir. Bu kullanıcılar tarafından taşıma belgesinin nasıl yapılacağına ilişkin bir düzenleme içeriyor gibi düşündürebilmektedir. Ancak bu maddede taşıma belgesini düzenleme sorumluluğunun hangi tarafa ait olduğu ile ilgili bilgi verilmektedir. Her Incoterms terimi için A6/B6 maddesinde malların taşınması için taşıma sözleşmesini yapacak olan tarafın hangi taraf olduğu ifade edilir.

Kısaca Incoterms taşıma sözleşmesinden bahseder ancak taşıma sözleşmesine ilişkin içeriği konu almamaktadır.

1.2.7.4. Sigorta Sözleşmesi

Sigorta sözleşmesi, sigorta yapan şirket ile sigorta yapan taraf arasında mallara oluşabilecek hasar, kayıp, yok olma gibi olası haller için güvence altına almak için düzenlenen sözleşmedir⁸⁷.

Incoterms kurallarında CIF VE CIP teslim şekillerinde satıcı tarafından sigorta sözleşmesi yapılması ile ilgili düzenlemeler vardır. Bu 2 teslim şekli dışındaki diğer teslim şekillerinde bu konu ile ilgili yazılı bir düzenleme yapılmamıştır. Yani diğer teslim şekillerinde sigorta sözleşmesini yapmakla yükümlü taraf belirtilmemiştir.

Incoterms kılavuzuna baktığımız zaman, taşıma sözleşmesinde olduğu gibi sigorta sözleşmesi içinde içerik açısından bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Sigorta sözleşmesinin nasıl kurallar içereceği ile ilgili bir kısıtlama veya çerçeve bulunmamaktadır. Salt olarak iki terim için yükümlü olan taraf belirtilmiştir. Tabi diğer terimler de sigorta sözleşmesini yapmakla yükümlü olan taraf belirtilmemiş olsa bile, bu durum tarafların kendi istekleri ve talepleri ile sigorta sözleşmesi düzenlemelerine bir engel teşkil etmemektedir.

A5/B5 maddelerinde sigorta başlığı altında belirtilen husus belirttiğimiz gibi sadece yükümlü olan tarafın kim olduğudur ve tarafların kendi iradeleri ile sigorta sözleşmesi yapabileceklerini ifade eder⁸⁸.

Görüldüğü üzere incoterms kurallarındaki düzenlemelerde sigorta sözleşmesine taraf olan sigortacı ve satıcı arasındaki ilişkilere de değinilmemiştir. Sigorta sözleşmesi de incoterms kılavuzuna konu olan noktalar biri olmamaktadır.

⁸⁷ Açıl, Fethullah, Dış Ticaret İşlemleri, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim, 2016, s.16

⁸⁸ Bkz. INCOTERMS 2020

1.2.7.5. Varyantlar (Değişkenler)

Taraflar satım sözleşmesini düzenlerken talepleri doğrultusunda incoterms kurallarında listelenmiş teslim şekillerine sözcük eklemesi yapabilmektedirler. Eklenen sözcüklere nitelemek için değişken(varyant) kelimesi kullanılmaktadır.

Incoterms' te bu durumun yasak olduğun ilişkin bir hüküm yoktur ancak bu durumu kolaylaştırıcı yönlendirmelerde de bulunmamaktadır. Tarafların arasında oluşabilecek anlam karmaşalarının önüne geçebilmek için varyant kullanırken amaçladıkları değişikliği satım sözleşmesinde açık şekilde düzenlemeleri tavsiye edilmiştir.

1.2.7.6. Uyuşmazlıkların Çözümü

Uluslararası ticarete uyuşmazlıkların çözümü için mahkemeye başvurulmaktadır. Ayrıca alternatif çözüm yolları da vardır. Bu alternatif çözüm yolları⁸⁹;

- Müzakere
- Arabuluculuk
- Uzlaştırma
- Teknik bilirkişilik
- Sözleşmeye üçüncü kişilerin müdahalesi
- Ön hakemlik yöntemi
- Tahkim, olarak belirtilmektedir⁹⁰.

Tarafların içinde incoterms terimini kullandıkları satış sözleşmelerinde uyuşmazlık halinde uygulanacak çözüm yolunu taraflar kendi iradelerine göre belirlemektedir. Incoterms kurallarında uyuşmazlıkların çözümü ile ilgili sınırlama getirmemiş ve düzenleme yapılmamıştır.

Taraflar uyuşmazlık halinde dava yoluna gidebilecekleri gibi diğer alternatif çözüm yollarına da başvurabilmektedir. Mahkeme yolunun dışındaki alternatif çözüm yollarından en çok tahkim yoluna da başvurumaktadırlar⁹¹. Çünkü tahkim yolu mahkemelere göre daha hızlı sonuç vermekte ve hakemler konularında uzman olduklarından, bu konulara ilişkin

⁸⁹ Alternatif çözüm yolları; yargının iş yükünü azaltır, tarafları yargılama giderlerine katlanma yükünden kurtarır, taraflar uyuşmazlığın çözümüne kendileri karar verdiği için hem uyuşmazlığın çözüm sürecinde hem de sonuç üzerinde daha etkili olurlar.

⁹⁰ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s. 146-151

⁹¹ Akıncı, Ziya, Milletlerarası Tahkim, 4. bs., İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2020, s.52

uyuşmazlıklarda mahkemelere göre daha tarafsız ve hakkaniyete uygun kararlar verebilmektedirler⁹². Tahkim yolunda usule ilişkin esaslar daha az olduğu için kolaylık sağlar ayrıca gizlilik ilkesi esas alınmaktadır⁹³. Bu taraflar açısından daha güvenli bir yol olmasını sağlar.

Taraflar ayrıca alternatif çözüm yollarından arabuluculuk veya uzlaştırma yollarını da sıklıkla tercih etmektedirler. Incoterms uyuşmazlık halinde taraflara bir çözüm yolu belirlemeyerek, tarafların iradeleri ile karar vermelerini serbest kılmıştır.

1.2.7.7. Sözleşmenin İfası İle İlgili Diğer Konular

Incoterms kuralları sözleşmeye aykırılık, sözleşmenin ifasında gecikme, mücbir sebep veya uyulmayan hal, cezai şartlar, sorumsuzluk halleri, ayıba ve zapta karşı tekeffül gibi sözleşmenin ifasını ilgilendiren konular özel olarak düzenlenmemiştir. Ancak bazıları ICC tarafında ayrı kurallarla dzenlenmiřtir⁹⁴.

1.2.8. Incotermsin Uygulama Alanı

Incoterms kuralları sadece satım sözleşmelerinde kullanılmaktadır⁹⁵. Bu kurallar sadece satım sözleşmesinin uygun niteliktedir. Uluslararası ticarete yardımcı olup, uluslararası ticarete artışı sağlamak amacı ile ortaya çıkarılmış olması, ticaret sözleşmesinde kullanılabileceği anlamı taşımamaktadır. Diğer sözleşme eşitlerinde Incoterms kuralları kullanılamamaktadır.

Incoterms kurallarının kullanıldığı satış sözleşmelerine konu olan malların niteliği de önem taşımaktadır. Her türlü malın satımında Incoterms terimleri kullanılamamaktadır. Satım sözleşmesine konusu geçen mallar, taşınabilir, somut ve maddi mallar olmalıdır. Gayri maddi mallar, hizmetler, taşınmazlar bu satım sözleşmesine konu olamaz. Satıcıdan alıcıya ulaştırılabilmesi, taşınabilmesi mümkün olan mallar için kullanmak mümkündür diyebiliriz.

Incoterms 2020 kılavuzunda incotermsin tanım cümlesinde “mal satımı sözleşmelerinde” ifadesi kullanılmış ve “milletlerarası” ifadesi kullanılmamıştır. Bu durumda çıkarılacak sonuç Incoterms kuralları hem iç hem de milletlerarası satımlarda uygulanabilir

⁹² Erdem, Incoterms s. 603,

⁹³ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s.152

⁹⁴ ICC’nin düzenlediği, Mücbir Sebep ve Aşırılı İfa Güçlüğü maddeleri bkz. <https://icc.tobb.org.tr/manset/manset-53.php>

⁹⁵ Sevinç, Uluslararası Ticari Terimler, s. 10

kurallar bütünü olmasıdır⁹⁶. Buna göre incoterms kuralları için sadece milletlerarası satım sözleşmelerinde kullanılır şeklinde bir cümle doğru bir ifade olarak nitelendirilemez. Incoterms kılavuzunda, Incoterms kurallarını iç hukukta kullanmayı yasaklayan herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir. Hem iç ticaret hem de milletlerarası ticarete ticaretin kolaylaşması amacıyla rahatlıkla uygulama alanı bulabilmektedir. Yani ortaya çıkış amacı milletlerarası ticaret faaliyetini arttırmak olsa da iç hukukta da ticari faaliyetleri arttırmada etkili olabilen bir nitelik taşıdığını söyleyebiliriz.

Incoterms kurallarının kullanımı taraf iradesine bağlıdır ve kullanabilmek için satış sözleşmesinde açık ve net bir şekilde atıf yapılması gereklidir. Yani 3 harfli Incoterms terimlerinden birini açıkça satım sözleşmesinde belirtmelidir. Ayrıca hangi Incoterms versiyonunu kabul ettiklerini de belirtmek yani kararlaştırdıkları Incoterms kuralının tarihini belirtmek zorundadırlar. Bu şekilde sözleşmede taraflar için bağlayıcılık kazanabilir. Aksi halde sözleşmede ismi ve hangi versiyonu olduğu net bir şekilde geçmeyen teslim şeklinin bağlayıcılığından söz edilemez. Örneğin; FOB Los Angeles incoterms 2020, CIF Las Vegas incoterms 2000 gibi. Bu şekilde atıf yapılmadan eksik bit atıf yapılarak kullanılması halinde, Milletlerarası Ticaret Odasının belirlediği kurallar uygulanamayacak, olaya göre ticari örf ve adetler göz önünde bulundurulacaktır⁹⁷.

Incoterms kurallarının yeni revizyonunun yayımlanması bir önceki versiyonunu ortadan kaldırmaz. Yukarıda da belirtilen şekilde tarafların kararlaştırması durumunda diğer versiyonlarda uygulama alanı bulabilmektedir. Uygun şekilde incoterms kurallarına atıfta bulunan ve geçerli bir satım sözleşmesi sürdürülürken yeni bir Incoterms versiyonunun çıkarılması geçerli olan sözleşmede değişiklik oluşturmaz. Ancak taraflar satış sözleşmesinde ilgili hükmü bu yönde düzenleyebilir⁹⁸.

Incoterms kuralları uygulama da tarafların iradelerini ön planda tutmaktadır. Taraflar istekleri doğrultusunda Incoterms kurallarını kullanıp kullanamayacaklarını kendileri belirlemektedir. Bunun dışında seçtikleri Incoterms teriminin maddelerine göre kendi iradeleri ile birçok konuda düzenleme yapmaya sahip olduklarını ifade edilebilir.

⁹⁶ Ezel, Hale, Uluslararası Ticarete Teslim Şekiller (INCOTERMS), (Dokuz Eylül Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi), 2013, s. 65

⁹⁷ Özkan, Incoterms 2010 ile Getirilen Yenilikler, s. 2

⁹⁸ Ezel, Uluslararası Ticarete Teslim Şekiller, s. 69

1.2.9. Incotermsin Sistematiği

Incoterms kurallarının ortaya çıkarılış amacı milletlerarası ticaretle ilgilen tüccarlara kolaylık sağlamak olduğunu kılavuzunda da yansıtmaktadır. Çünkü kullanıcılar için açık yalın bir anlatım barındırır. Incoterms kullanıcılarının uyuşmazlık yaşamamaları için daha anlaşılır olmayı hedefler.

Incoterms kılavuzundaki teslim şekillerinde Incoterms 2010'a kadar dörtlü bir ayım sürdürülmekteydi. 2010'dan sonra bu terimler için dört grup kaldırılarak iki grup altına alındı⁹⁹. Bunlar;

- Tüm taşıma türlerini kapsayan kurallar
- Deniz ve iç su taşımalarına özgü kurallardır.

Incoterms 2010'dan önce ki gruplandırma, terimlerin ilk harflerine göre yapılan bir ayırmadır;

- E Grubu Terimler
- F Grubu Terimler
- C Grubu Terimler
- D Grubu Terimler, şeklindedir.

Bu dörtlü ayım terimlerin niteliklerinin anlaşılmasında kolaylık sağlamaktadır. Ancak tezimin konusunu oluşturan incoterms 2020' ye göre ikili ayım kabul edildiği için biz bu ayırımı ele almaktayız.

Tüm taşıma türlerini kapsayan teslim şekilleri;

- EXW
- FCA
- CPT
- CIP
- DAP
- DPU(eski DAT)
- DDP

Deniz ve içsu taşımalarına özgü teslim şekilleri;

- FAS
- FOB
- CFR
- CIF

⁹⁹bkz. INCOTERMS 2010 by RAMBERG

Bu teslim şekillerinin her birinde tarafların hak ve yükümlölükleri A1/B1 den A10/B10 a kadar 10 başlık şeklinde düzenlenmiştir¹⁰⁰. A ve B olarak nitelendirilen kişiler, alıcı ve satıcıdır. Satım sözleşmesinin taraflarından olan satıcının belirli konu da bulunan yükümlölüğünü ifade etmek için A, diğer tarafında yani alıcının aynı konudaki yükümlölüğünü yansıtmak için B kullanılmaktadır. Bir maddede hem satıcı için hem alıcı için yükümlölükler yan yana olarak belirtilir. Biri sayfanın sağ tarafında biri sol tarafında olacak şekilde. Bu duruma ayna yöntemi (mirror method) denir¹⁰¹. Bu yükümlölükler ICC tarafından A/B nitelemesi şeklinde A terimi ile satıcının yükümlölüklerini, B terimi ile alıcının yükümlölüklerini gösterir. Incoterms 2020’de madde başlıkları ve sıralaması şu şekildedir;

- A1/B1 Genel Borçlar
- A2/B2 Teslim/Tesellüm
- A3/B3 Hasarın Geçışı
- A4/B4 Taşıma
- A5/B5 Sigorta
- A6/B6 Teslim/Taşıma Belgesi
- A7/B7 İhracat/İthalat için Gereken Gümrük İşlemleri
- A8/B8 Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme
- A9/B9 Masrafların Paylaşımı
- A10/B10 İhbarlar

¹⁰⁰bkz. INCOTERMS 2020 by RAMBERG

¹⁰¹ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 55,

İKİNCİ BÖLÜM

İNCOTERMS 2020 KILAVUZUNDAKİ TESLİM ŞEKİLLERİNİN ANALİZİ

2.1. Teslim Şekillerinin Gruplandırması

Incoterms kılavuzu 11 tane teslim şeklini içermektedir. Bu teslim şekilleri incoterms 2020 kılavuzunda 2 ana başlık altında verilmiştir. Incoterms 2010 kılavuzundan önce dördü ayrı ayrı varken, 2010 revizyonu ile ikili ayrı ayrı olarak düzenlenmiştir¹⁰².

- Tüm taşıma şekilleri için kullanılan terimler
 - EXW
 - FCA
 - CPT
 - CIP
 - DPU
 - DAP
 - DDP
- Deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan terimler
 - FAS
 - FOB
 - CFR
 - CIF

2.1.1. Tüm Taşıma Şekilleri İçin Kullanılan Teslim Şekiller

Incoterms 2020 kılavuzunda tüm taşıma şekillerinde kullanılabilen terimler 7 tane olarak belirtilmektedir. Bunlar; EXW, FCA, CPT, CIP, DPU, DAP, DDP'dir¹⁰³. Incoterms 2010 kılavuzu ile büyük oranda bir farklılık içermemektedir. Sadece terim listesine bakıldığında 2020 ile gelen değişikliklerden biri olarak DPU terimini söyleyebiliriz. DPU terimi 2020 revizyonu ile incoterms kılavuzunda yer almıştır.

Tüm taşıma şekilleri derken anlatılmak istenen; karayolu taşımacılığı, demiryolu taşımacılığı, deniz ve iç su taşımacılığı, hava yolu taşımacılığı gibi farklı taşıma şekillerini

¹⁰² Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s. 39

¹⁰³ bkz. INCOTERMS 2020

kapsamaktadır. Yalnızca birinin kullanması ile yapılan taşımalar değil, toplu olarak birden fazla taşıma şeklinin de kullanılabileceği taşımaları ifade etmektedir.

2.1.1.1. EXW (Ex Works)

Ex Works ün baş harflerinden oluşturulmuştur. Kelime olarak anlamı “İş Yerinden Teslim” i ifade eder. Tüm taşıma şekillerinde kullanılabilen bir teslim şeklidir.

Incoterms kurallarında ilk açıklanan teslim şeklidir¹⁰⁴. Satıcı için en az yükümlülüğü veren teslim şeklidir. Diğer teslim şekillerine göre satıcıya daha az sorumluluk yükler. Paketlenmiş, satışa müsait malları temin etme yükümlülüğüne sahip olan satıcı için EXW en uygun teslim şeklidir.

EXW teriminin sözleşmede kullanırken, “EXW (belirlenen teslim noktası) İNCOTERMS 2020” şeklinde olmalıdır.

Satıcı, ihraç edilecek malın satıcının kendi mahallinde ya da ismen belirtilmiş olan bölgede; fabrika, işyeri, depo gibi taşıma için ayarlanan araca yükleme yükümlülüğü olmadan, alıcının tasarrufuna bırakarak teslim sorumluluğunu yerine getirmiş olur¹⁰⁵. Bu teslim ile aynı anda malların hasar ve ziya alıcıya geçmiş olur. Ayrıca taşıma, sigorta da alıcıya devredilir¹⁰⁶. Kısacası teslimat sorumluluğunu satıcının malları kendi iş yerinde alıcıya teslimi ile gerçekleştirir. Görüldüğü üzere satıcı bakımından en az sorumluluktan bahsedilen teslim şeklidir.

Incoterms terimlerinin içinde gümrük, ihracat gibi sorumlulukların alıcılara verildiği bir teslimat biçimidir. Bu teslim şekli ihracat ve yüklemeyle ilişkin sorumlulukların satıcı tarafından yerine getirilmesi daha kolay sağlayabilecekken bu sorumluluğun alıcıya verilmesi nedeniyle uygulamada pek kullanılmamaktadır¹⁰⁷. Malın özelliklerini en iyi şekilde bilen taraf satıcı olduğu için yüklemeyi diğer tarafın yapmasını malların taşınmasında sorun çıkmasına neden olabilmektedir. Ayrıca satıcıların(ihracatçı) ülkelerindeki gümrük işlemlerini bilmeyen alıcının (ithalatçı) gümrük işlemlerini doğru bir şekilde gerçekleştirmesini beklemek yerinde olmayacaktır. Bu sebeple uygulamada pek tercih edilen bir teslim şekli olamamaktadır.

¹⁰⁴ bkz. INCOTERMS 2020

¹⁰⁵Yılmaz, Özken, Şahin, Incoterms 2000 ve 2010’un Mukayeseli Analizi ve Türkiye Uygulamalarındaki Eksiklikler, s. 381

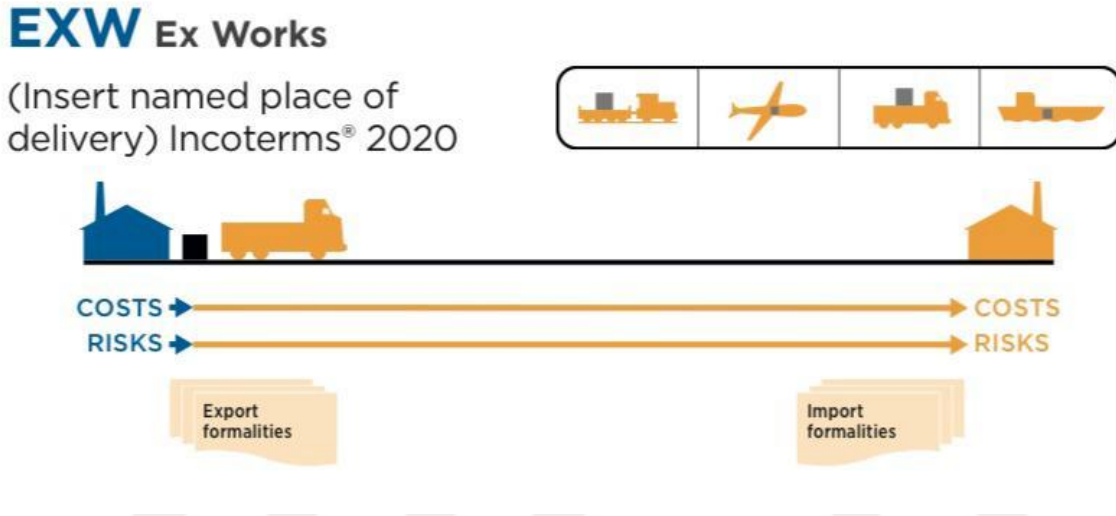
¹⁰⁶ Paliu, Lucia, Development of the International Trade in Terms of Incoterms 2010 Rules, Annals of “Dunarea de Jos” University of Galati, 2012, p. 3

¹⁰⁷ Reynolds, Frank, “Importing Best Practices: How to Choose Best Incoterms From Buyer’s Perspective”, (Ed. TracyLenok), ManagingImports&Exports, 2015, p. 7

Uygulanılabilir olması için, EXW (Belirlenen Teslim Yeri) şeklinde olmalıdır. Açık şekilde terimin yanına teslimin yapılacağı satıcının iş yeri belirtilmelidir¹⁰⁸.

Satıcının veya alıcının sigortalattırma zorunluluğu yoktur. Sigorta işlemleri tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırmak amacıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan EXW terimi Şekil 1’de gösterilmektedir.

Şekil 1. EXW Incoterms Kılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.22

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılan durumlara uygun şekilde malları hazır tutup belirlenen sürede kendi iş yerinde veya sözleşmede belirtilmiş olan yerde, herhangi bir araca yükleme işlemi yapmadan hazır şekilde alıcıya teslim eder.
 3. Hasarın geçişi: Malların teslimine kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.

¹⁰⁸ Erdem, Incoterms 2010, s. 219

4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme satıcının sorumluluğunda değildir. Alıcının talebi halinde bununla ilgili belgeleri alıcıya sağlaması gerekir.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi düzenleme yükümlülüğü satıcıya ait değildir.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcının yükümlülükleri arasında değildir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Alıcı satıcıdan masrafları kendine ait olmak kaydıyla ihracat için gerekli belgeleri karşılamasını talep ederse, satıcı alıcıya bu belgeleri temin etmelidir.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
 9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya teslimine kadarki tüm masraflarını satıcı karşılamalıdır.
 10. İhbar: alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.
- Alıcının yükümlülükleri (B);
 1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve noktada malları satıcıdan teslim almalıdır.
 3. Hasarın geçişi: Alıcı malları satıcıdan teslim aldıktan sonra tüm hasar kendisine geçer. Teslimin yapılacağı noktaya karar verme hakkı alıcıda ise, alıcı satıcıya uygun süre öncesinde bunu bildirmelidir. Bu bildirimi yapmazsa, teslim tarihi olarak kararlaştırılan tarihten sonra tüm hasar kendisine geçmiş olur.
 4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemek ve tüm masraflarını karşılamak alıcının yükümlülüğüdür.
 5. Sigorta: sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.
 6. Teslim kanıtı: Malları satıcıdan teslim aldıktan sonra bununla ilgili kanıtı satıcıya vermelidir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.

8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Alıcı malları sözleşmede kararlaştırılan tarihte ve belirtilen noktada satıcıdan teslim almasında sonra mala ilişkin masrafların hepsi alıcıya ait olmaktadır. Alıcı kendi talebi halinde satıcının ona sağladığı tüm belgelerin masraflarını kendisi karşılamakla yükümlüdür.
10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.1.2. FCA (Free Carrier)

“Free Carrier”, Türkçe karşılığı “Taşıyıcıya Masrafsız Teslim” olarak ifade edilir. Incoterms kılavuzunda ikinci sırada belirlenen terimdir. Eski harf sınıflandırmasında F sınıfı olan FOT, FOR, FOA gibi terimlerin 1990 revizyonu ile çıkartılarak FCA dahil edilmiştir¹⁰⁹. FCA taşıma şekli her çeşit taşıma biçimine uyan bir teslimat şeklidir. Birden fazla taşıma çeşidi (multi modal transport) olan taşımalarda kullanılabilir¹¹⁰.

Satıcı, malların gümrük işlemlerini tamamladıktan sonra malları kendi işyeri veya belirlenen teslim noktasında belirlenen tarihte alıcının belirlemiş olduğu taşıyıcıya tevdi ederek teslim sorumluluğunu yerine getirmiş olur. Bu teslim ile hasar riski alıcıya geçmiş olur. Bundan sonraki masraflar da alıcıya aittir. İsminden de anlaşılacağı gibi satıcı malları taşıyıcıya teslim ettikten sonra taşıma masrafları alıcıya ait olmaktadır¹¹¹.

Malların taşıyıcıya teslim edileceği nokta sözleşmede net bir şekilde belirtilmelidir. Eğer net olarak anlaşılmıyor ise, satıcı malı teslim etmek için o belgede uygun bir yer belirleyebilir. Bu teslim noktası önem arz etmektedir. Çünkü hasar riskinin ve masrafların alıcıya geçtiği noktadır¹¹².

FCA’yı EXW den ayıran en önemli nokta ihracatta gümrük işlemlerinin satıcılar tarafından karşılanmasıdır¹¹³.

¹⁰⁹ Özalp, Abdurrahman, “ICC INCOTERMS® 2010”, Legal Uluslararası Ticaret ve Tahkim, Hukuku Dergisi, 2012, s. 23

¹¹⁰ Gürgen, Bahar, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi ve Incoterms 2020 Düzenlemesine İlişkin Bir Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Ankara, 2020 s.61

¹¹¹ Malfliet, Jonas, Incoterms 2010 and the mode of transport: how to choose the right term, Ghent University, Belgium 2011, s.6

¹¹² Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku s. 89

¹¹³ Malfliet, Incoterms 2010, s.6

FCA taşıma biçimi Incoterms'in son hali olan incoterms 2020'de değişikliğe uğrayan teslim şekillerindendir. Yapılan değişiklik ile satıcıya on-board konşimento* verilmesi sağlanmıştır. Tarafların aralarında anlaşıp kabul etmeleri halinde, satıcı alıcıdan malların yüklendiğine dair ibare bulunan bir konşimento talep edebilir¹¹⁴. Bu düzenleme akreditifli ödemeler için getirilmiş bir düzenlemedir.

Akreditifli Ödeme; uluslararası ticari faaliyetlerde kullanılan ödeme yöntemlerinden biridir. Bu ödeme yöntemi için teminat demek yanlış bir tabir olmayacaktır¹¹⁵. Bu ödeme yönteminde, alıcının bankası satım sözleşmesine konu olan mallara ilişkin şartlar ve detayları belirten belgeleri satıcının ibraz etmesi halinde malların bedelinin ödemesinin gerçekleşeceğini taahhüt eder. Alıcı ve satıcı arasındaki ticari satış işlemine ilişkin tüm bütün ayrıntıları alıcının ve satıcının bankalarına bildirdiği için güvenilir nitelikte ve geniş bir kapsama sahip ödeme yöntemidir. Bu ödeme yönteminde alıcı, şartlar gerçekleşmedikçe satıcıya ödeme yapmamaktadır. Alıcının malları sözleşmede belirtilen sürede alması sağlanır. Çünkü belirlenen sürede teslim gerçekleşmez ise satıcı ödemesini alamaz. Ayrıca satıcı açısından da bakacak olursak; satıcı şartları gerçekleştirdiğinde banka taahhüdüne sahip olmaktadır¹¹⁶. Ayrıca satıcı lehine verilen akreditif teminat olarak göstererek kredi kullanabilmektedir. Tüm durumlar akreditifli ödemelerin uluslararası ticarete sıklıkla kullanılmasını sağlamaktadır. Hem alıcı hem de satıcı tarafından faydaları bulunmaktadır.

2020 kılavuzundaki on-board konşimento, uluslararası ticari satımlarda akreditifli ödeme kullanılması halinde uyumsuzlukların azalması yönünde katkısı olacaktır.

Satıcının veya alıcının sigortalattırma zorunluluğu yoktur. Sigorta işlemleri tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek amacıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan FCA terimi Şekil 2'de gösterilmektedir.

* On-board konşimento: Bankaların ve ithalatçıların kabul ettiği konşimentodur. Bu konşimentolarda malın yüklendiğine dair ibare bulunur.

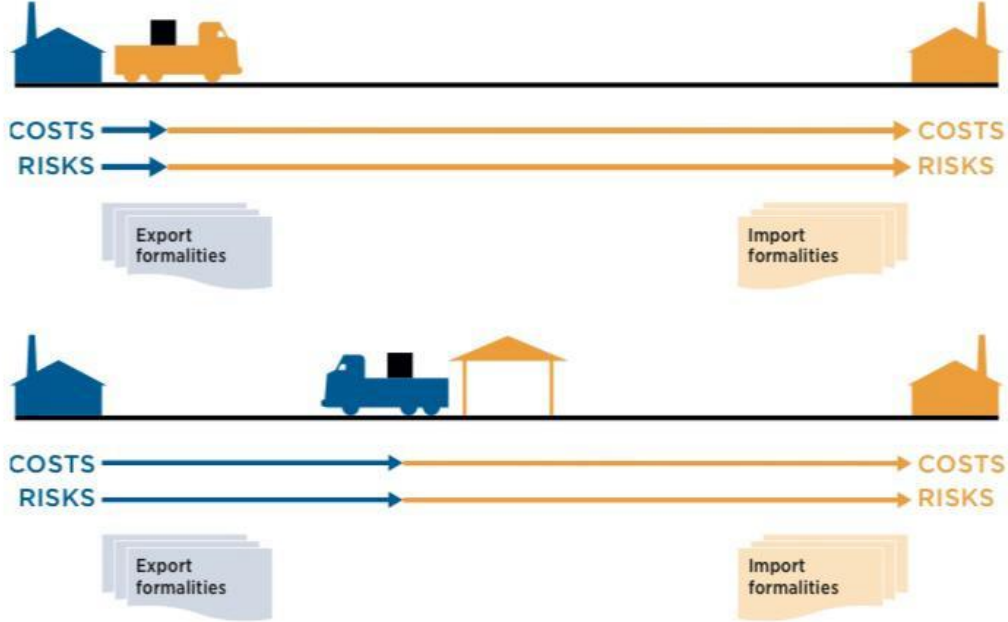
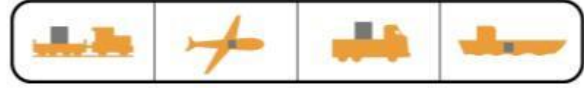
¹¹⁴ Dağdemir, Muhammet, The Relationship Between Payment And Delivery Terms Used In Foreign Trade: The Case Of Between 2005 and 2019, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, 2020 s.70

¹¹⁵ Reisoğlu, Seza, Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Akreditif, Yazarın Kendi Yayınevi, Ankara 2009, s.18

¹¹⁶ Ercan, Uluslararası Ticaret Hukuku, s.35

FCA Free Carrier

(Insert named place of delivery) Incoterms® 2020

Şekil 2. FCA IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.28

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılan durumlara uygun şekilde malları hazır tutup belirlenen tarihte ve noktada taşıyıcıya teslim etmelidir. Eğer belirlenen nokta satının iş yeri olarak kararlaştırılmış ise, satıcı malları taşıyıcı araca yükleyerek teslim sorumluluğunu yerine getirmiş olur.
 3. Hasarın geçişi: Malların teslimine kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.
 4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme satıcının sorumluluğunda değildir. Alıcının talebi halinde bununla ilgili belgeleri alıcıya sağlaması gerekir.

5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi düzenleme yükümlülüğü satıcıya ait değildir. Alıcı sigorta yaptırmak istediğini bildirir ve gerekli belgeleri talep ederse masraflar alıcının kendisine ait olmak üzere, satıcı bu belgeleri alıcıya temin etmelidir.
6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı malları taşıyıcıya teslim ettiğine dair teslim belgesini alıcıya sağlamalıdır. Ama taşıma belgesi düzenlemek satıcıya ait değildir. Eğer alıcı satıcıdan taşıma belgesi isterse, masraflar alıcıya ait olmak kaydıyla satıcı bu belgeyi alıcıya sağlamalıdır¹¹⁷.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya teslimine kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır.
10. İhbar: alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.

- Alıcının yükümlülükleri (B);

1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve noktada malları satıcıdan teslim almalıdır.
3. Hasarın geçişi: Alıcı malları satıcıdan teslim aldıktan sonra tüm hasar kendisine geçer. Teslimin yapılacağı noktaya karar verme hakkı alıcıda ise, alıcı satıcıya uygun süre öncesinde bunu bildirmelidir. Bu bildirimi yapmazsa, teslim tarihi olarak kararlaştırılan tarihten sonra tüm hasar kendisine geçmiş olur.
4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemek ve tüm masraflarını karşılamak alıcının yükümlülüğüdür.
5. Sigorta: sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

¹¹⁷Malfliet, Incoterms 2010, s. 6

6. Teslim kanıtı: Teslim kanıtını sağlamakla yükümlü olan satıcının sağladığı teslim kanıtını kabul etmelidir. Satıcı ve alıcı aralarında kararlaştırmış iseler, alıcı masraflar kendisine ait olmak kaydıyla taşıyıcıdan taşıma belgesi düzenlemesini ve satıcıya bildirmesini isteyebilmektedir.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satın yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Alıcı malları sözleşmede kararlaştırılan tarihte ve belirtilen noktada satıcıdan teslim almasında sonra mala ilişkin masrafların hepsi alıcıya ait olmaktadır. Alıcı kendi talebi halinde satıcının ona sağladığı tüm belgelerin masraflarını kendisi karşılamakla yükümlüdür.
10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.1.3. CPT (Carriage Paid To)

Carriage paid to kelime anlamı olarak “ taşıma bedeli ödenmiş teslim” i ifade etmektedir. CPT teslim şekli tüm taşıma şekillerinde ve iç su, hava, deniz, kara, demir yolları veya bunların birleşmesiyle meydana gelen multimodal taşımalarda kullanılabilir. Özellikle çok araçlı taşımacılık türlerinde kullanılır¹¹⁸.

Satıcının hazırladığı malları ilk taşıyıcının gözetimine devretmesi ile satıcının teslim yükümlülüğünü yerine getirdiği teslim şeklidir.

Satıcı malların varış noktasına ulaşması için gerçekleştirilecek taşıma için taşıyıcı firma veya kişi ile taşıma sözleşmesi yapma ve masrafları karşılamakla yükümlüdür. Malın taşıyıcıya teslim noktası, hasarın ve teslim masrafları dışındaki diğer masraflarının alıcıya geçtiği noktadır. Yani malların varış noktasına kadarki taşınma durumuna ait navlun giderleri satıcılara aittir¹¹⁹.

¹¹⁸ Gümüştən, Ümit, Dış Ticarete teslim şekilleri, <http://www.exportact.com/dis-ticarete-teslim-sekilleri-icc-Incoterms-2020/> (Erişim Tarihi: 22.11.2020)

¹¹⁹ Özkan, Incoterms 2010 ile Getirilen Yenilikler, s. 4

“CPT New York” olarak düzenlenen satış sözleşmesinde, satıcı malları göndermekle teslim yükümlülüğünü yerine getirmiş olacaktır. Ancak malların New York’a varışına kadar navlun ve taşıma masraflarını üstlenmeye devam edecektir. Bu örnekte de anlaşıldığı üzere CPT teslim şeklinde teslimin yanında yazılan varış yer adı, navlunun nereye kadar satıcının yükümlülüğünde olduğunu da belirtir.

Bu teslim şeklinde dikkat edilmesi gereken nokta ise; hasar geçiş anı ile masrafların devrinin farklı noktalarda gerçekleşmesidir. CPT, satıcının malları taşıması için kendi seçeceği taşıyıcı ile satış sözleşmesinde belirlenen varış noktasına ulaşması için taşıma sözleşmesi yapmasını ve bununla ilgili tüm taşıma giderlerini karşılamasını ifade eder. Hasar için ise durum farklıdır. Mallar taşıyıcıya teslim edildikten sonra, satıcı malların varış yerine sağlam bir şekilde, belirtilen miktarda veya sağlam olarak ulaşacağını garanti etmez. Varma noktasına kadarki taşıma süreci boyunca hasarın alıcıya geçişine engel bir durum yoktur. Malların ilk taşıyıcıya teslimi ile birlikte hasar alıcıya geçer. Ancak bu durum kural olarak bu şekilde olsa bile taraflar satış sözleşmesinde hasarın geçişinin gerçekleşeceği noktayı kararlaştırabilir. Taraflar hasarın alıcıya geçeceği bu noktayı sözleşmede açık bir şekilde belirtmelidir¹²⁰.

Satıcının varış noktasına kadarki tüm masrafları karşılayacağı cümlesi doğru bir yargı oluşturmayacaktır. Çünkü satıcı varış noktasına kadarki taşıma ile ilgili masrafları karşılamalıdır. Bu durum terimin isminden de anlaşılacağı gibi, taşıma masrafları ödenmiş olarak teslim gerçekleşecektir¹²¹.

Satıcının veya alıcının sigortalattırma zorunluluğu yoktur. Sigorta işlemleri tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

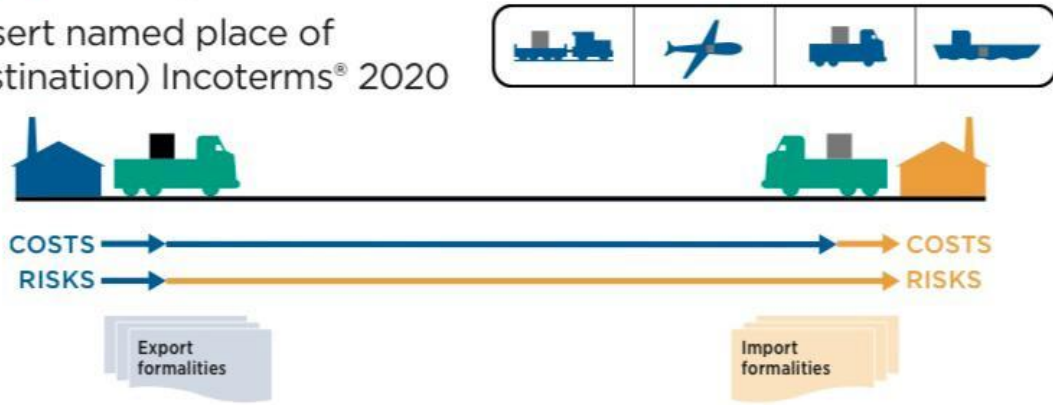
Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırmak amacıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan CPT terimi Şekil 3’de gösterilmektedir.

¹²⁰ Yılmaz, Özken, Şahin, Incoterms 2000 ve 2010’un Mukayeseli Analizi ve Türkiye Uygulamalarındaki Eksiklikler, s. 3814

¹²¹ Malflıet, Incoterms 2010, s.7

CPT Carriage Paid To

(Insert named place of destination) Incoterms® 2020

Şekil 3. CPT IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.38

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılan durumlara uygun şekilde malları hazır tutup belirlenen tarihte ve noktada taşıyıcıya teslim etmelidir.
 3. Hasarın geçişi: Malların birinci taşıyıcıya teslimine kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.
 4. Taşıma: Satıcı taşıyıcıya teslim noktası olarak kararlaştırılan noktada, varış noktası olarak belirlenen noktaya kadar masrafları kendine ait olmak kaydıyla taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemelidir.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi düzenleme yükümlülüğü satıcıya ait değildir. Alıcı sigorta yaptırmak istediğini bildirir ve gerekli belgeleri talep ederse masraflar alıcının kendisine ait olmak üzere, satıcı bu belgeleri alıcıya temin etmelidir.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı taşıma süreci ile ilişkili belgeleri alıcıya sağlamalıdır. Mallar kararlaştırılan varış noktasına geldiğinde alıcı taşıma belgesini taşıyıcıdan isteyebilir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları

karşılama mükellefidir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.

8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya varış noktasındaki teslimine kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır.
10. İhbar: alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.

- Alıcının yükümlülükleri (B);

1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükellefidir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve varış noktasında malları taşıyıcıdan teslim almalıdır.
3. Hasarın geçişi: Alıcı, satıcının malları taşıyıcı tesliminden sonraki tüm hasarı üstlenir. Hasar geçişi malların taşıyıcıya teslimi ile gerçekleşir. Satıcı malları taşıyıcıya teslim ettiğine ilişkin bildirim alıcıya sağlamasa bile, kararlaştırılan tarihten sonra hasar alıcıya geçmiş olur.
4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğüne sahip değildir.
5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.
6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı taşıma belgesini kabul etmesi gerekir.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükellefidir.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.

9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan masraflar haricindeki varış noktasında gerçekleşen teslimden sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer. Atış sözleşmesinde aksi bir düzenleme yapılmadıkça boşaltmaya ilişkin masraflar ve transit geçiş ücretlerinin hepsi alıcının sorumluluğundadır.
10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.1.4. CIP (Carriage and Insurance Paid to)

Terimin Türkçe karşılığı “Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Teslim” olarak ifade edilir. CIP terimi, CPT terimine ek olarak satıcının sigorta yükümlülüğüne sahip olduğunu belirtir.

CIP teslim şekli, çok vasıtalı olsa bile tüm taşıma çeşitlerinde kullanılmaya müsaittir. Satıcı malları taşıyıcıya teslim ederek teslim sorumluluğunu yerine getirmiş olur. CPT teriminde olduğu gibi; satıcı, taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi yapmalı ve varış noktasına kadarki taşıma masraflarına sorumlu tutulmalıdır. Kısacası satıcının malların kaybolma veya hasar görme riskini karşılamak için sigorta sözleşmesini akdetmesi ve sigorta primlerini ödemesi dışında; tarafların genel borçları, ithalat ve ihracat ile ilgili gümrük sorumlulukları, hasar riski transferi, taşıma sözleşmesi düzenlemesi, kontrol, ihbar sorumlulukları CPT ile aynıdır¹²².

Mallar taşıyıcıya teslim edildikten sonra, satıcı malların varış yerine sağlam bir şekilde, belirtilen miktarda veya gerçekten ulaşacağını garanti etmez. Çünkü mallar taşıyıcıya teslim edildiğinde satıcıdan alıcıya hasar riski transfer olur. Satıcı, alıcıya yükümlülüğünde olan varış noktasına kadar malların hasar görme riskine karşılık Enstitü Kargo Kurallarının (A) klozlarında veya benzer klozlarda öngörülen geniş kapsamda bir sigorta yaptırır¹²³.

Sigorta yükümlülüğü satıcıdadır ve sözleşmede aksi bir düzenleme yapılmadıkça masrafları da kendine ait olmak üzere en geniş kapsama sahip olan klot A’ya göre sigortalanır.

Incoterms 2010’da CIP terimine ilişkin sigorta dar kapsamlı olan bir taşıma sigortasını ifade etmekteydi. Incoterms 2020 revizyonu ile CIP teriminde belirtilen sigorta teminat limiti “tüm riskler” olarak daha kapsamlı şekilde yükseltilmiştir ve satıcının en kapsamlı olan klot (A) sigorta yapması zorunlu hale getirilmiştir. Ancak taraflar satış sözleşmesinde özel bir

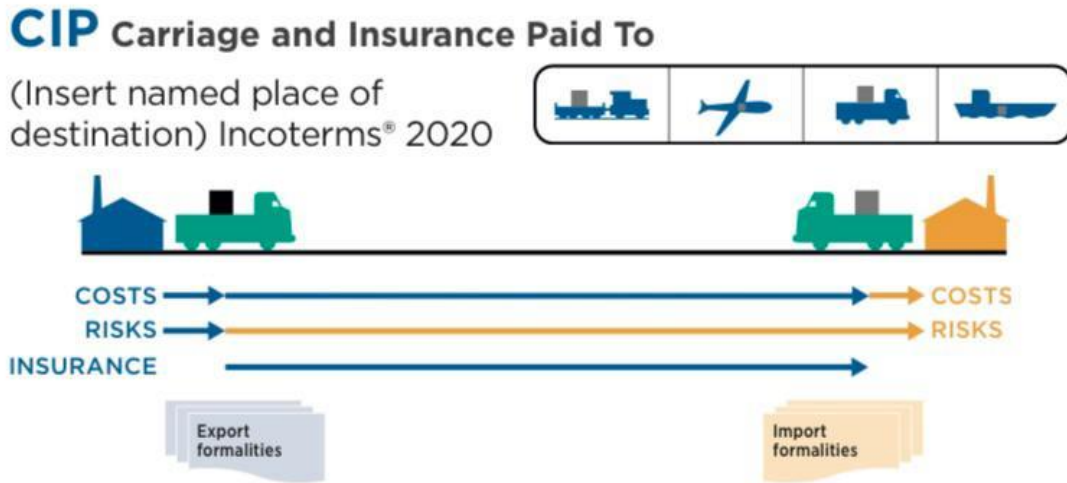
¹²² Çalık, Fatma, Uluslararası Ticarete Yenilenen Incoterms 2020 ile 2010 Kurallarının Karşılaştırılması, (Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi) İstanbul, 2020 s.52

¹²³ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s.102

düzenleme yaparak daha dar bir teminat limiti belirleyebilmektedir. Bu sigorta hasar riskinin alıcıya geçtiği andan itibaren korumalıdır¹²⁴.

Kloz (A) istisnalar hariç sigorta edilen malın tüm riziko türleri sebebiyle oluşabilecek hasar veya ziyayı kapsamaktadır. Bu istisnalar; sigortalının kasten gerçekleştirdiği fiile yüklenebilen hasar veya masraf, sigorta edilen malın olağan ağırlık veya hacminde azalması, malın gizli ayıbı veya özelliğinin sebep olduğu hasar veya masraf, denize elverişsizlik ve yüke uygunsuzluk, savaş, grevdir¹²⁵.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek maksadıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan CIP terimi Şekil 4’de gösterilmektedir.

Şekil 4. FCA IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.45

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılan durumlara uygun şekilde malları hazır tutup belirlenen tarihte ve noktada taşıyıcıya teslim etmelidir.

¹²⁴ bkz. INCOTERMS 2020, ICC Guide to Incoterms 2020 Understanding and practical use By Jan Ramberg

¹²⁵ Institute Cargo Clauses (A) bkz. <https://www.tsb.org.tr/icc-a-09.aspx?pageID=588>

3. Hasarın geçişi: Malların teslimine kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.
4. Taşıma: Satıcı taşıyıcıya teslim noktası olarak kararlaştırılan noktada, varış noktası olarak belirlenen noktaya kadar masrafları kendine ait olmak kaydıyla taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemelidir.
5. Sigorta: Satıcı malların varış noktasında teslimine kadar malları Klot A sigorta oranında sigortalattırma yükümlülüğüne sahiptir. Yani tüm riskler kapsamında sigorta sözleşmesi yapmalıdır. Alıcı yapılan sigortaya ek olarak ayrı bir sigorta talep ederse, masrafları alıcıya ait olmak kaydıyla satıcı sigorta sözleşmesine ek bir sigorta yapabilmektedir. Sigorta sözleşmesi yapan satıcı, poliçeyi alıcıya iletmelidir.
6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı taşıma süreci ile ilişkili belgeleri alıcıya sağılamalıdır. Mallar kararlaştırılan varış noktasına geldiğinde alıcı taşıma belgesini taşıyıcıdan isteyebilir.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiğı işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya varış noktasındaki teslimine kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağıladığı diğerk belgelerinde masrafını karşılamalıdır.
10. İhbar: alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.

- Alıcının ykmllkleri (B);

1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve varış noktasında malları taşıyıcıdan teslim almalıdır.

3. Hasarın geçişi: Alıcı, satıcının malları taşıyıcı tesliminden sonraki tüm hasarı üstlenir. Hasar geçişi malların taşıyıcıya teslimi ile gerçekleşir. Satıcı malları taşıyıcıya teslim ettiğine ilişkin bildirim alıcıya sağlamasa bile, kararlaştırılan tarihten sonra hasar alıcıya geçmiş olur.
4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğüne sahip değildir.
5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı taşıma belgesini kabul etmesi gerekir.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan masraflar haricindeki varış noktasında gerçekleşen teslimden sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer. Atış sözleşmesinde aksi bir düzenleme yapılmadıkça boşaltmaya ilişkin masraflar ve transit geçiş ücretlerinin hepsi alıcının sorumluluğundadır.
10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.1.5. DAP (Delivered at Place)

Terimin Türkçe ifadesi ‘Belirlenen Noktada Teslim’dir. DAP, Incoterms 2010 revizyonu ile kılavuza dahil edilmiştir. Daha önceki revizyon olan incoterms 2000’ deki DDU, DES VE DAF terimlerinin birleşimi yapılarak yerlerine getirilmiştir¹²⁶. Bu terimler birbirlerine büyük ölçüde benzedikleri için bu şekilde birleştirip tek terim haline getirilmiştir.

¹²⁶ Özkan, Incoterms 2010 ile Getirilen Yenilikler, s. 3

Bu terim her çeşit taşıma türünde çok vasıtalı taşımalarda dahil olmak üzere kullanılabilir.

Satıcının malları satış sözleşmesinde belirtilen varış noktasına; malların boşaltma işlemi kendine ait olmamak kaydıyla, alıcıya teslim etmelidir. Buradan da anlaşılacağı üzere malı boşaltma yükümlülüğü satıcıya ait değildir. Satıcı teslimat sorumluluğunu varış noktasında ulaşan taşıma araçlarındaki malları boşaltmadan alıcının tasarrufuna bırakması ile gerçekleştirmiş olur¹²⁷.

Malların varış noktasına ulaşabilmesi için yapılacak taşıma sözleşmesi ve masrafları satıcının sorumluluğundadır¹²⁸. Satıcı malların sözleşmeye uygun olarak taşınabilmesi için taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi yapar ve buna dair tüm masraflar satıcıya ait olmaktadır. Satıcı taşıma sözleşmesi şartlarına göre boşaltma işlemini kendisi yapar ve masrafları karşılar ise aksi sözleşmede kararlaştırılmadıkça bu masrafını alıcıdan talep edemez.

Satıcı malların ihracat için tüm gümrükleme işlemlerini tamamlamalıdır. Satıcının malların varış noktasına kadarki tüm hasar ve masraflarını karşımla mükellefiyeti bulunmaktadır¹²⁹. Malların varış noktasında alıcıya teslimi ile masraflar ve hasar riski alıcıya transferi gerçekleşir. Ancak varış noktasına kadarki masraflar satıcıya ait olsa bile; malların ithalat için gümrükleme işlemlerinin satıcıya ait olduğu gibi bir yanlışlığa düşülmemelidir. Malların ithalatına ilişkin gümrükleme işlemleri alıcının sorumluluğundadır¹³⁰.

Bu terimde tarafların sigortalattırma zorunlulukları yoktur. Sigortaya dair işlemler tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek maksadıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan DAP terimi Şekil 5’de gösterilmektedir.

¹²⁷ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.74

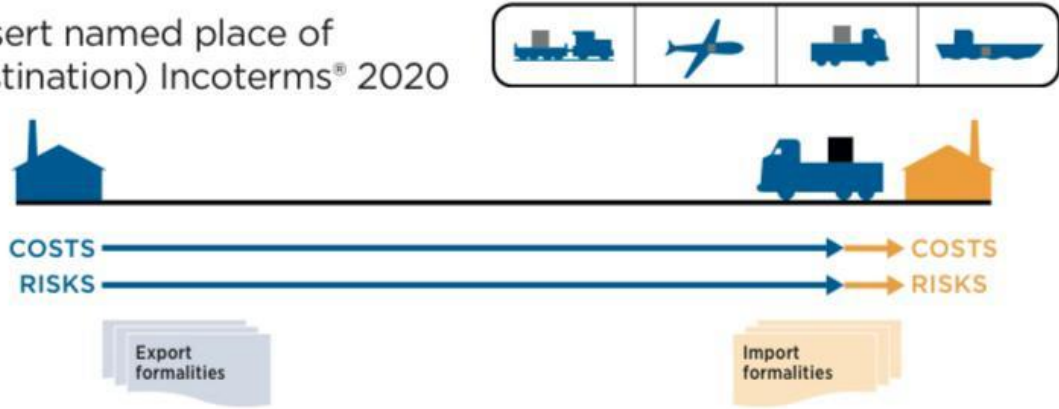
¹²⁸ Özkan, Incoterms 2010 ile Getirilen Yenilikler s,12

¹²⁹ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 109

¹³⁰ Dağdemir The Relationship Between Payment And Delivery Terms Used In Foreign Trade , s.75

DAP Delivered at Place

(Insert named place of destination) Incoterms® 2020

Şekil 5. DAP IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.54

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan varış noktasında, taşıma yapan araçtan malları boşaltılmamış durumda alıcıya teslim etme yükümlülüğüne sahiptir.
 3. Hasarın geçişi: Malların varış noktasına kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.
 4. Taşıma: Satıcı taşıyıcıya teslim noktası olarak kararlaştırılan noktada, varış noktası olarak belirlenen noktaya kadar masrafları kendine ait olmak kaydıyla taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemelidir.
 5. Sigorta: Satıcının sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü yoktur.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı taşıma süreci ile ilişkili belgeleri alıcıya sağlamalıdır.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.

8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
 9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya varış noktasındaki teslimine kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır. Boşaltma ve transit geçiş masrafları, eğer sözleşmede satıcının üstleneceğine dair hüküm varsa bu masrafları karşılamalıdır.
 10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.
- Alıcının yükümlülükleri (B);
 1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve varış noktasında malları taşıyıcıdan teslim almalıdır.
 3. Hasarın geçişi: Satıcının malları varış noktasında araçtan boşaltılmamış şekilde, noktada hazır bulunması anında hasar satıcıdan alıcıya geçmiş olur.
 4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğüne sahip değildir.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı taşıma belgesini kabul etmesi gerekir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
 9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan masraflar haricindeki varış noktasında gerçekleşen teslimden sonraki tüm masraflar alıcının

yükümlülüğüne girer. Satış sözleşmesinde aksi bir düzenleme yapılmadıkça boşaltmaya ilişkin masraflar ve transit geçiş ücretlerinin hepsi alıcının sorumluluğundadır.

10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.1.6. DPU (Delivered at Place Unloaded)

DPU terimi, incoterms 2020 revizyonu ile hayatımıza girmiştir. Incoterms 2010’ daki DAT teriminin revize edilmiş halidir. DAT terimi “terminalde teslim” olarak açıklanmaktadır. Bu da sadece terminalde teslim gibi bir yanlışlığa sebep olmaktadır. Bu yüzden “terminal” kelimesi kaldırılmış, yerine “belirlenen nokta” ifadesi olarak değiştirilmiştir. Teslimin gerçekleştirileceği nokta bir terminal değilse de malların boşaltımı için uygun bir yer olmalıdır¹³¹.

Incoterms terimleri arasında varış noktasında malların boşaltımını ifade eden tek terim DPU’dur.

DPU, tüm taşıma modlarında, çok vasıtalı olsa bile kullanılabilir. Malların satış sözleşmesinde belirtilen varış noktasında taşıma araçlarından boşaltılarak alıcıya teslimini ifade eder. Satıcı malların varış noktasındaki boşaltımına kadarki tüm masraf ve riskleri üstlenmektedir¹³². Teslimat noktası ile varış noktası bu terimde aynı yeri ifade etmektedir.

Satıcı satış sözleşmesine uygun şekilde ihracat gümrük işlemleri yapılmış ve hazır malları kendisinin belirlediği taşıyıcı ile yapacağı taşıma sözleşmesi ile malların transferini gerçekleştirdikten sonra varış noktasında(liman, antrepo, lojistik terminali veya ithalatçının deposu) boşaltır. Bu boşaltma işlemi ile masraf ve hasar riski alıcıya transfer olur. Boşaltmaya kadarki tüm masraflar satıcıya ait olur ancak ithalat ülkesindeki gümrük işlemleri(gümrük vergisi, harçlar ve diğer masraflar) alıcıya aittir¹³³.

Satıcının veya alıcının sigortalatırma zorunluluğu yoktur. Sigorta işlemleri tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek maksadıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan DPU terimi Şekil 6’da gösterilmektedir.

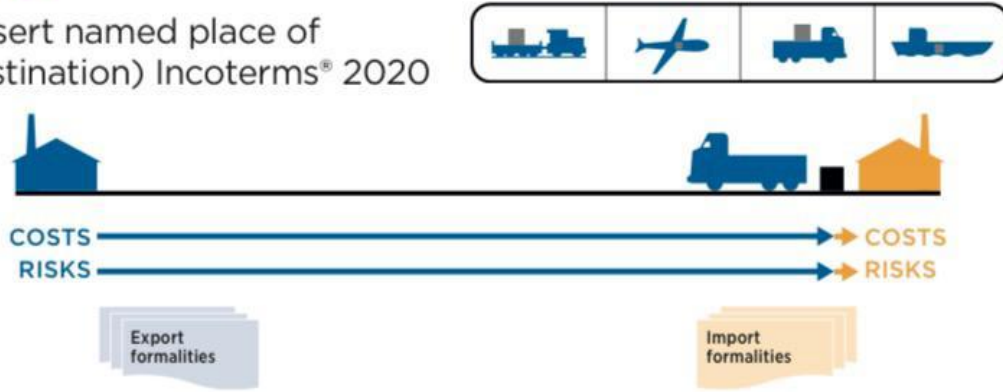
¹³¹ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 62

¹³² Incoterms, DPU terimi <https://www.shiphub.co/Incoterms-2020-dpu/> (Erişim Tarihi: 06.12.2020)

¹³³Noah, D, Incoterms 2020 DPU: Spotlight On Delivered At Place Unloaded 2020, p. 12

DPU Delivered at Place Unloaded

(Insert named place of destination) Incoterms® 2020

Şekil 6. DPU IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.61

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan varış noktasında, taşıma yapan araçtan malları boşaltarak teslim sorumluluğunu ifa etmiş olmaktadır.
 3. Hasarın geçişi: Malların varış noktasında boşaltmasına kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.
 4. Taşıma: Satıcı taşıyıcıya teslim noktası olarak kararlaştırılan noktada, varış noktası olarak belirlenen noktaya kadar masrafları kendine ait olmak kaydıyla taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemelidir.
 5. Sigorta: Satıcının sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü yoktur.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı taşıma süreci ile ilişkili belgeleri alıcıya sağlamalıdır.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.

9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya varış noktasındaki teslimine kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır. Boşaltma ve transit geçiş masrafları da satıcının sorumluluğundadır.
10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.

- Alıcının yükümlülükleri (B);

1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve varış noktasında malları boşaltıldıktan sonra taşıyıcıdan teslim almalıdır.
3. Hasarın geçişi: Satıcının malları varış noktasında araçtan boşaltarak alıcıya teslimi ile malların hasarı riski satıcıdan alıcıya geçmiş olmaktadır.
4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğüne sahip değildir.
5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma mükellefiyeti bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı taşıma belgesini kabul etmesi gerekir.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Varış noktasında boşaltılmış malların tesliminden sonraki tüm masrafları alıcının yükümlülüğüne girer. İthalat ile ilgili masraflar alıcının sorumluluğundadır.
10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.1.7. DDP (Delivered Duty Paid)

Bu terim, “Gümrük Resmi Ödenmiş Olarak Teslim” şeklinde ifade edilir. Tüm taşıma çeşitlerinde ve birden fazla taşıma biçiminin olduğu taşımalarda kullanılabilir. incoterms terimlerinin arasında satıcıya en fazla yükümlülüğü veren taşıma çeşidi DDP’dir. Satıcıya en az yükümlülük veren EXW’nin tersi olarak kabul edilebilir.

DDP terimi satıcı, malların teslim noktasında taşıyıcı araçtan boşaltmamış durumda alıcıya teslimine kadarki tüm risk ve masrafları ithalat gümrük işlemleri de dahil olmak üzere karşılamasını ifade eder. Buna göre malların ithalat gümrük işlemleri ve masrafları da satıcıya aittir¹³⁴.

Satıcıya en fazla yükümlülüğü veren şekilde söylenmesinin nedeni; satıcının malları teslim noktasında taşıyıcı araçtan boşaltmamış olarak ve ithalat gümrük işlemleri tamamlanmış gerekli vergi, resim gibi masrafları ödemiş şekilde alıcıya teslim etmesidir. Satıcı malların alıcıya teslim anına kadarki tüm hasar ve masraflarından sorumludur. Malların tesliminin ardından masraf ve riskler alıcıya geçmektedir¹³⁵.

Malların varış noktası önem arz etmektedir, taraflar açık ve net şekilde varış noktasını belirlemelidir. Varış noktası aynı zamanda teslim noktasını da ifade etmektedir. Bu teslim noktasında hasarın ve masrafların geçişi de gerçekleşir¹³⁶.

Satıcı hem çıkış hem de giriş gümrük işlemlerini tamamlayıp masraflarını ödedikten sonra malları alıcıya masrafsız şekilde teslim eder.

Satıcının veya alıcının sigortalatırma zorunluluğu yoktur. Sigorta işlemleri tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek amacıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan DDP terimi Şekil 7’de gösterilmektedir.

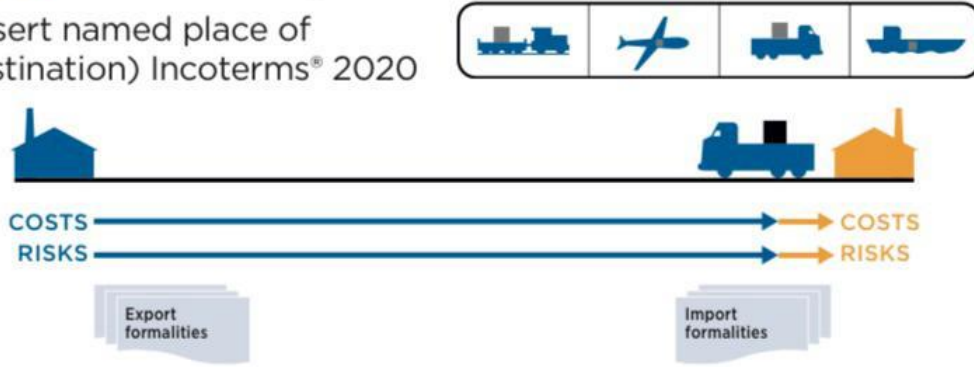
¹³⁴ Dağdemir, The Relationship Between Payment And Delivery Terms Used In Foreign Trade, s.60

¹³⁵ Ezel, Uluslararası Ticarete Teslim Şekiller, s.72

¹³⁶ Incoterms DDP terimi, <https://www.shiphub.co/Incoterms-2020-ddp/> (Erişim Tarihi: 06.12.2020)

DDP Delivered Duty Paid

(Insert named place of destination) Incoterms® 2020

Şekil 7. DDP IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.67

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan varış noktasında, taşıma yapan araçtan malları boşaltılmamış durumda alıcıya teslim etme yükümlülüğüne sahiptir.
 3. Hasarın geçişi: Malların varış noktasına boşaltıma hazır duruma getirilmesine kadarki tüm hasarlar satıcının yükümlülüğündedir.
 4. Taşıma: Satıcı taşıyıcıya teslim noktası olarak kararlaştırılan noktada, varış noktası olarak belirlenen noktaya kadar masrafları kendine ait olmak kaydıyla taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemelidir.
 5. Sigorta: Satıcının sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü yoktur.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı taşıma süreci ile ilişkili belgeleri alıcıya sağlamalıdır.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ve ithalata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; ölçüm, tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.

9. Masraf paylaşımı: Malların alıcıya varış noktasındaki teslimine kadarki tüm masraflarını, ihracat ve ithalat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerde masrafını karşılamalıdır. Boşaltma ve transit geçiş masrafları, eğer sözleşmede satıcının üstleneceğine dair hüküm varsa bu masrafları karşılamalıdır.
10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.

- Alıcının yükümlülükleri (B);

1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte ve varış noktasında malları taşıyıcıdan teslim almalıdır.
3. Hasarın geçişi: Satıcının malları varış noktasında araçtan boşaltılmamış şekilde, noktada hazır bulunması anında hasar satıcıdan alıcıya geçmiş olur.
4. Taşıma: Taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğüne sahip değildir.
5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı taşıma belgesini kabul etmesi gerekir.
7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satıcının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracat ve ithalata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir.
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Varış noktasında malların araçta boşaltılmaya hazır şekilde tesliminden sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer. Satış sözleşmesinde aksi bir düzenleme yapılmadıkça boşaltmaya ilişkin sorumluluğundadır.
10. İhbar: Eğer teslimat tarihi ve teslimat noktasına karar vermesi gereken kişi alıcı ise, alıcı bu satıcıya gerektiği kadar önceden bu bildirimleri yapmalıdır.

2.1.2. Sadece Deniz ve İç Sularda Kullanılan Teslim Şekilleri

Deniz ve iç su taşımacılığı; deniz yolu ile taşımacılığı ifade etmektedir. Incoterms 2020 kılavuzuna göre, bu grup teslim şekilleri 4 tanedir. Bunlar; FAS, FOB, CFR, CIF'tir¹³⁷.

2.1.2.1. FAS (Free Alongside Ship)

FAS terimi malların belirlenen yükleme limanında, alıcının belirlediği gemi doğrultusunda bırakmasıyla veya bu şekilde teslim edilmiş malları tedarik etmeyle gerçekleştirdiği teslim şeklidir. Terimin karşılığı da 'Gemi Doğrultusunda Masrafsız Teslim'dir. Bu teslim şeklinin sadece deniz ve nehir taşımalarında kullanabilmesi mümkündür.

Satıcı, malları taşıyıcı ile limana ulaştırır ve ihracata ilişkin gümrükleme işlemlerini tamamlar ve masrafları öder, gemiye yüklemeden malları liman içerisine bırakır. Geminin limanda değil de denize açılmış halde olması durumunda limandan gemiye malların sevki için kullanılacak ara taşıyıcının sorumluluğu satıcıdadır. Malların alıcının belirlediği gemi yanına bırakılması ile teslimat sorumluluğu gerçekleştirilmiş olur. Bu işlemden sonra mallara ilişkin masraf ve hasar alıcıya geçer.

Ana taşıma sorumluluğu ve mallara ilişkin hasar ve masraflar alıcıya yüklenmiş durumdadır. Deniz taşımacılığı için düzenlenen terimlere* göre teslimin gemide değil de gemiden önce yanına bırakılması ile yapılması şeklinde dikkat çeken bir farkı bulunmaktadır. Mallara ilişkin hasar ve masraflar en erken şekilde alıcıya devrolur¹³⁸.

Malların konteynırda olması halinde satıcının malları terminal içerisinde taşıyıcıya teslim etmesi daha muhtemel bir yoldur. Bu durumun olması halinde taşıma için FAS terimi yerine FCA terimini kullanmak daha uygun olmaktadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi bu teslim şeklinde malların gemi yanına bırakılması (mavna veya rıhtıma) teslim için yeterlidir¹³⁹.

Tarafların malları sigortalattırma zorunluluğu yoktur. Sigorta tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

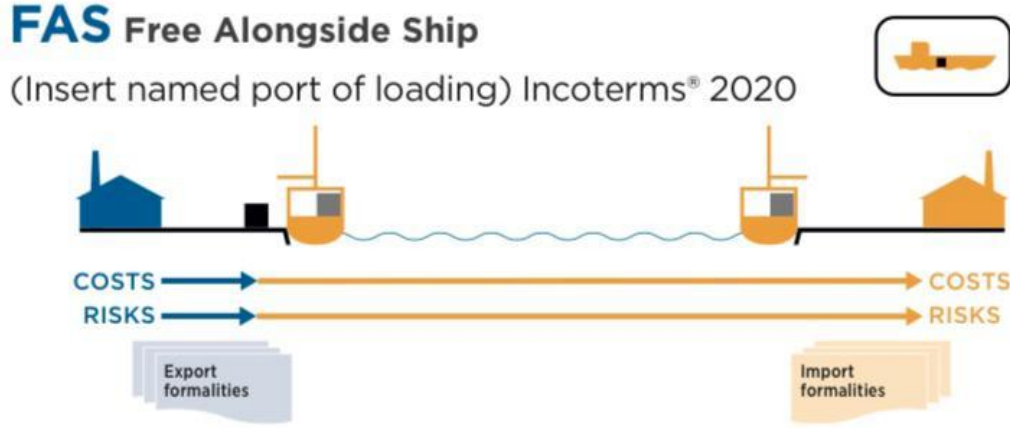
¹³⁷ Bkz. Incoterms 2020 by Ramberg

¹³⁸ Erdem, Incoterms 2010, s. 127

* Sadece deniz taşımacılığı için kullanılan terimler; FAS, FOB, CIF ve CFR.

¹³⁹ Malflıet, Incoterms 2010, s.6

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek amacıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan FAS terimi Şekil 8’de gösterilmektedir.

Şekil 8. FAS Incoterms Kılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.74

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan belirtilen noktada (limanda), belirtilen tarihte alıcı tarafından ayarlanan gemi doğrultusunda malları bırakarak, teslim sorumluluğunu yerine getirmiş olmaktadır.
 3. Hasarın geçişi: Malların gemi doğrultusunda bırakılmasına kadar hasar riski satıcıdadır.
 4. Taşıma: Satıcının taşıma sözleşmesi yapma mükellefiyeti yoktur.
 5. Sigorta: Satıcının sigorta sözleşmesi yapma mükellefiyeti yoktur.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı teslim belgesini alıcıya iletmelidir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.

8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; kontrollerini ölçüm ve tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
 9. Masraf paylaşımı: Malların gemi doğrultunda bırakılmasına kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır.
 10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır. Geminin malları alamaması durumu ortaya çıkarsa hemen alıcıya bunu bildirmelidir.
- Alıcının yükümlülükleri (B);
 1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte satıcı malları gemi doğrultusunda bıraktığında, alıcı onu almakla mükelleftir.
 3. Hasarın geçişi: Satıcının malları taşıyıcı gemi doğrultusunda bıraktığı anda hasar satıcıdan alıcıya geçmiş olur.
 4. Taşıma: Alıcının taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemesi gerekmektedir.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı teslim belgesini kabul etmesi gerekir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
 9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan masraflar haricindeki malların gemi hizasında bırakılmasından sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer.

10. İhbar: Alıcı teslim için belirlenen limanı ve geminin ismini, teslim işleminin gerçekleşeceği tarih göz önünde bulundurularak uygun zaman öncesinden satıcıya bildirmelidir.

2.1.2.2. FOB (Free On Board)

FOB terimi ‘Gemide Masrafsız Teslim’i ifade eder. Sadece deniz ve nehirlerde taşımalara ilişkin kullanılan terimlerden biridir. FAS terimine göre teslimin gemi yanında tamamlanması değil, teslimin gemi içerisinde yapılması söz konusudur. Teslimin gerçekleştiği nokta dışında diğer işlemler de alıcı ve satıcı FAS ile aynı yükümlülüklerle sahiptir.

Deniz taşımacılığı anlamında en çok kullanılan terimlerden biridir. Taşımanın deniz yolu değil de konteynır da taşınması halinde FOB yerine tüm taşımalarda kullanılan FCA teriminin kullanılması gereklidir¹⁴⁰.

Satıcının malları sözleşmede mutabık kılınan sevkiyat limanındaki belirtilen gemide düzgün şekilde yüklemesi ile malları teslim ettiği teslim şeklidir¹⁴¹. Malları gemiye yüklemesi ile birlikte mallara ilişkin tüm hasar ve masraflar alıcıya transfer olur. Malların küpeşteyi* aşarak gemiye yüklenmesiyle oluşacak sorun alıcının sorumluluğuna girmektedir. Bu düzenleme 2010 revizyonu ile getirilmiştir. daha önce hasar riski geçişi küpeşteden itibaren şeklinde iken, gemiye yüklenmesinden sonra şeklinde açık bir şekilde değiştirilmiştir.

Malların hasar riski ve masrafları, mallar gemide bulunduğu anda alıcıya geçmiş olur. Bundan sonraki masraflar ve hasar riski alıcının sorumluluğundadır¹⁴².

Bu terimde satıcı malların ihracat ülkesinin kurallarına göre gümrükleme işlemlerini tamamlar ve masraflarını üstlenir. İthalat gümrük işlemlerine ilişkin satıcının bir sorumluluğu yoktur. Alıcı ithalat gümrük işlemlerini gerçekleştirir. Bununla ilgili masrafları da alıcı karşılar¹⁴³.

İstifleme sorumluluğu satıcıya ait değildir, istiflemedeki oluşacak hasarlar alıcıya aittir. Yükleme kadar oluşacak hasarlar satıcının sorumluluğuna girer. Nakliye sözleşmesi ve masrafları alıcıya aittir¹⁴⁴.

¹⁴⁰ Incoterms, FOB terimi, <https://www.shiphub.co/Incoterms-2020-fob/> (ErişimTarihi: 09.12.2020)

¹⁴¹ Paliu, Development of the International Trade in Terms of Incoterms 2010 Rules, p. 3

* Küpeşte: Gemilerde borda kaplamalarının en üstü, güverteden yukarıda kalan bölümler, gemilerin iskele ve sancaktaki üst yüzeylerine verilen isimdir.

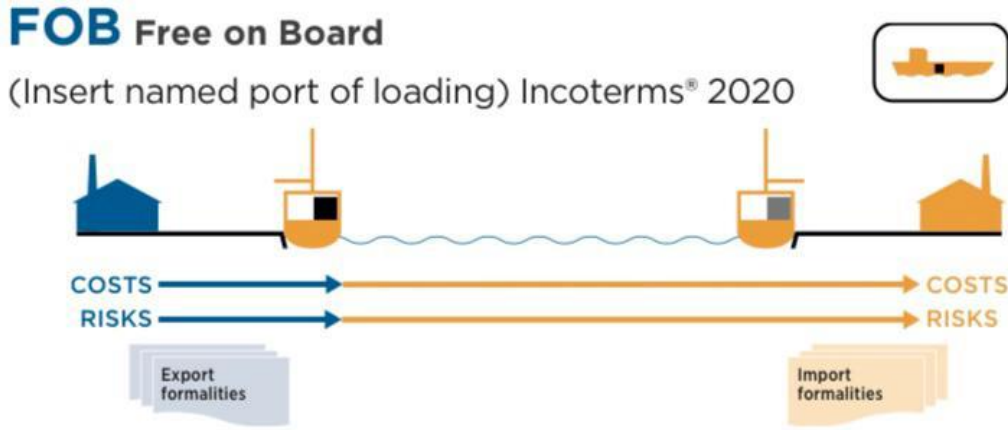
¹⁴² Erdem, Incoterms 2010, s.136,

¹⁴³ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.88

¹⁴⁴ Çalık, Incoterms 2020 ile 2010 kurallarının karşılaştırılması, s.67

Tarafların malları sigortalattırma zorunluluğu yoktur. Sigortaya dair işlemler tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek maksadıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan FOB terimi Şekil 9’da gösterilmektedir.

Şekil 9. FOB IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.81

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan belirtilen noktada (limanda), belirtilen tarihte alıcı tarafından ayarlanan gemiye malları bırakarak, teslim sorumluluğunu tamamlar.
 3. Hasarın geçişi: Malların gemiye bırakılmasına kadarki tüm hasar riski satıcının sorumluluğundadır.
 4. Taşıma: Satıcının taşıma sözleşmesi yapma mükellefiyeti yoktur. Hasar riski ve masraflar alıcıya ait olmak koşulu ile taşıma sözleşmesi için gereken belgeleri alıcıya sağlamalıdır.
 5. Sigorta: Satıcının sigorta sözleşmesi yapma mükellefiyeti yoktur. Hasar riski ve masraflar alıcıya ait olmak koşulu ile sigorta sözleşmesi için gereken belgeleri alıcıya sağlamalıdır.

6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı teslim belgesini alıcıya iletmelidir. Buna ilişkin masrafları da kendi karşılamalıdır.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; kontrollerini ölçüm ve tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
 9. Masraf paylaşımı: Malların gemiye bırakılmasına kadarki tüm masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıca teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır.
 10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır. Geminin malları alamaması durumu ortaya çıkarsa hemen alıcıya bunu bildirmelidir.
- Alıcının yükümlülükleri (B);
 1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte satıcı malları gemiye bıraktığında, alıcı onu almakla mükelleftir.
 3. Hasarın geçişi: Satıcının malları taşıyıcı gemiye bıraktığı anda hasar satıcıdan alıcıya geçmiş olur. Eğer alıcı gemi adını ve liman bilgilerini yeti kadar önceden bildirmezse, bununla ilgili tüm hasar alıcı tarafından karşılanır.
 4. Taşıma: Alıcının taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemesi gerekmektedir.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı teslim belgesini kabul etmesi gerekir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat

ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.

8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan belgelerin masrafları haricindeki malların gemiye bırakılmasından sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer. Sözleşmede kararlaştırılmış aksi bir durum olmadıkça, boşaltma transit geçişe ilişkin tüm masraflar alıcının sorumluluğundadır.
10. İhbar: Alıcı teslim için belirlenen limanı ve geminin ismini, teslim işleminin gerçekleşeceği tarih göz önünde bulundurularak uygun zaman öncesinden satıcıya bildirmelidir.

2.1.2.3. CFR (Cost and Freight)

CFR, deniz ve nehir taşımacılığında kullanılan bir teslim şeklidir. “Navlun ve Masraflar Ödenmiş Teslim” i ifade eder. Bu teslim şeklinde isminden de anlaşılacağı üzere navlun ve masrafları ödenmesi anlamında teslim söz konusudur.

Satıcı malları gemide teslim etmesi ile birlikte mallara ilişkin hasar riski alıcıya geçer. Ancak malların varış noktasına sevk için yapılacak taşıma sözleşmesi ve navlun bedeli satıcının sorumluluğundadır. Buradan çıkaracağımız sonuca göre; taşıma masrafları satıcıya aittir ama hasar riskleri ise alıcıya aittir¹⁴⁵.

Satıcı malların mutabık kılınan varış noktasına ulaşması için taşıma sözleşmesini yapar ve navlun masraflarını karşılar ancak hasar riskini üstlenmez. Malların gemide düzgün şekilde yerleştirilmesi ile hasar riski alıcıya devrolur.

Hasar riski geçişi ve masraf geçişi aynı noktada gerçekleşmemektedir, devir noktaları birbirinden farklıdır. İki kritik nokta söz konusudur¹⁴⁶. Hasar riski gemide, masrafların devri ise varış limanında gerçekleşir. Bu durum daha önce açıkladığımız tüm taşıma şekillerinde kullanılabilen CPT terimi ile benzerlik teşkil eder. Buna göre malların terminalde tesliminin gerçekleşmesi gerektiği durumlarda CPT kullanılması gereklidir¹⁴⁷.

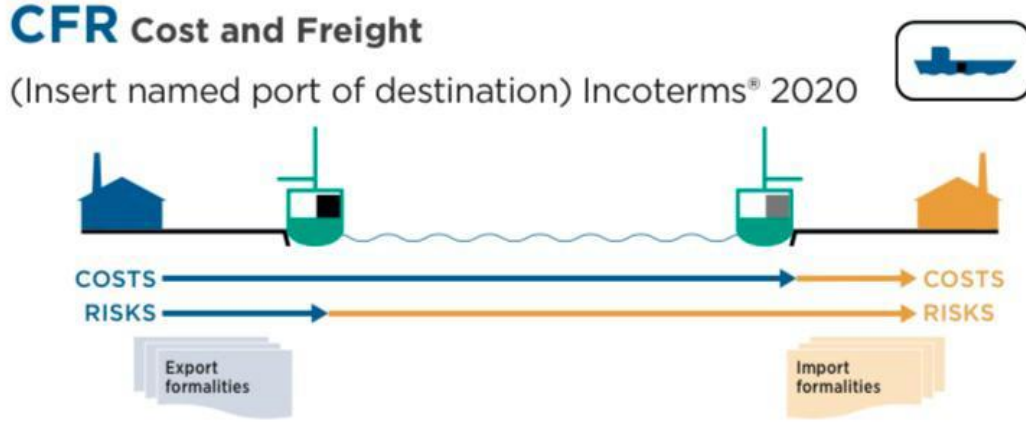
Tarafların malları sigortalattırma zorunluluğu yoktur. Sigortaya dair işlemler tarafların karşılıklı anlaşmasına bırakılmıştır.

¹⁴⁵Paliu, Development of the International Trade in Terms of Incoterms 2010 Rules, p. 3

¹⁴⁶Malfliet, Incoterms 2010, p.6

¹⁴⁷ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.69

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek maksadıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan CFR terimi Şekil 10’da gösterilmektedir.

Şekil 10. CFR IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.88

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan belirtilen limanda, belirtilen tarihte alıcı tarafından ayarlanan gemiye malları bırakarak, teslim sorumluluğunu tamamlar.
 3. Hasarın geçişi: Malların gemiye bırakılmasına kadarki tüm hasar riski satıcının sorumluluğundadır.
 4. Taşıma: Satıcı malların varış limanına ulaşması için masraflarını kendisi karşılayarak taşıyıcı gemi ile taşıma sözleşmesi düzenleyip, imzalamalıdır.
 5. Sigorta: Satıcının sigorta sözleşmesi yapma mükellefiyeti yoktur. Hasar riski ve masraflar alıcıya ait olmak koşulu ile sigorta sözleşmesi için gereken belgeleri alıcıya sağlamalıdır.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı teslim belgesini ve taşıma belgesini alıcıya iletmelidir. Buna ilişkin masrafları da satıcının kendisi karşılamalıdır.

7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; kontrollerini ölçüm ve tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
 9. Masraf paylaşımı: Malların gemiye bırakılmasına kadarki tüm masraflarını, taşıma masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıcı teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır.
 10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır. Geminin malları alamaması durumu ortaya çıkarsa hemen alıcıya bunu bildirmelidir.
- Alıcının yükümlülükleri (B);
 1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte satıcı malları gemiye bıraktığında, alıcı onu almakla mükelleftir.
 3. Hasarın geçişi: Satıcının malları taşıyıcı gemiye bıraktığı anda hasar satıcıdan alıcıya geçmiş olur. Eğer alıcı gemi adını ve liman bilgilerini yeti kadar önceden bildirmezse, bununla ilgili tüm hasar alıcı tarafından karşılanır.
 4. Taşıma: Alıcının taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğü bulunmamaktadır.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Satıcı isterse, sigortaya ilişkin belgeleri temin etmede satıcıya yardımcı olmalıdır.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı teslim belgesini kabul etmesi gerekir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.

8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.
9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan belgelerin masrafları haricindeki malların gemiye bırakılmasından sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer. Sözleşmede kararlaştırılmış aksi bir durum olmadıkça, boşaltma transit geçişe ilişkin tüm masraflar alıcının sorumluluğundadır.
10. İhbar: Alıcı teslim için belirlenen limanı ve geminin ismini, teslim işleminin gerçekleşeceği tarih göz önünde bulundurularak uygun zaman öncesinden satıcıya bildirmelidir.

2.1.2.4. CIF (Cost, Insurance, Freight)

Incoterms 2020 kılavuzunda düzenlenen son terim CIF'tir. Bu terim sadece deniz ve nehir taşımacılığında kullanılmaktadır. "Masraflar, Sigorta ve Navlun Ödenmiş Teslim" şeklinde ifade edilir. CIF'ın en ayırt edici özelliği isminde de belirtilen satıcının malı sigorta ettirme yükümlülüğüdür. Bu özelliği ile CFR ile ayırım oluşturmaktadır. Onun haricinde taraflar açısından CFR ile aynı yükümlülükleri içermektedir¹⁴⁸.

Deniz ve iç su taşımaları için düzenlenen teslim şekilleri içerisinde sigorta yaptırma yükümlülüğü olan tek terim CIF terimidir. Ayrıca 2020 kılavuzundaki tüm teslim şekillerine bakıldığında sigorta yükümlülüğünü belirten sadece iki terim bunlar; CIF ve CIP terimleridir. Diğer terimlerde sigorta yaptırma yükümlülüğünün kimde olduğu ifade edilmemiş ve taraflara bırakılmıştır.

Konteynır ile taşımanın gerçekleştirilebileceği malların taşınmasını CIF teslim şekli yerine CIP teslim şekli kullanılmalıdır.

CIF terimi, satıcının malları gemide düzgün şekilde yüklemesi ile teslim etmesiyle teslim sorumluluğunu gerçekleştirdiği taşıma şeklidir¹⁴⁹. Malların gemiye düzgün şekilde yüklenmesi ile hasar riski, sigorta primleri ve navlun haricindeki masraflar alıcıya transfer olur¹⁵⁰.

Satıcının satış sözleşmesinde kararlaştırılan varış limanına malların ulaştırılabilmesi için taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi yapma ve navlun giderlerini karşılama sorumluluğu vardır. Satıcı taşıma firması ile anlaşma yaparak gemi temini sağlar.

¹⁴⁸ Doğan, Incoterms 2000, s. 344

¹⁴⁹ Paliu, Development of the International Trade in Terms of Incoterms 2010 Rules, p. 3

¹⁵⁰ Erdem, Incoterms 2010, s.223

Uygulamada teslim şekli sözleşmede belirtilirken terimin yanına yazılan isim teslim noktasını değil, varış noktasını ifade etmektedir. Yani navlun masraflarının hangi noktaya kadar yapıldığını ifade etmiş olur.

Satıcının taşıma sözleşmesi dışındaki bir diğer yükümlülüğü sigorta sözleşmesi yapmasıdır. Gemiye yüklenen mallar uygun şekilde taşıma sırasında oluşabilecek hasar riskine karşılık deniz nakliye sigortası ile primlerin ödenmesi satıcıya ait olacak şekilde satıcı tarafından sigortalanmaktadır. Bu sigorta incoterms 2020' ye göre aksi bir düzenleme yapılmadıkça kapsamı dar olan klot C' ye göre yapılmalıdır¹⁵¹.

Incoterms 2010'da CIF teriminde, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, sigorta poliçeleri asgari seviyede teminatla hazırlanmaktaydı. Incoterms 2020 revizyonunda CIP ve CIF için sigorta kapsamında değişime gidildi ancak CIF için geçerli olan Klot C'nin devamına yani kapsamı dar sigorta seviyesinde sigorta yapılacağına karar verildi¹⁵².

Klot (C) istisnalar hariç sigorta edilen malın yangın veya patlamaya, geminin karaya oturması, batması veya alabora olması, kara taşıtının devrilmesi veya raydan çıkması, deniz veya kara taşıtının sudaki başka bir nesne ile çatışması ve tehlike limanında yükün makul olarak boşaltılması durumlarında makul olarak affedilebilen ziya veya hasar ile sigortalı malın müşterek avarya fedakarlığı ve denize mal atılması nedeniyle uğradığı ziya ve hasarı kapsar. Bahsi geçen istisnalar; sigortalının kasten gerçekleştirdiği fiile yüklenebilen hasar veya masraf, sigorta edilen malın olağan ağırlık veya hacminde azalması, malın gizli ayıbı veya özelliğinin sebep olduğu hasar veya masraf, denize elverişsizlik ve yüke uygunsuzluk, savaş, grevdir¹⁵³.

CIF teriminde boşaltma işlemini yapma yükümlülüğü satıcı da değildir. Ancak boşaltma işlemini yapması halinde de bunun masraflarını alıcıdan tazmin edememektedir¹⁵⁴.

Incoterms kılavuzunda her terim için anlaşılabilirliği arttırabilmek maksadıyla, hangi taşımalarda kullanılabileceğini, alıcı ve satıcının yükümlülüklerini gösteren görsele yer verilir. Kılavuzda bulunan CIF terimi Şekil 11'de gösterilmektedir.

¹⁵¹ bkz. INCOTERMS 2020 by RAMBERG

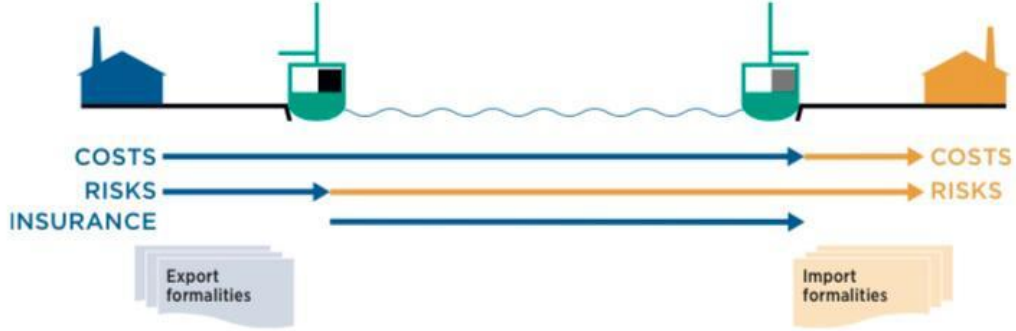
¹⁵² Dağdemir, The Relationship Between Payment And Delivery Terms Used In Foreign Trade, s.85

¹⁵³ Enstitü Tük Klotları, bkz. <https://www.tsb.org.tr/enstitu-yuk-klotlari-c.aspx?pageID=580>

¹⁵⁴ Gürgeç, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.96

CIF Cost, Insurance and Freight

(Insert named port of destination) Incoterms® 2020

Şekil 11. CIF IncotermsKılavuzdaki Şekli

Kaynak: ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris, s.95

- Satıcının yükümlülükleri (A);
 1. Genel borçlar: Satıcının sözleşmede belirtilen malları ve gerekli belgeleri sözleşmeye uygun şekilde hazırlaması gerekir. Hazırlanacak belgeler anlaşılması halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Teslim: Satıcı sözleşmede kararlaştırılmış olan belirtilen noktada, belirtilen tarihte alıcı tarafından ayarlanan gemi doğrultusunda malları bırakarak, teslim sorumluluğunu yerine getirmiş olmaktadır.
 3. Hasarın geçişi: Malların gemi doğrultusunda bırakılmasına kadar hasar riski satıcıdadır.
 4. Taşıma: Satıcı, malların satış sözleşmesinde kararlaştırılan limana varması için, taşıyıcı firma ile taşıma sözleşmesi düzenleme yükümlülüğüne haizdir. Bununla ilgili masraf ve güvenlik gereklilikleri de satıcının yükümlülükleri kapsamındadır.
 5. Sigorta: Satıcı malların hasar riskine karşılık, sınırlı kapsamlı sigorta olan (C) klotu sigorta sözleşmesi yapmalıdır. Yapılan sigorta sonrasında mala gelecek sigorta kapsamındaki zarar halinde sigorta şirketinden tazmin edebilmelidir. Alıcı yapılan sigorta dışında ek sigorta istemi halinde, masraflarını kendi karşılayarak, satıcı ek sigorta için belgeleri alıcıya temin eder. Satıcı sigorta poliçesini alıcıya bildirme durumundadır.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Satıcı taşıma belgesini alıcıya iletmelidir.

7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: İhracata ilişkin izinleri almak, ihracat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir. İthalata ilişkin işlemler için gerekli bilgileri alıcıya vermeli yardımda bulunmalıdır.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Malları sözleşme şartlarına uygun olarak masrafları kendine ait olmak kaydıyla hazırlamalı; kontrollerini ölçüm ve tartım işlemlerini yapıp malları ambalajlamalı ve işaretlemelidir.
 9. Masraf paylaşımı: Malların gemi doğrultunda bırakılmasına kadarki tüm masraflarını, navlun masraflarını, ihracat masraflarını satıcı karşılamalıdır. Ayrıcı teslim belgesini ve alıcıya sağladığı diğer belgelerinde masrafını karşılamalıdır.
 10. İhbar: Alıcının malları teslim alabilmesi için gerekli bildirimleri alıcıya yapmalıdır.
- Alıcının yükümlülükleri (B);
 1. Genel borçlar: Alıcı sözleşmede belirtilen mal bedelini satıcıya ödemekle mükelleftir. Alıcı hazırlayacağı belgeleri aralarında anlaşmaları halinde basılı ya da elektronik olarak hazırlayabilmektedir.
 2. Tesellüm: Kararlaştırılan tarihte satıcı malları gemiye bıraktığında, alıcı onu almakla mükelleftir.
 3. Hasarın geçişi: Satıcının malları taşıyıcı gemiye bıraktığı anda hasar satıcıdan alıcıya geçmiş olur.
 4. Taşıma: Alıcının taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi düzenlemesi gerekmektedir.
 5. Sigorta: Sigorta sözleşmesi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Alıcı ek sigorta talebinde bulunursa bununla ilgili belgeleri satıcıya iletmelidir.
 6. Teslim/Taşıma belgesi: Alıcı, satıcının kendisine sağladığı taşıma belgesini kabul etmesi gerekir.
 7. İhracat/İthalat için gereken gümrük işlemleri: Satıcının istemesi halinde, masraflar satının yükümlülüğünde olmak kaydıyla, ihracata ilişkin belgelere ulaşabilmesine yardımcı olması gerekir. İthalata ilişkin izinleri almak, ithalat ülkesinin gerektirdiği işlemleri yapmak ve bunlara ait masrafları karşılamakla mükelleftir.
 8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme: Kontrol, ambalajlama ve işaretleme yükümlülüğü yoktur.

9. Masraf paylaşımı: Satıcının yükümlülüğünde olan masraflar haricindeki malların gemiye bırakılmasından sonraki tüm masraflar alıcının yükümlülüğüne girer. Boşaltma masrafı, ek sigorta talebi olmuşsa, ek sigorta bedelini alıcı karşılar.
10. İhbar: Alıcı teslim için belirlenen limanı ve geminin ismini, teslim işleminin gerçekleşeceği tarih göz önünde bulundurularak uygun zaman öncesinden satıcıya bildirmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

INCOTERMS 2020’NİN INCOTERMS 2010 İLE FARKLARI

3.1. Incoterms 2020 Revizyonunun Nedenleri

Incoterms gelişen ticaretin etkisi ve kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda ICC tarafından belirli aralıklarla gözden geçirilerek revizyona tabi tutulur. Incoterms 1980 versiyonundan sonra her 10 yılda bir revizyon gerçekleşmiştir. Bunun en önemli nedenleri dünyanın gelişimi ve ilerleyişi ile birlikte ticari fonksiyonlarda getirilen yenilikleri takip etmek, bu yeniliklerle ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılamak ve incoterms kullanıcılarının önceki versiyon da yaşadıkları sorunları en aza indirebilmektir¹⁵⁵.

Ticari faaliyetlerde gelişim ve değişim teknolojin ilerlemesi ile daha fazla artış kazanmaktadır. Ancak incoterms revizyonun gerçekleşmesinin ana nedeni olarak gelişen ticari faaliyetleri karşılamak demek doğru olmaz. 10 yılda düzenli olarak yapılan bu revizyonların asıl amacı daha önceki incoterms kullanıcıların yorumları dikkati alınarak metnin anlaşılabilirliğini arttırıp, kullanım kolaylığını sağlamaktır diyebiliriz. Bunun için kılavuzun anlatımında, kaleme alınışında düzenlemeler yapılmaktadır¹⁵⁶.

Incoterms 2020 versiyonunda getirilen yeniliklere bakıldığında; bu revizyondaki en çok üzerinde durulan konu kılavuzda anlatımı basitleştirmek ve anlaşılabilirliği arttırmak olmuştur. Kullanıcının aradığı içeriği daha kolay ve basit şekilde ulaşabilmesi hedeflenmiştir. Yanlı anlaşılmaya sebep olacak kelimeler kaldırılıp, yerine daha anlaşılır sade anlatımlara yer verilmiştir. bu düzenlemelere bakıldığında asıl amacın incoterms kullanıcılarının en doğru incoterms kuralını seçebilmesine yardımcı olmanın hedeflendiğini söylemek mümkündür. Bunun için özellikle “Giriş” kısmına daha fazla önem verilmiştir. Tüm değişikliklere bakıldığında bu değişikliklerin ihracat ve ithalat gerçekleştirilmesine kolaylık sağladığı açıkça görülür.

Şekli anlamda yapılan değişiklikler dışında maddi anlamda da birçok değişiklik göze çarpmaktadır. Ancak maddi değişiklikler incoterms 2010 da yapılan revizyon kadar fazla değildir.

¹⁵⁵ Ağaoğlu, Cahit, Incoterms 2020 Public and Private International Law Bulletin, INCOTERMS 2020 Beykent Üniversitesi Yayınevi, 2020, s. 12 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ppil/issue/56082/840334>

¹⁵⁶ Erdem, Incoterms 2010, s. 821

Incoterms 2020 de hedeflenen, güncel ticari faaliyetleri takip etme ve kullanıcılar için daha doğru incoterms kuralı seçimi için kılavuzun anlaşılır ve işlevsel hale getirilip, kullanıcı dostu bir versiyon ortaya koymaktır. Milletlerarası Ticaret Odası incoterms kullanıcılarının doğru incoterms terimini karar verememelerinin sonucunda yanlış tercih ettikleri incoterms teriminin kendi işletmelerine zarar verebileceğini kabul etmişlerdir ve bu zararın oluşmaması için kullanıcıların en doğru incoterms kuralını seçmelerine yardımcı olmaya çalışmaktadırlar¹⁵⁷. Bu amaca ulaşabilmek kullanıcılara yardımcı olabilmek adına, MTO incoterms kullanıcıları tarafından yapılan yorumları ve geri bildirimleri dikkate alarak düzenlemeler gerçekleştirmiştir.

Incoterms kullanıcıları, Incoterms terimlerinin içeriklerini tam olarak bilmedikleri için, iradeleri ile orantılı olan bir tercih yapamamaktadırlar. Bu da yaşanan sorunların başında gelir. Sözleşmenin tarafları Incotermsi kararlaştırdıktan sonra eklemeler yaparak kendilerine uygun hale getirebilirler. Bunu yapabilmeleri için sözleşmede açık bir şekilde bu eklemeyi belirtmeleri gerekmektedir. Bu duruma ilişkin, Incoterms 2020 giriş kısmında varyantlara ilişkin bilgilere yer vermiştir.

3.2. Incoterms 2020 Revizyonunun Amacı

Bu düzenlemedeki temel amaç, Incotermsin kullanıcılar için daha anlaşılır ve basit bir kullanım ortaya çıkarmak. Bununla birlikte Milletlerarası ticari faaliyetlerde artış sağlamak diyebilmekteyiz. Incoterms kurallarının ortaya çıkışı ile revize edilmeleri temelde aynı amacı içermektedir. 2020 de yapılan değişikliklerin hem yapısal hem de içeriksel olarak yapılmasında, kullanıcıları ihtiyaçlarına karşılamak hedeflenmektedir. Bu yönde revizyonlar yapılmaya çalışılmıştır¹⁵⁸.

Daha önce yapılan revizyonlar incelendiği zaman, bu revizyonda eski revizyonlardan farklı olarak daha açıklayıcı bir anlatım hedeflenmekte, görsel grafik ve tablolar ile kullanıcılar için anlaşılabilirlik ön planda tutulmaktadır. Kullanıcılar aradıkları bilgiye pratik şekilde ulaşabilmektedir¹⁵⁹.

¹⁵⁷ Ağaoğlu, Incoterms 2020, s.12

¹⁵⁸ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.49

¹⁵⁹ Erdem, Ercüment, Milletlerarası Ticari Terimler Yenilendi: INCOTERMS 2020, 2019, <http://www.erdemerdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/milletlerarasi-ticari-terimler-yenilendi-incoterms-2020/#:~:text=Incoterms%C2%AE%202020%20revizyonunun%20temel,dostu%20ve%20pratik%20hale%20getirmektedir> (Erişim Tarihi: 05.01.2021)

3.3. Incoterms 2020' yi Incoterms 2010 dan Ayıran Özellikler

Incoterms kullanırken yaşanan yanlış anlaşılmalara, aksaklıklara sebebiyet veren durumlarda düzenlemeye gidilmektedir. Incoterms 2020, Incoterms'in 1 Ocak 2020 ile yürürlüğe giren en yeni versiyonudur. 1 Ocak 2020'de veya daha sonra düzenlenen sözleşmelerde, sözleşmede aksi belirtilmedikçe incoterms 2020 geçerli olacaktır¹⁶⁰. Şunu belirtmekte fayda var, yeni bir incoterms versiyonunun yürürlüğe girmesi daha önceki incoterms versiyonlarının kullanılmasında engel teşkil etmemektedir. Taraflar sözleşmede hangi incoterms versiyonunu kullanmak istediklerini belirtmelidirler. Bu şekilde taraflar kendi iradeleri doğrultusunda aralarında düzenledikleri satış sözleşmesine en uygun olan incoterms versiyonunu seçebilmektedir.

Incoterms 2020'yi Incoterms 2010'dan ayıran temel farklılıklar bu bölümün ana konusunu oluşturmaktadır. Son revizyon ile hem içerikte hem de kılavuzda şekli düzenlemelerde değişiklikler olmuştur.

3.3.1. Kılavuzdaki Terimler

Incoterms 2010'da da 11 terime yer verilirken, Incoterms 2020'de de 11 terime yer verilmektedir. Terim sayısında bir değişim yapılmamıştır. Kılavuzdaki terim sayısı sabit tutulmaktadır. Ayrıca Incoterms 2010 da getirilen tüm taşıma türlerinde kullanılan terimler ve sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan terimler şeklinde yapılan gruplandırma yeni versiyon olan Incoterms 2020 de de geçerliliğini korumaktadır¹⁶¹. Tüm taşıma türlerinde kullanılan terimler EXW, FCA, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP, deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan terimler ise FAS, FOB, CFR, CIF olarak belirtilmektedir.

Incoterms 2010 ile 2020 kılavuzundaki terimler Tablo 1'de gösterilmektedir. Bu tablo incelendiğinde teslim şekillerinde ilk göze çarpan değişiklik D grubu olarak nitelendirilen terimlerden Incoterms 2010 da yer verilen DAT teriminin kaldırılması ve Incoterms 2020 kılavunda DPU terimine yer verilmesidir¹⁶².

¹⁶⁰Lowe, David, ICC Incoterms® 2020 Has Arrived - Key Changes And How To Prepare For The Rules Coming Into Force 12 2019, (<https://www.mondaq.com/uk/international-trade-investment/844826/icc-Incoterms-2020-has-arrived--key-changes-and-how-to-prepare-for-the-rules-coming-into-force>) (Erişim Tarihi: 22.11.2020)

¹⁶¹ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.51

¹⁶² Shiphub, Incoterms 2020, <https://www.shiphub.co/incoterms-2020/> (erişim: 09.01.2021)

Tablo 1. Incoterms 2010 ile incoterms 2020 kılavuzundaki teslim şekilleri

İNCOTERMS 2010	İNCOTERMS 2020
EXW	EXW
FCA	FCA
CPT	CPT
CIP	CIP
DAP	DAP
DAT	DPU
DDP	DDP
FAS	FAS
FOB	FOB
CFR	CFR
CIF	CIF

DAT teriminin açılımı “delivered at terminal” yani “terminalde teslim” i ifade ediyordu. DAT teriminde satıcı malları varış noktasında (terminalde) araçtan boşaltmış şekilde alıcıya teslim ederek teslim sorumluluğunu tamamlıyor. Burada ifade edilen terminal ile sadece terminal değil; rıhtım, depo, konteyner sahası ya da yol, demiryolu ya da hava kargo istasyonu gibi teslimin boşaltma işleminin yapılabileceği teslime uygun herhangi bir noktayı belirtmekteydi. İsminde belirtilen terminal kelimesi uygulamada kullanıcıları yanılgıya düşürüyor ve bu teslim şeklinin sadece terminalde kullanılacağı yanılgısı yaşanıyordu.

Incoterms 2020 ile uygulamada genellikle yaşanan bu karmaşıklığın kaldırılması amaçlandı. Bunun üzerine terimde ifade edilen “terminal” kelimesi kaldırılarak daha geniş kapsamlı bir ifade kullanılması daha uygun görülmüştür. Yapılan revizyon ile yerine “delivered at place unloaded” yani “belirlenen yerde boşaltılmış olarak teslim” ifadesi getirildi. Bu değişim ile teslimin sadece terminal de yapılacağı yanılgısı kaldırılmış ve teslimin herhangi bir noktada yapılabileceği algısı oluşturulmuştur. Ancak dikkat edilmesi gereken husus bu nokta terminal olmasa bile teslimi yapılacak olan malların boşaltımına müsait olan bir nokta olmalıdır.

Terimin içeriğinde hiçbir değişiklik yapılmadan DAT teriminde satıcı ve alıcı açısından ifade edilen aynı yükümlülöklere yer verildi. Sadece DAT terimi yerine DPU terimi ifadesi yer aldı¹⁶³.

3.3.2. Terimlerin İeriğinde Yapılan Değişiklikler

Satış sözleşmesinin tarafları olan Incoterms kullanıcıları, sözleşmelerine en uygun olan Incoterms kuralını seçebilmeleri için terimlerin içeriklerinde de değişime gidilmiştir. Incoterms 2010 kurallarını kullanan kullanıcıların, terimleri kullanırken yaşadıkları sorunlar, eksikler ve ihtiyaçlar doğrultusunda bunları karşılayabilmek adına içerikte düzenlemeler yapılmıştır¹⁶⁴. İçerikte yapılan değişiklikleri kısaca belirtmek gerekirse;

- FCA teriminde on-board konşimento düzenlemesi
- CIF ve CIP terimlerinin sigorta kapsamlarında değişim
- FCA, DAP, DPU ve DDP Terimlerinde taşımanın satıcının veya alıcının kendi aracı ile yapılması
- Güvenliğe ilişkin gereklilikler, olarak sıralanabilmektedir.

3.3.2.1. FCA Teriminde On-board Konşimento Düzenlemesi

FCA teslim şekli çoklu taşımalarda ve tüm taşıma çeşitlerinde kullanabilmektedir. Hem denizyolu taşımacılığı hem de karayolu taşımacılığında kullanılır.

Satıcı, malları kendi işyeri veya belirlenen teslim noktasında belirlenen tarihte alıcının belirlemiş olduğu taşıyıcıya teslim eder. Taşıyıcı malları teslim aldığına dair bir taşıma belgesi teslim eder¹⁶⁵.

Satıcı genellikle ödemeyi akreditifle güvence altına almak ister¹⁶⁶. Akreditifli ödemeler uluslararası satım sözleşmelerinde sıkça karşılaşılan bir ödeme türüdür. Akreditifli ödemeler için bir nevi teminat olduğu söylenebilmektedir¹⁶⁷. Ödemenin akreditifli yapıldığı durumlarda bankalar ihracatçıdan bir yükleme konşimentosu talep eder ve bu konşimentoda yazılı olanlardan sorumlu tutar. Konşimento ticari işleme ilişkin tüm bilgileri içermektedir¹⁶⁸.

¹⁶³ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 63

¹⁶⁴ Gürge, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s. 55

¹⁶⁵ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 58

¹⁶⁶ Lowe, Incoterms 2020, p. 12.

¹⁶⁷ Reisoğlu, Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Akreditif, s.19

¹⁶⁸ Gümrükleme, Konşimento nedir? , 12 Ağustos 2010, [https://www.gumruklem.com.tr/gumruklem-terimleri-sozlugu/konsimento-nedir/\(erişim: 15.12.2020\)](https://www.gumruklem.com.tr/gumruklem-terimleri-sozlugu/konsimento-nedir/(erişim: 15.12.2020))

Malların taşıyıcıya teslimi yükleme yapılmadan önce liman girişinde gerçekleşir. Yani satıcının taşıyıcı ile olan ilişkisi malların teslimi ile sona erer ve buna rağmen sorumlu olmadığı konşimentoya ilişkin tüm risklerden satıcı mesul olur. Bu durumda taşıyıcıdan teslimden sonra yüklemeye dair konşimento almakta sorun oluşabilir¹⁶⁹. Incoterms 2010 da bu konu ile ilgili herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Incoterms 2020 ile bu duruma çözüm oluşturmak hedeflenmiştir. Yapılan revizyon ile daha önce konşimentonun teslimi nakliyecinin sorumluluğundayken incoterms 2020 de, incoterms 2010’ dan farklı olarak; satıcıya on-board konşimento verilmesi sağlanmıştır. Bu düzenleme FCA teriminin A6/B6 maddelerinde belirtilmiştir¹⁷⁰.

Taşıma sözleşmesi yapmak alıcının yükümlülüğündedir. Alıcı, taşımaya dair hasar riski kendi üzerinde olarak; sözleşme yaptığı taşıyıcıya, satıcıya yüklemeye ilişkin konşimento teslim edeceğini sözleşme de belirterek talimat verebilmektedir. Artık tarafların yükleme konşimento verilmesi konusunda bir karar vermeleri halinde FCA teriminin A6/B6 maddeleri bu duruma olanak sağlar¹⁷¹.

3.3.2.2. CIF ve CIP Terimlerinin Sigorta Kapsamında Değişim

CIP teslim şekli, satıcının malları taşıyıcıya teslimi ile teslim yükümlülüğünü yerine getirdiği ve sözleşmede belirtilen varış noktasına kadarki taşıma ve sigorta yükümlülüğünün satıcıya ait olduğu teslim şeklidir. CIF teslim şekli ise; CIP teslim şekli ile aynı içeriklere sahiptir. CIF sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılması açısından farka sahiptir¹⁷².

Incoterms 2010 kurallarında; A3/B3 maddesinde sigortaya ilişkin sorumluluğun kimde olduğu düzenlenmektedir. Bu maddede CIP ve CIF teslim şekillerinde belirtilen sigorta, masraf satıcıya ait olmak üzere standart minimum garantiye sahip olan Enstitü Kargo Kuralları (LMA/IUA) C klotu veya benzer klotlarda aynı kapsamda bir yük sigortasıydı¹⁷³. Taraflar sözleşmede kendi istekleri doğrultusunda daha geniş kapsamlı bir sigorta kararlaştırabilirler.

Enstitü Kargo Kuralları C klotu, istisnalar hariç sigorta edilen malın yangın veya patlamaya, geminin karaya oturması, batması veya alabora olması, kara taşıtının devrilmesi

¹⁶⁹ Incoterms 2020 Teslim Şekilleri, <https://www.ihracat.co/2019/12/icc-Incoterms-2020-teslim-sekilleri.html> (erişim: 14.12.2020)

¹⁷⁰ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s. 55

¹⁷¹ bkz. INCOTERMS 2020 By RAMBERG

¹⁷² Hamşioğlu, Işınsoy, INCOTERMS 2010 Çerçevesinde CIF satışta Tarafların Yükümlülükleri, (Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi), 2020, s. 51

¹⁷³ Erdem, Incoterms 2010, s. 226

veya raydan çıkması, deniz veya kara taşıtının sudaki başka bir nesne ile çatışması ve tehlike limanında yükün makul olarak boşaltılması durumlarında makul olarak affedilebilen ziya veya hasar ile sigortalı malın müşterek avarya fedakarlığı ve denize mal atılması nedeniyle uğradığı ziya ve hasarı kapsar. Bahsi geçen istisnalar; sigortalının kasten gerçekleştirdiği fiile yüklenebilen hasar veya masraf, sigorta edilen malın olağan ağırlık veya hacminde azalması, malın gizli ayıbı veya özelliğinin sebep olduğu hasar veya masraf, denize elverişsizlik ve yüke uygunsuzluk, savaş, grevdir¹⁷⁴.

CIF ve CIP teslim şeklini kullanan kullanıcıların özellikle üretilen malların taşınmasında genellikle geniş kapsamlı sigorta olan Enstitü Kargo Kuralları A klotunu tercih ettikleri tespit edilmiştir. Incoterms 2020 revizyonunda da bu durumla ilgili olarak bir düzenlemeye gidilmesi kararlaştırılmıştır. Sigorta kapsamının genişletilmesi satıcı açısından masraf artışı oluşturmaktadır. Emtia ticareti ile uğraşan tüccarlar geçerli olan Enstitü Kargo Kuralları C klotunun alışıldığına ve değişiklik durumunda emtia ticaretinin masraflara duyarlı olduğunu belirterek böyle bir değişim yapılmaması gerektiğini savunmuşlardır. Tüm öneriler ve fikir alışverişi doğrultusunda CIF ve CIP terimleri için farklı sigorta kapsamları belirlenmesi şeklinde karar verilmiştir¹⁷⁵.

Emtia ticaretinde kullanılan CIF terimi ile ilgili sigorta kapsamında değişiklik yapılmadı ve CIF için halihazırda geçerli durumda olan sigorta kapsamı taraflar arasında aksi kararlaştırılmadıkça Enstitü Kargo Kuralları C klotu şeklinde kullanılmaya devam ettirileceği belirtildi¹⁷⁶.

Genellikle üretilen malların ticaretinde kullanılan tüm taşıma şekillerinde kullanılabilen CIP terimi için eskiden dar olan sigorta kapsamı incoterms 2020 revizyonu ile genişletildi. Sözleşmede aksi kararlaştırılmadıkça en geniş kapsamlı olan “All Risk (tüm riskler)” olarak ifade edilen Enstitü Kargo Kuralları A klotu kullanılması zorunlu kılındı. Taraflar sözleşmede kendi istekleri doğrultusunda daha dar kapsamlı bir sigorta kararlaştırabilirler.

Enstitü Kargo Kuralları A klotu; istisnalar hariç sigorta edilen malın tüm riziko türleri sebebiyle oluşabilecek hasar veya ziyayı kapsamaktadır. Bu istisnalar; sigortalının kasten gerçekleştirdiği fiile yüklenebilen hasar veya masraf, sigorta edilen malın olağan ağırlık veya

¹⁷⁴ Enstitü Yük Klotları (C), bkz. <https://www.tsb.org.tr/enstitu-yuk-klozlari-c.aspx?pageID=580> (Erişim Tarihi: 04.12.2020)

¹⁷⁵ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 60

¹⁷⁶ Gürgeç, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.56

hacminde azalması, malın gizli ayıbı veya özelliğinin sebep olduğu hasar veya masraf, denize elverişsizlik ve yüke uygunsuzluk, savaş, grevdir¹⁷⁷.

Sonuç olarak ticaretteki kullanımı incelenerek CIP teriminde geniş sigorta kapsamı, CIF teriminde dar kapsamlı olan sigorta kuralları kullanılarak, iki teslim şeklindeki sigorta kapsamında farklı sigorta kapsamları kararlaştırılmış oldu. Bu değişiklik uygulamaya bakıldığı zaman yerinde yapılan bir değişim olarak görünmektedir.

3.3.2.3. FCA, DAP, DPU ve DDP Terimlerinde Taşımanın Satıcının veya Alıcının Kendi Taşıma Aracı ile Yapılması

Incoterms 2010 versiyonunda; malların satıcıdan alıcıya taşınmasında, kullanılan terime göre taşıma kimin yükümlülüğünde ise o kişinin ayarlayacağı üçüncü kişi ile yani taşıyıcı firma ile anlaşarak taşıma işleminin gerçekleştirileceği belirtiliyordu¹⁷⁸. Taşımaya ilişkin düzenlemelerde hep üçüncü kişiden bahsediliyordu. Satıcının veya alıcının taşımadan sorumlu olması halinde arada üçüncü bir kişi olmadan taşıma yapılabileceğine dair bir içerik bulunmamaktaydı¹⁷⁹.

Incoterms 2020 ile gelen değişikliklerle, alıcı veya satıcı (kullanılan terime göre taşımadan sorumlu olan taraf) üçüncü bir taşıyıcı firma olmadan kendi araçları ile malların satıcıdan alıcıya taşınmasını yapılabileceği belirtildi. Yani artık taşıma ile yükümlü olan taraf taşıyıcı firma ile anlaşma yapmaya gerek olmaksızın, kendi araçlarıyla bu taşıma işlemini gerçekleştirebilecektir. Bu durum FCA, DAP, DPU ve DDP teslim şekillerinde atıf yapılarak belirtilmiştir.

Daha önceki incoterms versiyonlarında bu durumla ilgili bir engelleyici herhangi bir düzenleme yoktu. Ancak açık bir şekilde izin verildiğine dair bir düzenleme de yoktu¹⁸⁰.

Incoterms'in en son versiyonu olan incoterms 2020 de ise FCA teriminin taşımaya ilişkin B4 maddesinde alıcıya; DAP, DPU ve DDP terimlerinin taşımaya ilişkin A4 maddelerinde satıcıya, masrafların kendisine ait olmak kaydıyla sözleşme yapması veya ayarlanması şeklinde düzenleme getirildi. Bu ifadeden taşıma ile sorumlu olan tarafın üçüncü bir kişi ile taşımayı gerçekleştirmesinin gerek olduğu gibi bir anlam çıkarılacak ifade bulunmamaktadır. Buradan anlaşılan taşıma yükümlülüğüne sahip olan tarafın üçüncü kişi

¹⁷⁷ Enstitü Yük Klotları (A), ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.tsb.org.tr/icc-a-09.aspx?pageID=588> (Erişim Tarihi: 04.12.2020)

¹⁷⁸ Lowe, Incoterms 2020, p. 12.

¹⁷⁹ Bkz. INCOTERMS 2010 By RAMBERG

¹⁸⁰ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 62

taşımayı yapmak zorunda kalmaksızın, kendine ait taşıma araçları ile de malların taşınmasını sağlayabileceğidir¹⁸¹.

Gerçekleştirilen bu düzenleme taşıma ile sorumlu olan tarafın masraflarında azalmayı sağlayacak bir durumdur. Üçüncü bir kişi ile taşımanın gerçekleştirilmesi taşıma masraflarını arttıracaktır. Ancak kendi taşıma aracı ile taşımayı gerçekleştirmesi kişinin sadece yakıt masraflarını karşılayarak üçüncü bir kişiye ücret ödeme masrafından kurtulabilecektir..

3.3.2.4. Güvenliğe İlişkin Gereksinimler

11 Eylül 2001 de New York'ta gerçekleşen terör saldırısından sonra güvenliğe ilişkin dikkat edilmesi gereken hususlara karşı önem arttı¹⁸². Bu sebeple incoterms 2010 da güvenliğe ilişkin düzenlemeler getirildi. Bu düzenlemelere A2/B2 ve A10/B10 maddelerinde değinildi.

Incoterms 2010 güvenlik gereksinimlerine ve maliyetleri ile ilgili düzenlemelere yer vermiştir. Güvenliğe ilişkin gereksinimler genellikle taşımaya ilişkin düzenlemelerdir. Örnek olarak taşımalar için kullanılan konteynerlerin zorunlu olarak taranmasını verebiliriz. Bu taşımaya ilişkin güvenlik gereksinimleri arasındadır. Bu düzenlemeler ile güvenlik gereksinimleri sağlanmaya çalışılmış ancak son dönemlerde Incoterms 2010 kılavuzunda yer verilen güvenlik gereksinimleri yeterli olmamaya başlamıştır¹⁸³.

Güvenlik gereksinimlerinin gerçekleştirilmemesi sonucunda maliyet artışı ve hasar gibi durumlara sebebiyet verir. Bu Incoterms kullanıcıları açısından Incoterms kuralları için güvensizlik duyulmasına sebebiyet verebilmektedir. ICC bunları göz önünde tutarak Incoterms 2020 kılavuzunda güvenlik gereksinimlerine ilişkin düzenlemeleri artırma yönünde bir yol izlemiştir¹⁸⁴.

Incoterms 2020'de A2/B2 ve A10/B10 maddelerin deki güvenliğe ilişkin düzenlemelere ek olarak, A4/B4 ve A7/B7 maddelerinde taşıma ve gümrük işlemlerinde güvenliğe ilişkin gereksinimleri taraflarca paylaşımı konusuna değinilmektedir. Eski kılavuza oranla daha detaylı ve açıklayıcı olarak belirtilmektedir. Ayrıca bu güvenlik gereksinimlerinin

¹⁸¹ Gürge, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.56

¹⁸² Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s.63

¹⁸³ Gürge, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.57

¹⁸⁴ Özbir, Yağız, Incoterms 2020 ile Gelen Yenilikler, 17 Kasım 2019 <http://www.yagizozbir.com/index.php/2019/11/17/incoterms2020/> (erişim: 10.01.2021)

tarafarla sağlanması durumunda oluşacak masraf paylaşımı da A9/B9 maddesinde belirtilmektedir¹⁸⁵.

3.3.3. Kılavuzdaki Şekli Değişiklikler

Incoterms kullanıcılarının sözleşmelerinde atıf yapacağı terimi daha kolay ve hızlı şekilde tercih etmesini sağlamak için kılavuzda şekli değişiklikler gerçekleşmiştir. Görsel olarak tatmin edici eklemeler ve açıklayıcı anlatımlarla kullanıcılara yardımcı olmak hedeflenmiştir. kılavuzda yapılan şekli anlamda değişiklikler;

- Incoterms 2020 kılavuzuna giriş kısmı
- Incoterms kullanıcıları için eklenen açıklayıcı notlar
- Masraf paylaşımındaki netlik ve madde sıralamasındaki yer değişikliği
- Kılavuzdaki maddelerin sıralamasında değişim
- DAP ve DPU terimlerinin arasındaki yer değişimi
- Kılavuza eklenen yatay sunum, olarak sıralanabilmektedir.

3.3.3.1. Incoterms 2020'ye Giriş

Uluslararası Ticaret Odası (ICC) tarafından yayınlanan incoterms 2020'nin başlangıç bölümünde bulunan “giriş” kısmı yeniden düzenlendi¹⁸⁶. Bu bölüm genel olarak; içerik olarak nelerin düzenlendiği ve düzenlenmediğini açıklamak, satıcı ve alıcının temel sorumlulukları, teslimat, risk konularını açıklamak, incoterms kurallarına nasıl atıf yapılacağını açıklamak, belirli bir sözleşme için uygun olan incoterms kuralının nasıl ve neye göre belirleyeceğini açıklamak, incoterms 2010 ile incoterms 2020 arasındaki büyük farklılıkları listeleyip açıklamak gibi konuları içerir. Bu kısım incoterms kurallarının bir parçası değildir. Incoterms kurallarının temelleri için yorumlama kılavuzu olarak yardımcı olması ve genel bilgi vermesi amaçlanır¹⁸⁷.

Incoterms 2020 de giriş kısmı genişletildi. Incoterms 2010 da bu kısım 5 madde ve 6 sayfadır. Incoterms 2020 de ise bu kısım genişletilerek 10 madde 15 sayfa şeklinde düzenlenmiştir. Giriş kısmında bulunan konu başlıkları;

¹⁸⁵ Bkz. INCOTERMS 2020 by RAMBERG

¹⁸⁶ Gürge, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.52

¹⁸⁷ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku s.64

- 1- Incoterms kuralları neyi düzenler
- 2- Incoterms kuralları neyi düzenlemez
- 3- Incoterms kurallarına nasıl en iyi şekilde atıfta bulunulur
- 4- Incoterms 2020 kurallarında teslim, hasar ve masraflar
- 5- Incoterms 2020 kuralları ve taşıyıcı
- 6- Satış sözleşmesine ilişkin kurallar ve bunların diğer sözleşmeler ile ilişkisi
- 7- On bir incoterms 2020 kuralı “deniz ve içsu” ve “tüm taşıma türleri”: doğru şekilde kullanım
- 8- Incoterms 2020 kurallarının sıralaması
- 9- Incoterms 2010 ve 2020 arasındaki farklar
- 10- Incoterms kurallarının varyantlarına ilişkin uyarılar, şeklindedir.

Giriş bölümü için esas üzerinde durulan konu kullanılacak olan incoterms kuralının nasıl seçileceğine ilişkin bilgilerdir. Bunun nedeni ise; incoterms kullanıcıları için en çok sorun teşkil eden kısmın uygulanacak olan incoterms kuralını doğru seçmemelerinden kaynaklı olması¹⁸⁸.

3.3.3.2. Incoterms Kullanıcılarına Açıklayıcı Notlar

Incoterms kılavuzundaki her bir terimden önceki rehber açıklama ilk kez incoterms 2010 da karşımıza çıktı. Bu notlar 11 terimin her birinin başlangıcında bulunmaktadır. Bu açıklamalara incoterms 2020’de “Kullanıcılar İçin Açıklayıcı Notlar” şeklinde düzenleme getirildi¹⁸⁹.

ICC, bu son revizyon ile açıklayıcı notları daha ayrıntılı şekilde düzenledi ve grafikleri, resimleri daha kullanışlı duruma getirdi. Her kural için ayrı ayrı kuralların başlangıcında; ne zaman kullanılması gerektiğini, riskin ne zaman transfer edildiğini, maliyetlerin taraflar arasında ne şekilde paylaştırıldığını, hangi tür sözleşmelerde kullanılıp kullanılamayacağını daha ayrıntılı şekilde açıkladı¹⁹⁰.

¹⁸⁸ Kim, Study on the Major Changes in the Incoterms 2020, s. 23

¹⁸⁹ Bkz. INCOTERMS 2020 by RAMBERG

¹⁹⁰Unimar, Incoterms 2020 ve Getirdiği Değişikler, <https://www.globelink-unimar.com/incoterms-2020-ve-getirdigi-degisiklikler> (erişim: 11.01.2021)

Daha önceki versiyon olan incoterms 2010'da bu açıklamalar kısmında sadece bir grafik ile teslim yeri gösterilirdi¹⁹¹. Incoterms 2020 de görsel öğelerin önemi dikkate alınarak daha açıklayıcı ve görsel zenginlik katmak amaçlanarak çok daha fazla grafiğe eklendi. Bu şekilde kullanıcılar için daha kullanışlı ve anlaşılır bir hal alması amaçladı.

Açıklayıcı notların temel amacı; incoterms kurallarını kullanacak kullanıcılarının hangi terimi kullanacaklarını kararlaştırırken daha doğru ve verimli şekilde karar vermelerine yardımcı olmaktadır. Ayrıca incoterms kurallarına tabi sözleşmelerde veya uyuşmazlık durumlarında danışılan kişinin yorum gerektiren kısımlarda yorumlanmasında rehberlik edip yol gösterici olması amaçlanmıştır. Onun dışında terimlerin içeriğini oluşturmaz. 11 incoterms teriminin bir parçasını oluşturmaz.

3.3.3.3. Masraf Paylaşımında Netlik ve Listedeki Önemi

Incoterms 2010 kılavunda satıcının ve alıcının masrafları, ilişkili olduğu konu başlıklarının altında düzenlenirdi. Örneğin taşıma sözleşmesi yapmak ve buna ilişkin masrafları kimin üstleneceği taşıma maddesinde düzenlenmektedir. A6/B6 da masraf paylaşımına ilişkin bir madde bulunmaktaydı. Ancak bu madde de masraf paylaşımı konusu A6/B6 genel olarak bilgilendirme şeklinde verilirdi¹⁹².

Kullanıcılar, Incoterms kurallarındaki terimlerden sözleşmelerine uygun olanı seçmeye çalışırken masraf dağılımına da bakarak hareket ederler. Tarafların mutabık kaldıkları terime karar verirken kimin ne kadar masraf üstleneceğini baştan bilmek ve tercihlerini bunu dikkate alarak yapmak isterler. Incoterms 2010 kılavuzunda tarafların yüklenecekleri tüm masraflar tek bir maddede toparlanmadığı için, kullanıcılar eksik hesaplamalar yapabilmektedir.

Incoterms 2020 kılavuzunda ise bu duruma kullanıcılar açısından bir netlik getirecek şekilde düzenleme getirildi. Alıcı ve satıcı arasındaki masraf paylaşımı kesin şekilde belirtildi. Incoterms 2010 un aksine bu kılavuzda tarafların masrafa ilişkin hesap yapmalarını kolaylaştırıp yanılğıya düşmemeleri ve eksik hesaplamalar yapmamaları için masraf paylaşımı maddesinin içeriğinin düzenlenip kullanıcılar açısından önemli bir konuya daha açıklık getirmiştir¹⁹³.

¹⁹¹ Bkz. INCOTERMS 2010 by RAMBERG

¹⁹² Bkz. INCOTERMS 2010 By RAMBERG

¹⁹³ Dağdemir, The Relationship Between Payment And Delivery Terms Used In Foreign Trade, s.73

Masraf paylaşımı A9/B9 maddesinde yer aldı. Masrafa ilişkin tüm konular bu madde de bir araya getirildi, eski maddeye kıyasla daha uzun bir madde ortaya çıktı¹⁹⁴. Bu düzenleme ile incoterms kullanıcılarının masraf paylaşımını tek bir madde de toplu şekilde görerek kolay anlaşılmasına olanak sağlamış oldu¹⁹⁵.

Masraf paylaşımı A9/B9 maddesinde bir araya getirilmiş olsa da masraf dağılımının ilgili olduğu başlık altında da masraf dağılımına ilişkin bilgiye yer verildi. Örnek olarak; FAS teslim şeklinde A6/B6 maddesinde belgelerin masraflarına ilişkin masraf dağılımı belirtilmiş, ayrıca A9/B9 maddesinde “masraf paylaşımı” başlığı altında tekrar değinilmiştir. Bu şekilde olmasının nedeni; sadece masraf paylaşımına ilişkin durumu öğrenmek isteyen incoterms kullanıcıları için kolaylık sağlamaktır.

3.3.3.4. Kılavuzdaki Maddelerin Sıralaması

Incotermsin 11 teriminin her bir terimi için ayrı ayrı satıcı ve alıcı tarafından yükümlülükleri A1/B1 den A10/B10 ‘a kadar numaralandırılarak tek tek belirtilmiştir. Bu numaralandırılan yükümlülükler önem sırasına göre düzenlenmiştir¹⁹⁶.

Incoterms 2010 kılavuzundaki maddelerin sıralaması;

- A1/B1 Genel Borçlar
- A2/B2 Lisanslar, İzinler, Güvenliğe İlişkin Gümrük İşlemleri
- A3/B3 Taşıma ve Sigorta Sözleşmeleri
- A4/B4 Teslim/Tesellüm
- A5/B5 Hasarın Geçiş
- A6/B6 Masrafların Paylaşımı
- A7/B7 İhbarlar
- A8/B8 Teslim Belgesi/Tesellüm Kanıtı
- A9/B9 Kontrol, Ambalajlama, İşaretleme/Tesellüm Kanıtı
- A10/B10 Bilgi Sağlama Yardımı Ve İlgili Masraflar, şeklindedir.

Incoterms 2020 için iç sıralama tekrar düzenlendi. Ve bu düzenlemede teslim ve hasarın geçiş konularına daha belirgin şekle getirilmesi için üst sıralara getirilerek yeni bir düzenleme yapıldı.

¹⁹⁴ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 59

¹⁹⁵ Gürgen, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s.52

¹⁹⁶ Çalık, Incoterms 2020 ile 2010 Kurallarının Karşılaştırılması s.46

Incoterms 2010 da teslim konusu A4/B4, hasarın geişı konusu A5/B5 maddelerinde düzenlenmektedir. Incoterms 2020 de ise teslim konusu A2/B2, hasarın geişı konusu A3/B3 maddelerinde düzenlendi. Incoterms in son versiyonu olan incoterms 2020 de bu iki konuya verilen önemin arttığı madde sıralamalarının daha üst maddelere gelmesinde anlaşılmaktadır.

Incoterms 2020’de satıcı ve alıcı için yükümlölükleri içeren maddelerin sıralaması;

- A1/B1 Genel Borçlar
- A2/B2 Teslim/Tesellüm
- A3/B3 Hasarın Geişı
- A4/B4 Taşıma
- A5/B5 Sigorta
- A6/B6 Taşıma/Taşıma Belgesi
- A7/B7 İhracat/İthalat İçin Gerekli Gümrük İşlemleri
- A8/B8 Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme
- A9/B9 Masrafların Paylaşımı
- A10/B10 İhbarlar , şeklimdedir.

3.3.3.5. DAP ve DPU Teslim Şekillerinin Yer Değışimi

Incoterms 2020 de yapılan değışikliklerden bir diğeri de incoterms terimlerinin sıralanışında da yapılan bir değışiklik oldu¹⁹⁷.

Terimlerin sıralanışı satıcının yükümlölükleri açısından azdan çoğa doğru olacak şekilde, alıcının yükümlölükleri açısından ise çoktan aza doğru olacak şekilde sıralanır.

Incoterms 2010 da DAP terimi DAT teriminden sonra düzenlenmişti. Maddelerin sıralaması bu şekildeydi. Incoterms 2020’ de DAT kuralının ismi DPU olarak değıştirilirken, sıralama olarak ta DAP teriminden sonra gelecek şekilde düzenlendi. DPU terimi boşaltarak malların teslimini belirtirken, DAP terimi malların boşaltıma hazır şekilde teslimini belirtmektedir. Incoterms 2010 sıralamasına bakıldığı zaman DAP teriminin, DAT (incoterms 2020’de DPU) teriminden sonra gelecek şekilde düzenlenmesi mantık hatası oluşturmaktaydı¹⁹⁸. Satıcının yükümlölüğü açısından DAP teriminin DPU teriminden önce düzenlenmesi daha doğru bir sıralama oluşturmaktadır.

¹⁹⁷ Erdem, Milletlerarası Ticaret Hukuku, s. 67

¹⁹⁸ Bkz. INCOTERMS 2010 by RAMBERG

3.3.3.6. Maddelerin Yatay Sunumu

Incoterms kılavuzunda kullanılan sunum yöntemi ‘mirror method’, ‘ayna yöntemi’dir. Buna göre her bir terim için satıcının yükümlülüklerini belirten maddeler sayfanın sağ tarafında, alıcının yükümlülüklerini belirten maddeler ise sayfanın sol tarafın da yer alır. Her terim için maddenin alıcı ve satıcı açısından yükümlülüklerini kıyaslamak adına kolaylık sağlar.

Tablo 2. Incoterms 2020 kılavuna eklenen yatay sunum (Incoterms 2020de bulunan yatay sunuma göre hazırlanmıştır)

A1/B1 Genel Borçlar	A2/B2 Teslim/ Tesellüm	A3/B3 Hasarın Geçışı	A4/B4 Taşıma	A5/B5 Sigorta	A6/B6 Teslim/ Taşıma Belgesi	A7/B7 Gümrük İşlemleri	A8/B8 Kontrol/ Amba- lajlama	A9/B9 Masraf Payla- şımı	A10/B10 İhbarlar
EXW	EXW	EXW	EXW	EXW	EXW	EXW	EXW	EXW	EXW
FCA	FCA	FCA	FCA	FCA	FCA	FCA	FCA	FCA	FCA
CPT	CPT	CPT	CPT	CPT	CPT	CPT	CPT	CPT	CPT
CIP	CIP	CIP	CIP	CIP	CIP	CIP	CIP	CIP	CIP
DAP	DAP	DAP	DAP	DAP	DAP	DAP	DAP	DAP	DAP
DPU	DPU	DPU	DPU	DPU	DPU	DPU	DPU	DPU	DPU
DDP	DDP	DDP	DDP	DDP	DDP	DDP	DDP	DDP	DDP
FAS	FAS	FAS	FAS	FAS	FAS	FAS	FAS	FAS	FAS
FOB	FOB	FOB	FOB	FOB	FOB	FOB	FOB	FOB	FOB
CFR	CFR	CFR	CFR	CFR	CFR	CFR	CFR	CFR	CFR
CIF	CIF	CIF	CIF	CIF	CIF	CIF	CIF	CIF	CIF

Incoterms 2020 de daha önceki incoterms versiyonlarında olmayan bir sunum dahil edildi. Incoterms 2020 kılavuzunun arka kısmında yeni bir araç oluşturuldu. Burada Tablo 2’ de görüldüğü gibi her bir kural için incoterms terimlerinin hepsinin bir arada olacak şekilde sıralandığı bir yatay sunum oluşturuldu¹⁹⁹. Kullanım kolaylığı açısından kullanıcılar, her bir maddenin tüm terimler açısından nasıl düzenlendiğini karşılaştırabilecek²⁰⁰. Kullanıcıların sözleşmelerinde kullanacakları Incoterms terimini seçebilmeleri için taraflar ilgili konu maddesinin altından tüm Incoterms terimlerinde o maddenin nasıl sorumluluk yüklediğini

¹⁹⁹ Gürgeç, Incoterms Uygulamalarının Gelişimi, s. 56

²⁰⁰ Lowe, Incoterms 2020, p. 12.

kıyaslayabilecek ve doğru Incoterms kuralını seçerken kıyaslama metodunu daha rahat kullanabileceklerdir. Örneğin; kullanıcılar, CIP, CPT ve DAP terimlerinin teslim noktalarını tek bir sayfada bir arada görebilecek ve kıyaslama yapabilecekler.

Incoterms kullanıcılarının sözleşmeye uygun incoterms terimi seçmelerinde kıyaslama yapabilmeleri için çok kullanışlı olabilecek bir düzenleme getirilmiştir.

SONUÇ

Milletlerarası Ticaret Odası, küresel ticarete taraf ülkelerin arasındaki anlaşmayı sağlayıp, ortak bir payda sağlamaya çalışan etkili bir kuruluştur. Küresel ticarete, herhangi bir tarafı gözetmeksizin, ayrımcılık yapmadan tatarlara eşit olanaklar sağlar. Her iki tarafında menfaati doğrultusunda girişimlerde bulunur. Farklı hukuk kurallarına sahip olan ülkelerin ticari ilişkilerinde kolaylık sağlar. Küresel ticari faaliyetlerin ilerleyişinde MTO'nun katkısı yadsınamaz derecededir.

Milletlerarası Ticaret Odası, küresel ticarete tüm ülkeler için tek tip kurallar bütünü olan İNCOTERMS kuralları ile küresel ticarete kolaylık sağlamak, farklı dillerde konuşan tarafların ticari ilişkilerinde birbirlerine olan anlaşılabilirliğini artırmak gibi konularda büyük katkısı olmaktadır. Küresel ticarete, malların teslim noktasını, hasar ve ziyanın devrinin, masrafların paylaşımını, malların ambalajlanıp paketlenmesini, malların boşaltımını kimin üstleneceğini, taşımaya dair işlemlerin kime ait olacağını, ihracat ve ithalat ülkelerinde gümrük işlemleri için istenen evrakları kimin temin edeceğini, malları sigortalattırma yükümlülüğünü hangi tarafa ait olduğunu belirten tek terim kullanabilme olanağı sağlar. Taraflar tek bir terim kullanarak karşılıklı anlaşma sağlarlar. Farklı dillere ve farklı hukuki kurallara sahip olsalar dahi, incoterms kuralları ile kılavuzda belirtilen belli konularda ortak bir algıya sahip olup, karşılıklı güven ile yükümlülüklerini belirleyebilmektedirler. Incoterms az önce belirttiğim konular dışında; uyuşmazlık hali, yükümlülüklerini yerine getirememe, ödeme şekli gibi konulara ilişkin düzenleme içermemektedir.

Incoterms kuralları, hukuki anlamda tam bir sınıflandırmaya girdirilememektedir. Örf, adet, teamül, genel hukuk gibi belirli bir çerçeve içine alınamamaktadır. Ticari satış sözleşmelerinde kullanılan bağlayıcılığı olmayan standartlaştırılmış kurallar olarak nitelendirilebilmektedir. Bağlayıcılık kazanması, tarafların sözleşmede doğru atıf yaparak yer vermeleri ile gerçekleşir. Tamamen tarafların iradelerine bağlı olarak bağlayıcı hale getirilebilmektedir. Bunun dışında sözleşmede atıf yapılmayan incoterms kurallarının sözleşme için herhangi bir etkisi söz konusu değildir.

Ticari faaliyetler için ortaya çıkış nedeninden anlaşılacağı üzere, satış sözleşmeleri için kullanılabilir. Ticari sözleşmelerde kullanılacağını düşünmek yanlış bir düşünce olmaktadır. Sadece satış sözleşmelerinde kullanılabilir. Ayrıca satış sözleşmesi içinde her mal için incoterms kullanmak mümkün olmayacaktır. Somut ve maddi olan malların satımına ilişkin sözleşmelerde geçerli olacaktır. Hizmet satımı ya da bir taşınmaz malların satımı, incoterms kurallarının kullanılabileceği sözleşme türlerinden değildir.

Milletlerarası Ticaret Odası, incoterms kurallarını milletlerarası ticari faaliyetler için ortaya çıkarmıştır. Ancak bu durum incoterms kurallarını iç ticari faaliyetlerde kullanmak için bir engel teşkil etmemektedir. Bununla birlikte incoterms 2010 ile getirilen düzenlemede bu konuda netlik sağlanmış ve incoterms kurlarının hem iç hem de dış ticari faaliyetlerde kullanılabileceğine ilişkin düzenleme getirilmiştir.

Incoterms kurallarının gelişen teknolojinin, artan küresel ticaretin gerisinde kalması ICC'nin itibari için olumsuz etki oluşturacaktır. Bunun farkında olan ICC incoterms kurallarını oluşturduktan sonra sabit şekilde bırakmamıştır. Küresel ticari faaliyetlerin düzenli olarak gelişimini takip edip, ayak uydurmaya çalışmaktadır. Incoterms kullanıcılarının ihtiyaçlarını karşılamalı ve onlardan gelen geri dönüşleri dikkate almalıdır. Bu yüzden 10 yılda bir düzenli olarak incoterms kurallarına getirilen yenilikler bu gelişimin takibi için yapılan güncellemelerdir. ICC tarafından gerçekleştirilen her revizyonda milletlerarası ticari faaliyetlerdeki ve teknolojideki gelişime uyum sağlamak, önceki versiyonları kullanan kullanıcıların bildirdikleri yanlış anlaşılmalara ve yanlış terim seçmelerine neden olan düzenlemelerin değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu sayede ticaret ile uğraşan tüccarlara kolaylık sağlanacak ve ticari faaliyetlerde artış tetiklenecektir. 1980 yılından itibaren 10 yılda bir yapılan revizyonların en sonuncusu 2020 revizyonudur. Kullanıcıların yorumları dikkate alınarak hazırlanan incoterms 2020 1 Ocak 2020 tarihi ile yürürlüğe girmiştir. Incoterms 2020, incoterms 2010 ile kıyaslandığında büyük oranda içeriğini koruduğunu söylemek mümkündür. Incoterms 2020 kılavuzu incelendiğinde hem yapısal olarak hem de içeriksel olarak değişiklikler vardır. Yapısal değişiklikler olarak; giriş, yatay sunum, dikey sunum, açıklayıcı notlar, içeriksel değişiklikler olarak; sigorta düzeylerinde artış, DAT teriminin DPU olarak dönüşümü, FCA teriminde konşimento düzenlemesi, güvenlik gereklilikleri gibi başlıklar şeklinde belirtilebilmektedir. Bu değişimlerin merkezinde, incoterms kullanıcıları için anlaşılabilirliği arttırmak, ihtiyaçlarını karşılamak, daha açıklayıcı ve basit duruma getirmek vardır.

İki incoterms kılavuzu içinde terim sayıları aynıdır. İkisi de 11 teslim şekli içermektedir. Incoterms 2020 de incoterms 2010'dan farklı olarak DAT teriminde bir isim düzenlemesi yapılarak DAT terimi kaldırılıp DPU terimi kılavuza eklenmiştir. Bu iki terim arasında isim değişimi dışında içerik olarak bir değişiklik söz konusu değildir. DAT terimindeki "Terminal" kelimesi kullanıcılar için teslimin sadece terminalde yapılacağına dair bir algı oluşturmaktadır. ICC kullanıcıların geri dönüşlerini dikkate alarak terminale göre daha geniş bir kapsamı ifade eden "boşaltma noktasında teslim" ifadesine karar verilmiştir.

Incoterms 2020 kurallarının hazırlanışında kullanıcıların doğru incoterms terimini seçebilmeleri için yol göstericilik ön planda tutulmaktadır. Incoterms 2020 kılavuzundaki “giriş” bölümünde doğru Incoterms teriminin seçilmesi konusu üzerinde durulmaktadır. Yapılan değişikliklerde kullanıcının satış sözleşmesine ve karşılıklı iradelerine en uygun olan incoterms terimini seçebilmeleri için yardımcı olmaya çalışılmaktadır.

Incoterms 2010 kılavuzundaki “Rehber Açıklamalar”, Incoterms 2020 kılavuzunda 11 terim için ayrı ayrı “Açıklayıcı Notlar” olarak düzenlenmektedir. Bu da kullanıcı dostu olma ve kullanıcıya anlaşılabilirlik açısından kolaylık sağlamak için yapılan düzenlemelerdendir.

Her bir terim için tek tek belirtilen A1/B1’ den A10/B10’ a kadar sıralanan maddelerin sıralanışında değişikliğe gidilmiştir. Bu sıralama önem sıralamasına göre hazırlanmaktadır. “Teslim” ve “Hasar geçişi” maddeleri daha yukarı sıralara alınarak daha fazla önem verildiğine vurgu yapılmaktadır. Incoterms kurallarında en önemli olan madde teslim demek yanlış olmayacaktır. Teslim anı diğer maddelerdeki yükümlülükler açısından da yadsınamaz derecede büyük bir öneme sahiptir. Zaten Incoterms kuralları malların satıcıdan alıcıya teslimini belirtilen kurallardır. Bu tanımda teslimi vurgulamaktadır. Örneğin malların hasarının alıcıya geçişi de teslim anı yakından ilişkilidir. Incoterms kurallarına göre malların teslim anı hasar ve ziyanın geçiş anını belirtir. Bahsettiğimiz değişiklikler genelde şekli anlamda olsa da yani aslında önemsizmiş gibi düşünülse de kullanıcılar için büyük destek ve yardımı olacağı açıkça ortadır.

Akreditifli ödeme küresel ticarete fazlaca tercih edilen ödeme yöntemlerindendir. FCA teriminde malların taşıyıcıya teslimi yükleme yapılmadan gerçekleşir. Bankanın on-board konşimento talebi halinde FCA terimi için teslimden sonra taşıyıcıdan yüklemeye ilişkin ibaresi bulunan bir konşimento alma durumunu zorlaştırabilir. Taşıyıcı bu konşimentoyu ancak malları yükledikten sonra verebilmektedir. ICC tarafından bu konudaki gereklilik giderilmiş ve FCA terimine on-board konşimentosu ile ilgili düzenleme getirmiştir. Bu düzenleme ile kolay gelmesinin yanında taşıyıcı açısından yükümlülük getirmektedir. Bu düzenleme alıcı ve satıcı arasında anlaşmaları halinde bağlayıcı olacaktır aksi halde bir etkisi olmamaktadır.

Bahsettiğimiz önemli değişikliklerden biri de CIP terimindeki sigorta kapsamında değişikliklerdir. Incoterms 2010 da sigorta klot (C) olarak belirtilirken, Incoterms 2020 de daha geniş kapsamlı olan klot (A) tercih edilmektedir. Uygulamada genellikle karayolu taşımacılığında ve üretilen ve maliyeti yüksek malların taşınmasında kullanılan CIP terimi için, kullanıcıların tüm riskleri kapsayan sigorta tercih ettikleri görülmektedir. Hem alıcı hem

de satıcı açısından malları güvenli şekilde teslim almak tercih ettikleri bir durum olmaktadır. ICC' nin sigorta kapsamındaki artırımını kullanıcının geri dönüşleri doğrultusundadır.

FCA ve D grubu terimler için kendi araçları ile taşıma yapabilme imkanları maliyeti düşürme açısından bir düzenleme olmaktadır. Nakliye aracı için taşıyıcı firmaya verilen ücretten muaf olabilme imkânı tanımaktadır. Incoterms 2020 alıcı ve satıcı arasında ayırım gözetmeksizin taşıma maliyetini azaltmaya çalışmaktadır.

Bu açıklamalara bakıldığında Incoterms 2020 revizyonu, kılavuzdaki şekli düzenlemeler, açıklayıcı anlatımlar, yanlış anlaşılmalara düzeltilmesinin yanı sıra, kullanıcıların uygulamadaki taleplerini karşılamaya çalışılmış ve kullanıcıların yani hem alıcı hem de satıcı açısından hakları korunarak düzenlemelere gidildiği görülmektedir.

Yeni versiyon olan Incoterms 2020'yi kullanıcıların kullanma zorunluluğu yoktur. Yani en son çıkartılan versiyon bir önceki versiyonu geçersiz kılmamaktadır. Kullanıcılar hangi incoterms versiyonlarını satış sözleşmelerinde kullanacaklarını kararlaştırırken, Incoterms 2020'yi inceleyip buna göre karar vermelidirler. Ne kadar kullanıcı dostu bir versiyon olduğu söylenirse de son versiyon olduğu için Incoterms 2020'yi tercih etme zorunluluklarının olmadıklarının bilincinde olmalıdırlar.

Incoterms kurallarında herhangi bir yaptırımdan söz edilmemesine rağmen, ticari faaliyetlerdeki sağladığı kolaylıklar nedeniyle, tüm dünyada geçerliliğini sürdürmekte ve kullanılmaya devam edilmektedir. Incoterms kuralları doğru ve geçerli şekilde kullanıldığı zaman küresel ticarete yaşanan birçok sorunu azaltacak ve çözümlerine katkı sağlayacaktır. Bu yeni versiyon ile birlikte, Incoterms terimlerinin kullanımları daha anlaşılır, tarafların yorum farklılıkları oluşturabilmeleri en aza indirilmiş, yanlış anlaşılan konularda netlik sağlanmış, bununla beraber getirilen yeniliklerle taraflara karar verme olanağı sağlanmıştır. Birçok noktada taraflar kendi iradeleri ile şekillendirebilme yapabilmektedir.

Incoterms kurallarına getirilen 2020 revizyonundan sonraki kılavuzun son haline bakıldığında, EXW terimi hiç sorumluluk almak istemeyen firmalar tarafından kullanılabilecek bir terimdir. Tüm sorumluluğun alıcı da olması, ticari ilişkiler de satıcı yanlısı bir terim olarak görülmektedir. Ancak tüm sorumluluğun alıcı da olması gerçek bir ticari ilişki için uygun şartları oluşturmamaktadır. Kanaatimizce Incoterms 2020 revizyonunda EXW terimi için alıcı açısından haklarını arttıracak düzenlemeler getirmesi Incoterms 2020 için yerinde bir düzenleme olabilirdi.

FCA teriminde yapılan konşimento düzenlemesi deniz taşımacılığı için tercih edilecek bir düzenlemedir ancak kanaatimce FCA teriminde ikili bir ayırım yapılması gerekli bir düzenleme olacaktır. FCA terimini “karayolu taşımacılığı” ve “deniz ve iç su taşımacılığı”

olarak ayırmak konşimento düzenlemesini de deniz ve iç su taşımacılığındaki terime eklemek gerekmektedir.

Son olarak DDP teriminde gümrüğe ilişkin tüm işlemleri hem ihracat hem de ithalata yönelik olarak satıcının üstlenmesi, uygulamada çok fazla soruna yol açacak bir durumdur. Incoterms kurallarının amacı ticari işlemlerdeki sorunları azaltmak faaliyetleri arttırmak olduğundan dolayı, DDP teriminde ithalat işlemlerini satıcı tarafından yapılması işlemlerde aksamalara sebebiyet verecektir. Incoterms revizyonları yapılırken DDP terimi için satıcı firmanın ithalat işlemlerini gerçekleştirebilmesi için belirli şartlara tabi tutulması ya da bu terimdeki bu durumun kaldırılması yerinde bir düzenleme olacaktır. Incoterms'in daha sonraki revizyonlarında bu hususların üzerinde durmaları gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıl, F. (2016), *Dış Ticaret İşlemleri*, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Ağaoğlu, C. (2020). *Incoterms 2020. Public And Private International Law Bulletin*, Araştırma Makalesi Beykent Üniversitesi Yayınevi, 40 (2) <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ppil/issue/56082/840334>
- Akıncı, Z. (2020). *Milletlerarası Tahkim*, (4. Baskı), İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Ayoğlu, T. (2011). *Uluslararası Ticari Sözleşmelere Uygulanan Genel Prensipler, Maddi Hükümler ve Ticari Adet - Teamüller Olarak Lex Mercatoria*, (2. Baskı).İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Bergamı, R. (2012). *Incoterms 2010: The Newest Revision Of Delivery Terms Acta Univ. Bohem. Merid*, 15, 33-40.
- Bingöl, C. (2013). *Uluslararası Ticari Sözleşmelerde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar*, Legal Hukuk Bürosu.
- Caner, O. (02-02-2012). *Incoterms 2010 (Icc Rules For The Use Of Domestic And International Trade Terms)*, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22, 223-262.
- Çalık, F. (2020). *Uluslararası Ticarete Yenilenen Incoterms 2020 ile 2010 Kurallarının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Dağdemir, M. (2020). *The Relationship Between Payment And Delivery Terms Used In Foreign Trade: The Case Of Between 2005 and 2019*, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Demir, A. (2013), *Hukuk Başlangıcı ve Hukuk Metodolojisi*, (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

- Doğan, F. (2002). Incoterms 2000 : Tarihi Gelişimi-Geçerlilik Kaynağı Münferit Klotlar- Son Değişiklikler, İstanbul: Beta Yayınları.
- Domaniç, H. (1972). Ticaret Hukukunun Umumi Esasları, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayını.
- Ercan, T. (2019). Uluslararası Ticaret Hukuku, (1. Baskı). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Erdem, E. (2007). Incoterms 2000 Milletlerarası Ticaret Hukuku ile İlgili Makaleler, İstanbul.
- Erdem, E. (2008). Lex Mercatoria ve ICC Tahkimi, Milletlerarası Ticaret Hukuku İle İlgili Makaleler, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Erdem, E. (01-01-2010). Incoterms 2010, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9 (1), 219-235.
- Erdem, E. (2020). Milletlerarası Ticaret Hukuku, (2. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınevi.
- Ezel, H. (2013). Uluslararası Ticarete Teslim Şekilleri (Incoterms), Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Gündüz, A. (2019). Milletlerarası Hukuk (10. Baskı). İstanbul: Savaş Yayınevi
- Gürgen, B. (2020). Incoterms Uygulamalarının Gelişimi ve Incoterms 2020 Düzenlemesine İlişkin Bir Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi, Ankara.
- Hamşioğlu, B. (2012). Incoterms 2010 Kuralları Çerçevesinde Cıf (Sif) Satışta Tarafların Yükümlülükleri, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Hermann, A. (1994). International Trade Terms (Standart Terms For Contracts ForThe International Sale Of Goods), Graham&Trotman/MartinusNijhoff, London,

ICC International Chamber of Commerce. (2019). Incoterms®2020 : ICC Rules for The Use of Domestic and International Trade Terms. Paris,

İzmirli, L. (2017). Milletlerarası Ticari Sözleşmelerin Müzakeresi ve Hazırlanması (1. Baskı) Ankara: Adalet Yayınevi.

Karan, H. (2001).Milletlerarası Ticari Tahkimin Hukuki Mahiyeti ve Bu Alandaki Kanunlaştırmalara Etkisi, Prof. Dr. Mahmut Tefvik Bırsel'e Armağan, İzmir,

Kayhan, Ş. ve, Yasan, M., (2019). Ticari İşletme Hukuku (6. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık,

Kazma, S. (2011).Incoterms 2000, Incoterms 2010 Değişiklikleri ve Türk Ticaret Hukuku'nda Incoterms". İstanbul

Kim, S. (23-10-2019). A Study On The Major Changes in the Incoterms 2020, Law Journal,9, 23.

Kuyucu, A. (2011). Incoterms Uluslararası Ticari Terimler, (1. Baskı). İstanbul: Filiz Yayınevi.

Lowe, D. (2019). ICC Incoterms® 2020 Has Arrived - Key Changes And How ToPrepareForThe Rules ComingInto Force<https://www.mondaq.com/uk/international-trade-investment/844826/icc-Incoterms-2020-has-arrived--key-changes-and-how-to-prepare-for-the-rules-coming-into-force> Erişim Tarihi: 22.11.2020.

Malfliet, J. (2011). Incoterms 2010 And TheMode Of Transport: How ToChooseThe Right Term, GhentUniversity, Belgium.

Noah, D. (2020). Incoterms 2020 DPU: Spotlight On Deliveredat Place Unloaded,

Özalp, İ. (2012). Uluslararası İşletmecilik,(1. Baskı), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

- Özalp, A. (2012). “ICC Incoterms® 2010”, Legal Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi, 3, 15.
- Özbir, Y, (2019). Incoterms 2020 ile Gelen Yenilikler, <http://www.yagizozbir.com/index.php/2019/11/17/incoterms2020/> (erişim: 10.01.2021)
- Özdemir, D. (2003). Milletlerarası Ticarî Tahkimde Esasa Uygulanacak Hukuk Olarak LexMercatoria, Gazi Üniversitesi Hukuk Dergisi, 3, 4.
- Özdeş, B. (2019). Cısg Ve Incoterms 2010 Kapsamında Gönderilecek Borçlarda Hasarın Geçiş, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Özkan, Ö. (2012). Incoterms 2010 İle Getirilen Yenilikler, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Akademik Bakış Dergisi, 1.
- Palu, L. (2012). Development of the International Trade in Terms of Incoterms 2010 Rules Annals Of “Dunarea De Jos” University Of GalatiFascicle I. Economics And AppliedInformaticsYearsXVIII – No1/2012 Issn 1584-0409
- Ramberg, (2010). ICC Guide To Incoterms 2010 Understanding And PracticalUseBy Jan Ramberg
- Ramberg, (2020). Icc Guide To Incoterms 2020 Understanding And PracticalUseBy Jan Ramberg
- Reisoğlu, S. (2009). Türk Hukukunda ve Bankacılık Uygulamasında Akreditif(1. Baskı), Ankara: Yazarın Kendi Yayınevi
- Reynolds, F. (2005).Importing Best Practices: How ToChoose Best Incoterms From Buyer’s Perspective, (Ed. Tracy Lenok), Managing Imports & Exports,
- Sevinç, A. (2009). Uluslararası Ticari Terimler (Incoterms), Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Sunay, N. (27-09-2012).Incoterms 2010 Kuralları Hakkında Genel Bilgi ve Bu Kurallar Kapsamında “DAT” Ve “DAP” Ticari Terimleri”. Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, 1, 4.

Şanlı, C., Ekşi N. (2007). Uluslararası Ticaret Hukuku.(5. Baskı) İstanbul: Arıkan Yayıncılık.

Şanlı, C. (2016). Uluslararası Ticari Akitlerin Hazırlanması ve Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları (6.Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayın.

Taşçı, Z. (2017). Incoterms® 2010 ile 2000 Broşürleri Arasındaki Farkların İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.

Ülgen H., Helvacı M., Ertan F., Kaya A., (2019). Ticari İşletme Hukuku, (6. Baskı). İstanbul: Vedat Yayıncılık.

Yılmaz, M., Özken, A., Şahin, N. (2011). Incoterms 2000 ve 2010’un Mukayeseli Analizi ve Türkiye Uygulamalarındaki Eksiklikler. Yaşar Üniversitesi Dergisi, 23(6), 3814-3825.

Zeytin, Z. (2019). Milletlerarası Mal Satım Sözleşmeleri Hukuku CISG. (3. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.

WEB

Açiler, S. (2020). Dış Ticaret Nedir?, <https://www.iienstitu.com/blog/dis-ticaret-nedir> (Erişim Tarihi: 08.12.2020)

Business Dictionary, International Trade Definition, <http://www.businessdictionary.com/definition/international-trade.html> (Erişim Tarihi: 04.12.2020)

Erdem, E. (2019). Milletlerarası Ticari Terimler Yenilendi: Incoterms 2020, <http://www.erdem-erdem.av.tr/yayinlar/hukuk-postasi/milletlerarasi-ticari-terimler->

[yenilendiincoterms2020/#:~:Text=Incoterms%C2%Ae%202020%20revizyonunun%20temel,Dostu%20ve%20pratik%20hale%20getirmektedir](https://www.incoterms2020/#:~:Text=Incoterms%C2%Ae%202020%20revizyonunun%20temel,Dostu%20ve%20pratik%20hale%20getirmektedir) (Erişim Tarihi: 05.01.2021)

Gümrükleme, Konşimento nedir?, <https://www.gumruklem.com.tr/gumruklem-terimleri-sozlugu/konsimento-nedir/> (erişim: 15.12.2020)

Gümüşten, Ü. (2020), Dış Ticarete Teslim şekilleri, ICC Incoterms 2020, <http://www.exportact.com/dis-ticarete-teslim-sekilleri-icc-incoterms-2020/> (Erişim Tarihi:22.11.2020)

ICC, Incoterms Rules Story, <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-rules-history/> (Erişim:05.11.2020)

Icontainers, The History Of Incoterms, <https://www.icontainers.com/us/2018/10/16/history-of-incoterms/> (Erişim:05.11.2020)

Ihracat, ICC Incoterms 2020 Teslim şekilleri, Detaylı Rehber, <https://www.ihracat.co/2019/12/icc-incoterms-2020-teslim-sekilleri.html> (Erişim: 14.12.2020)

Oaib, (2020). Dış Ticarete Sözleşmeler Hakkında Bilgi Verir misiniz? <https://www.oaib.org.tr/tr/bilgi-merkezi-sikca-sorulan-sorular-dis-ticarete-satis-sozlesmeleri-hakkinda-bilgi-verebilir-misiniz.html> (Erişim: 08.12.2020)

Shiphub, Incoterms 2020 DPU <https://www.shiphub.co/incoterms-2020-dpu/> (Erişim: 06.12.2020)

Shiphub, Incoterms 2020 DDP, <https://www.shiphub.co/incoterms-2020-ddp/> (Erişim: 06.12.2020)

Shiphub, Incoterms 2020 FOB, <https://www.shiphub.co/incoterms-2020-fob/> (Erişim: 09.12.2020)

Shiphub, Incoterms 2020 <https://www.shiphub.co/incoterms-2020/> (erişim: 09.01.2021)

Türkiye Sigorta Birliği, Enstitü Yük Klozları (A), <https://www.tsb.org.tr/enstitu-yuk-klozlari-a.aspx?pageid=578> (Erişim:04.12.2020)

Türkiye Sigorta Birliği, Enstitü Yük Klozları (C); <https://www.tsb.org.tr/enstitu-yuk-klozlari-c.aspx?pageid=580> (Erişim:10.12.2020)

Unimar, Incoterms 2020 ve Getirdiği Değişikler, <https://www.globelink-unimar.com/incoterms-2020-ve-getirdigi-degisiklikler> (erişim: 11.01.2021)

Wikipedia, (2020). Unıdroit, <https://en.wikipedia.org/wiki/unidroit> (Erişim: 04.12.2020)

Wikipedia, (2020). United Nations Commission On International Trade Law, https://en.wikipedia.org/wiki/united_nations_commission_on_international_trade_law (Erişim: 04.12.2020)